

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az új agrárizmus.

Irta: Balogh Pál.

Öt indítványt jegyeztek be tegnap a képviselőház ama könyvébe, mely által honatyáink az őket megillető kezdeményezési jogot gyakorolhatják. Az indítványkönyv a törvényhozói lelkiismeret, rátermettség és munkakedv tükrö. Szomorú igazság s gyászos jellemzést ad negyven évi parlamentarizmusunk színvonaláról, hogy e könyv évek hosszú során át üres szokott lenni. Sőt volt idő, mikor elszigetelendő különöznek tartották azt, aki oda valamit beleirt. Akkor persze az a felfogás járta, hogy az iniciativa a felelős kormányt illeti kizárólag — s rossz parlamentárius volt, ki kormányparti létére saját véleménynyel bátorzkodott birni, vagy ellenzéki létére pozitív javaslattal mert föllépni. Hogy az indítványozás joga nemcsak felülről gyakorolható, a korona jóváhagyásával, hanem alulról is, a közvélemény helyeslésére támaszkodva — s hogy az indítványkönyv tartalma sok esetben helyes ösztönt, egészséges irányt adhat a törvényhozás valamennyi tényezőjének, hasznára válhat a közéletnek s a kormánynak: erről majd csak az új idők parlamentarizmusa fogja az utókort meggyőzni.

Az új idők jele a tegnap bejelentett öt indítvány, melyek — összebeszélés folytán, vagy a rokongondolkozásuk véletlen találkozása következtében — egy-

szerre nyulják meg öt ponton gazdasági bajaink egyik legsürgetőbbikét: a lesorvadt kisexisztenciák millióinak kérdését, hogy mielőbb, s mentül nagyobb intenzitással megsegíttessenek.

Nem szükség sokat bibelődnünk ama mellékes és sokban kicsinyes szempontokkal, melyek az indítványok első fogadtatásakor a közvélemény különböző rétegeiben felmerültek. Némelyeknek az tünt fel, hogy az agráriusok lépnek azokkal előtérbe, s ebből a koalíció szétbomlására, konzervatív pártalakulásra következtetnek. Mások abban látnak kifogásolni valót, hogy az indítványozott programmatikus eszmék messze túlterjengnek a jelen átmeneti helyzeten s túllépi az utolsó osztályparlament munkateljesítésének határait. Vannak olyanok is, kik egyfelől a fekete reakció hideg fuvalmát érzik ki az indítványokból, s ugyanekkor a népszerűség-hajhászás gyanújával illetik az indítványozókat. Semmi kedvünk az indítványozók személyes intenczióinak, politikai céljainak vizsgálatába bocsátkozni, s ama gyanuk alaposságát czáfogatni, mintha a javaslatok zavarcsináló vagy figyelemelterelő instrumentum volna. De az indítványokhoz van néhány komoly szavunk.

Mi tette ez akciót politikailag megokolttá és sürgősen aktuálissá, arra nézve nem kell különösebb helyzet-motívumokat keresni. Elég szomorú ékesszólással beszél a kivándorlási statisztika utolsó

jelentése, mely szerint május hóban közel 28 ezer s ebből egyetlen héten több mint 7 ezer honfitársunk hagyta el a hazát. Ez már valóban nem efemer körülmény; nem is átmeneti baj, hanem krónikus nyavalya, mely halálos elsorvadásal fenyegeti az országot, s vesztett hadjáraton is tullező nemzeti szerencsétlenség. A legegység kötelesség, amit ilyen nehéz időkben a nemzet képviselői tehetnek, hogy megállítják egy-egy félóra a törvényhozás gépezetét, rámutatnak a végzetes kalamitásra, mely felénk közeleg, s a mentőeszközökre, amiket hazafias törvényhozói lelkiismeretük sugall. Így kellene tenniük akkor is, ha a helyzetpolitika nem kötne le minden figyelmet. S kell tenniük most, az átmeneti állapot daczára: kinek a háza ég, oltani köteles, ha átmenetileg lakik is benne.

Ami ez indítványokban nekünk feltűnik, s teljes rokonszenvünket megnyeri, az a régi egyoldalú és sokban elfogult agrárizmus irányzatosságaitól megtisztult tartalmuk. Eszméik alapfelfogásra nem újak, de a mostoha idők tapasztalataitól, a sors kemény tanításaiban megérelődtek.

Első indítványuk, mely a kisgazda földadójának arányosb kivetését, az igazságtalan kulcsok és hozadék-terhek megszüntetését sürgeti s a progresszív adózási rendszert és a létminimum adómentességét kívánja az egész vonalon. A régi agrár-politika a fokozatos adózás pusztá gondolatától is fázott s reál-adó-

Vizy Gábor levele feleségéhez, Olgához, a lakáskérdésről, ingyenzuhanyról kapcsolatosan, a művész-majális titkaiból, a grófné kendőiről, a jubileumról, népszerű indítványokról és egy új állásról meg a cseledek dolgáról.

Kedves feleségem, Olga!

Meg kell vallanom, hogy a lakáskeresésnek kevesebb időt szentelhettem (holott mint jó férjnek ez lett volna a legfőbb kötelességem) kevesebb gondot fordíthatam, mint ahogy szerettem volna. De a képviselői kötelességek váratlanul megsokasodtak, majd elmondom, hogy miképpen. Aztán meg az ügyvédünk, akihez praktikus tanácsért fordultam, azt mondja, hogy most nem érdemes lakást fogadni, mindaddig, amíg Bárczy Pista szabályrendelete, melyet budapesti tolvajnyelven Pali-rendeletnek neveznek, életbe nem lép.

Bárczy Pista Budapest polgármestere, a szabályrendelet pedig arról szól, hogy a kibérelt lakást egy évig nem szabad stájerolni, évközben a háziur nem követelhet több bért, mint amennyiben a beköltözéskor kiegyezett, viszont a lakó sem fizethet többet, de kevesebbet sem. És ha elsején délig nem fizet, akkor kitehetik az utcára stájerolás nélkül, tehát szolidaritásra szoktatják a lakosságot, hogy délre mindenki keljen fel, szaladjon a pénzért és hozza a háziurnak. Továbbá amiatt nem szabad kiköltözni, mert a falból kedélyes ál-

latkák nagy rajokban másznak elő, hanem csak az állatkákat kell kiköltöztetni, amelyek úgy sem fizetnek bért. Ezenkívül ugynevezett negyedpénzben annyit kell adni a házmesternek, hogy diplomás egyéneket alkalmazhasson kapunyitásra, míg ő maga kedves gyermekeivel együtt gummirádlison kocsiházhassék és mindig Kuglert ehessék, mint ama kisasszony, akit latifundimus barátunk meg akart szöktetni a Kabaretből, de nem sikerült, mert kint, hogy a Kabaret-énekesnők csak elméletben szeretik a gummirádlit.

Elég az hozzá, kedves Olgám, hogy mégis megnéztem egy lakást, egy nagyon szép első emeleti ötszobásat a parlament közelében. E célból délelőtt tizenegy órakor beléptem a lakásba. Nem béreltem ki, de annyit kaczagtam, hogy most is nyilalik az oldalam. Amint az előszobában keresztül mentem, a nagy szalonba nyitok, ahonnan jobbra egy másik terem, balra az ebédlő, azontul dolgozó szoba s mellette hálószoba van. Képzeld, mit látok! Minden szobában a család egy-két tagja van, mintha olyan kosztümben lenne, mint az ostendei fürdőben, csak hogy még az a kosztüm is hiányzik. Az ablak közelében állanak és várakoznak. Az egyik leány egyszerűen kiáltja:

— Mama! Miczi! Iriczi! Vigyázzatok! Jön már.

A következő pillanatban hatalmas vizsugarak toltak be az ablakon át és a hölgyek sikoltozva kaczagtak. Egy vizsugar engem is ért, s a mellényem nyilásán behatolva úgy ájt, hogy egy tenger keletkezett körülöttem.

— Ingyenes zuhany! — szolgáltak fel-

világosítással a hölgyek és rámutattak ama szivattyus emberekre, akik hihetetlen tökélyre vivén a magasba való öntözést, minden első emeleti lakásba, ahol nyitva vannak az ablakok, szolgálnak naponta háromszor ingyen zuhanyról. Megbotránkozva távoztam s azt se kérdeztem, hogy adják a lakást, holott berendezéssel együtt ki lehetett volna bérelni. De gondolom kedves Olgám, hogy te az ilyen lakásokban nem éreznéd jól magad, mert arra lennél kárthatva, hogy az ablakokat folytonosan csukva tartasad.

Innen elmenve, a szabónál volt dolgom, mert a művész-majálisra új mellényt csináltattam, hallván Miklós gróftól, hogy a főhercegek is ott lesznek és ámbár vízi ünnepély lesz, vadászcizmában is meg lehet jelenni, de fehér mellény szükséges. Mondja ekkor a szabóm:

— Nagyságos képviselő ur, készen van a mellény, de itt fusson ki a nagyságos képviselő ur szeme, ha elméltőztatik menni arra az ünnepélyre.

— Hallod Olgám, így beszélnek ezek a szervezett emberek velünk, amióta a miniszterrel is gorombáskodhatunk. (Notabene: Azelőtt régebben a parlamentben ellenzék volt arra a célra, hogy a miniszterekkel gorombáskodjék, meg a mamelukokat szidja, most hogy nincs ellenzék, hát szervezkednek a mandátum nélküliek az utcán és bemennek a miniszteri szobákba gorombáskodni, avagy ha mi mamelukok elmegyünk mellényt próbálni, hát minket szidnak.)

A derék polgártársat azonban nem akartam kedvtelésében zavarni és megkérdeztem tőle:

nemek dolgában Leroy-Beaulieu-vel tartott, kinek kedvencz állítása, hogy az uradalmi birtok progresszív megadóztatása az uradalmi jövedelem-többlet állami konfiskációjára vezetne. Az agrár-programm ebben a pontban tehát lényegesen s előnyösen megkorrigálta magát.

Hasonló korrekció nyomaira találunk egy másik indítványban, mely a szövetkezeti intézmények szervezetébe a termelő kisipart is befogadja s az így kiszélesített intézmény számára hatalmas állami támogatást, hitelforrásokat s a közszállításokban való arányos részletetést követel. A régi agrár-szövetkezetek főleg a gazdasági termékek számára biztosították az egyesülésben rejlő nagy erőket s az állami támogatás kedvezményeit. Nagy lépés e téren, hogy a kisgazda mellé odabocsátják osztályostársnak a szegénységben sorsosát: a kisiparost is.

Szinte meghatározó fordulat a közszeltemben az a további korrekció, melynek egy harmadik indítvány ad kifejezést a hitbizományi latifundiumok dolgában. Ezekről husz év előtt Beksics Gusztáv javasolta, hogy a sik földön kisbirtokokká parcelláztassanak, a nagybirtokosok pedig a perifériális erdőuradalmakban kapják meg értéküket. Szegény Beksics csaknem máglyára jutott ezért az indítványáért. A demokraták tüzre ítélték, amiért a hitbizományokat eivileg fenntartja, — az arisztokrácia pedig elfordult tőle, amiért a demagógiát szolgálja. Legkeményebben az agráriusok bántak el vele. S ime, két balsorsu évtized igazságot szolgáltatott neki. A kielégítetlen földéhség megteremtette a rémséges kivándorlást s ma az arisztokrácia készséggel belemegy a birtokcserébe még áldozat árán is, hogy a nemzet vérvészítését ezáltal megállítsa — s az indítványozó lépést a törvényhozás színe előtt az agráriusok teszik meg, hazafias intenczióval feledtetve következtelenségüket.

— Aztán miért ne menjek én a művész-majálisra?

— Ne menjen, nagyságos ur, mert a művész-majális olyan ünnepély, amelyet vizen rendeznek. S minden olyan ünnepélynek — folytatta bölcs, tudományos tónusban a szabó — minden olyan czéczónak, mely vizre épül, nedves az alapja, stüpedékes a talaja: svindli, balekfogás, fosztogatás. Emlékezzék vissza, nagyságos ur, a Duna-ünnepélyre. Emlékezzék ama hajók viszontagságos utjára és hogy nem volt semmi, csak egy tűzijáték, de azt nem lehetett látni és végül mindent elloptak, még a villanyos-körtéket is.

Meghallgattam a szabót, de nem törődtem vele. A jegy már meg volt váltva és hozzájárultam pár száz koronával egy gálya diszítéséhez, megfogadtam egy kocsi s alig költöttem négyszáz koronát, már künnt voltam a művész-majálison. Hideg volt lelkem, és a nép nem tolongott. Elegáns multság volt tehát s a rendezők buzgólkodtak. Hölgyek a hideg miatt konyokkal és pezsgővel kínáltak. Ittunk, hogy melegedjünk és a hazafias czél miatt, mert ez a Petőfi házra kellett, eleinte minden pohár konyakért és pezsgőért részint egy tíz koronás bankót, részint egy kicsi aranyat adtunk. A bankót eittették, de a kis aranyat olyik hölgy a fogához kocogtatta, komolyan nyilatkozván:

— Megnézzük, hogy valjon nem hamis, mert maguk közt is, magunk közt is vannak hamisak.

E szellemes megjegyzés miatt eleintén megdöbbentem, de egy molett hölgy ismét töltött és félrevont:

— Tudja kedves Izé, szólott, ugva van a

Mindez indítványok, kapcsolatban egy negyedikkel, mely a kisgazdák szenvedő váltóképeségének korlátozásáról, az uzoratórvény szigorításáról s a végrehajtói eljárás enyhítéséről szól, az ország gazdasági megerősítését célzó kormányprogram keretei közé czélszerűen befoglalható.

De ezeknél is nagyobb súlyt helyezünk az ötödik javaslatra, mely az állam telepítési politikájához új körvonalakat igyekszik megállapítani, kötelességeül tűzve ki az államnak, hogy az eladásra kerülő földbirtokokat igyekezék megvásárolni s a telepesek számára akár járadék-birtok, akár hosszú lejáratu haszonbérlet alakjában hozzáférhetővé tenni.

E programból azonban egy lényeges tétel hiányzik, ami nélkül Magyarországon telepítő politikát sikerrel folytatni alig lehet. A hiányzó tétel amaz elv kimondása, hogy eladás alá első földbirtokokra nézve a magyar államnak *elővételi joga van* s egyenlő kereslet esetén az állam ajánlata érvényesítendő. Jogforrás az ehhez való igényhez a magyarországi földbirtokok történeti múltja. A legtöbb földtulajdon eredetileg királyi adomány volt, s a jogos birtaló magvaszakadása esetén visszaszállt örökül a koronára. Az ösiség eltöröltetett, a korona örökjoga is megszűnt, — ezeket helyreállítani senkinek sem állhat szándékában. De a nemzet előtt nem lehet közömbös, hogy létének alapja: a földtulajdon, mint szabad áru, idegen kezre juthasson, minden állami avatkozás és befolyás teljes kizárásával. Az állam a történeti jog képviselője e kérdésben s annyi ingerenciát kell neki adni benne, hogy mint egykori jogos tulajdonos, legalább az elővételi jog segítségével regulátora maradjon a birtokcseréknek s megakadályozhassa a földbirtokok rendszeres elidegenítését.

Ha az így fölvetett eszmék megvalósításához erős kézzel hozzálátunk s ki-

dolog, hogy az embernek ügyelnie kell. Sokan betolakodtak ide, akik nem ide valók. Vannak zugárusnők, akiket senkise szólított fel, csak megváltották a jegyet és egyszerre elkezdtek pezsgőt árulni, dugáruval kereskedni, mire a publikumban akadtak, akik hamis pénzzel kezdtek fizetni. A jó ég tudja mi lesz a vége. Igyék, kedves . . .

Már eleget ittam. Már izzadtam. Virágot is vettem ötért, kerepelőt ötért, szivart ötért, de kínáltak még gyufával ugyanannyiért, harisnyakötővel és hőzentrágerrel szintén olyan árbán. Erre leültem enni . . . Tovább nem folytatom. A helyiség körül volt kerítve, nem menekülhettünk, egy elzárt várban voltunk, persze hogy drágább volt a gulyásból egy adag, mint a piacon egy egész tinó. A főhercegeket nem láttuk, pedig ott voltak, ők még külön be voltak kerítve, de viszont-biztosítás miatt voltak bekerítve, nehogy őket is megsarczolják. Azért is el kellett őket választani a közönségtől, nehogy megtudják, hogy a multság ama költő emlékének megőrzésére rendeztetett a király negyvenéves koronázási évfordulója napjára, aki e verset írta; „Akaszszátok fel a királyokat!”

Tizenegy órákor hazatérőnk. Nekem külön szerencsém volt, hogy a gályákra, melyek a tavon állottak, nem juthattam fel. Mert képzeld csak, harmadnap, amikor a szabó a frakkot vasalva hazahozta, így szólott:

— Voltak-e már a nagyságos urnál a detektívek?

— Miféle detektívek?

— Én csak azt mondom, hogy ha a nagyságos urnak indiai kendői vagy selyemkendői vannak, akkor vigyázzon.

tartók leszünk a tervezeteknek nemcsak kimódolásában, hanem végrehajtásában is: csakhamar segítve lesz a kisemberek millióin s megmentetvén a nemzet alaprétege az enyészettől, új lendület, új virágzás, közgazdaságunk *renaissance*-a fogja jutalmazni törekvéseinket.

Budapest, június 13.

A képviselőház holnap, pénteken délelőtt 10 órákor ülést tart, amelyen folytatják a vasutas-javaslatok tárgyalását.

Az ónodi mementő. Holnap lesz kétszáz esztendeje, hogy az ónodi sikon a magyar rendek ajakáról gróf *Bercsényi* Miklós indítványa után fölhangzott a daczos, elkeseredett kiáltás:

— Eb ura fakó!

És az összegyülekezett rendek egyhangu lelkesedéssel, egyforma izzó gyűlölettel kimondták, hogy Józsefet (e néven az elsőt) nem ismerik el többé királyuknak, ellentmondanak uralkodásának, későbbek mindnyájan inkább halált szenvedni, mintsem hogy neki alattvalói maradjanak. Ezt a nyilatkozatot szövetségükre mondott hitükkel erősítették. Kétszáz esztendő keserősége fakadt föl az emberek lelkében, amikor teljes tudatában szavuk sulyának, így határoztak. Kétszáz esztendeje ült már akkor a Habsburg-ház Magyarország trónján s ez a két évszázad telve volt hitszegéssel, zsarnoki önkényuralommal, vérontással, hataloméhes basáskodással. A félig koldus, török, tatár, német duló seregek által számtalanszor végig pusztított ország végső elkeseredése és elszántsága hevitette a tekintetes Karok és Rendek szívét, ahogy a bécsi erőszaknak odakiáltotta a daczos igét: „Eb ura fakó!” S hitték, hogy most már el van vetve a koczka. Vagy belepusztul az ország, vagy megszabadul a vérét szívó piócáktól. Nem úgy lett. Az ónodi határozatot követte a majtényi sikon lefolyt nagy nemzettragédia, ezt követte Világos. Majtény — Világos között és Világos után pedig, daczára annak, hogy az ónodi határozatot negyvennyolcban Debreczenben is kópizálták,

Még ezen a napon megtudtam, hogy a pezsgőtöltető hölgy aggodalma nem volt alaptalan, az ünnepély után nagyon meredek deficit maradt valami negyvenezer korona, vagy hatvanezer korona és ezenkívül a rendőrség utána néz mindenkinek, aki jelen volt, mert a gályáról ellopták Andrassy Tivadar grófné tizenegy kendőjét. (Bölcs dolog volt, hogy a szenzációs újságírók mind bent voltak a rendezőségben, mert különben olyan európai skandalum lett volna ebből a vizimulatságból, hogy összedült volna miatta a Petőfi-ház.)

Aztán szomorú napok virradtak ránk. A király alighogy itt volt, már elment. Fél exczellenciás czimeket hagyott vezéreinknek és többünkről megfeledkezett; avagy elfeledtek minket előterjeszteni. Én is kaphattam volna valamit, de nem szólottam Kossuth Ferencznek, az egyedülének, a kitől a király semmiféle kívánsága teljesítését nem tagadja meg. Andrassytól még az alkotmánybiztosítókat is megtagadja, Apponyinak meg azt mondja: „A katonai kérdéseket csak bizza rám, kedves Apponyi, ezeket én értem és nem maga.” Tudom én mit cselekedtem, amikor nem szólottam. Ha a választóim közé megyek, megismertetem őket a helyzettel, így fogok szólani:

— Tisztelt poigártársak! Kedves atyámfiai! Itt állok előtettek a honfui erény egyszerűségében. Kaphattam volna czimeket, rangokat, de nem kellett. Én a nép embere, a junktimok sógora, a conditio sine qua non zászlótartója vagyok. Tudjátok-e, mi az a junktim és conditio sine qua non? Ez az, hogy a mikor én valóságos belső titkos tanácsosi címhez és ranghoz juthattam volna, nem fogadtam

voltunk ott, ahol kétszáz évvel ezelőtt, nem mult el rólunk az idegen rontás. Egy nemzet — a mi példánk bizonyítja — elég erős ahhoz, hogy ezt is kibírja. Egy nemzet élete — emberek és családok kiszabott napjaihoz viszonyítva — örök. Van időnk, hogy várjunk. De gondolkodnak-e arra azok, akiket illet, hogy jöhet idő, amikor megsokasodott erő ad nyomatékot a szónak, mi lesz, ha a végig zaklatott, sokszor megalázott nemzet akkor találja odakiáltani megrontóinak:

— Eb ura fakó!

A politika világából.

Budapest, június 13.

A politikai világot érdeklő kérdések tengelyében még mindig a kiegyezés s az alkotmánybiztosítók problémája áll.

Az alkotmánybiztosítók tárgyában egy rendszerint jól értesült helyről ma a következő információt kaptuk:

— A magam részéről is megerősíthetem azt a hírt, hogy az alkotmánybiztosítók ügyét az Andrássy Gyula tegnapi előtti audienciája kapcsán öszre halasztották. Ezt azonban jó forrásból szerzett tudomásom szerint kiegyezhetem a következőkkel: Kormány és vezető politikusok körében az alkotmánybiztosítók függő kérdésében látják a jövő vihar magvát, amelyekből még nagy válságok fognak kinőni. Éppen azért, azok részéről, akik a kormányzás zavartalan menetét a mai kezében szeretnék megőrizni, akció indult meg arra nézve, hogy ezt a válságot a lehetőségig elodázzák. Ma szemben áll egyfelől az alkotmánybiztosítókhoz szigorúan ragaszkodó nemzeti követelés, másfelől pedig a korona idegenkedése minden olyan intézménytől, amely alkalomadtán az ő abszolút akaratát korlátozná. A két ellentétes befolyás között áll a kormány. Hogy nem rózsás kilátásokkal a jövőre nézve, annak eklatáns bizonyítéka az, hogy mihelyt az alkotmánybiztosítók az aktuális kérdések közé vetődnek föl, a válsághírek is mindig újra forgalomba jönnek. Ebből a kellemetlen helyzetből szeretne szabadulni a kormány s ezt akarják lehetővé tenni egy némely vezető politikusok. A terv az, hogy az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot még a nyár folyamán úgy,

ahogy összeütköztesse és azt ősszel, még mielőtt az alkotmánybiztosítók problémája halaszthatatlanná válik, a képviselőház elé terjesztik. Arraszámítanak, hogy az a nagy mozgalom, amelyet a parlamenti reform kelteni fog, teljesen háttérbe szorítja az alkotmánybiztosítókot s ezzel a kormány megszabadul ama kellemetlen kényszer alól, hogy a követelő nemzet és a rideg tagadó álláspontra helyezkedett korona között agyonöröltesse magát. A tervnek ezidő szerint a legerősebb akadálya gróf Andrássy Gyula, aki szigorúan ragaszkodik ahhoz a kötelezettséghez, amelyet magára vállalt. Az ő ellenkezésével szemben azonban erőlyes agitációt folytat Széll Kálmán és a függetlenségi párt egy része, akik mindent elkövetnek arra nézve, hogy tervüknek Andrássy Gyulát megnyerjék. Eddig szól az informálónk.

A mi véleményünk szerint azonban a nemzet aligha lesz arra kapható, hogy az egyik jussát a másikért elengedje s a sorrendre való tekintet nélkül kisürgeti úgy az általános választói jogot, mint az alkotmánybiztosítókot.

A kiegyezési tárgyalások egyelőre megszakadtak, folytatásuk azonban nem sokára következik.

A Reichsrath első ülései után, a jövő hét végén fogják Bécsben a kiegyezési tárgyalásokat folytatni. Ezekre a magyar kormány részéről Wekerle Sándor, Kossuth Ferencz és Darányi miniszterek, Szerényi, Popovics és Mezőssy államtitkárok kíséretében fognak Bécsbe utazni.

Ha ezeken az újabb tárgyalásokon a kiegyezés alapelveire nézve megegyeznek, úgy a kormányok Ausztriában, mint Magyarországon megkezdik az egyes pártokkal való konferenciákat.

Sok szó, sok találgatás folyik akörül, hogy az eddigi tárgyalások milyen konkrét eredményre zártak? Kétségtelen, hogy a kiindulási alap most is az volt, hogy Magyarország és Ausztria közt függőben levő kérdést a szabad forgalmat biztosító szerződés formájában oldják meg. Az osztrák kormány ez alkalommal még nem teljesítette döntés alá a hosszulejáratra vonatkozó követelést. Megállapodás a blok-járadék konverziója és az állategészségügy terén jött létre.

Az állategészségügy dolgában teljes a megegyezés.

A magyar blok konvertálásánál már csak az a kérdéses, hogy hány évre szóljon Magyarországnak az a felhatalmazása, hogy az államadóssági tőkeösszeget Ausztriának vissza-

fizethesse? De itt a differenzia oly csekély, hogy a kiegyenlítés alig képezhet már nehézséget.

A fogyasztási adók külön kezelésére nézve a megállapodások szintén csaknem egészen befejeztettek. Itt átutalási eljárásról szándékoznak a Magyarországra eső fogyasztási adójutalékokat kiegyenlíteni. De a két állam adóterületének szeparálása teljesen befejezettnek tekinthető. Egyik állam sem adózik jövőre a másik állam kincstára javára.

Legnagyobb mérvűek az ellentétek a tarifakérdésben. Itt csaknem előlről kell kezdeni a tárgyalásokat. Ausztria ebben a tárgyban a legridegebb álláspontra helyezkedik. Magyarországgal szemben a tarifakedvezményekkel még odáig sem akar elmenni, mint a többi külföldi államokkal szemben elmegy.

A magyar kormány kötelessége, hogy ezzel a méltatlansággal szemben a magyar érdekeket megvédje.

A vasúti csatlakozások ügyében úgy Németország, mint Dalmácia irányában marad az eddigi statuskvó.

Novum lenne, ha megvalósulna az a terv is, hogy a vitás kérdéseket ezután egy választott bíróság döntené el. Ennek konstruálása még hátra van. Eddig a megállapodásoknak és intézkedéseknek nem volt szankciója és a szerződés önkényes és egyoldalú magyarázását csak hosszas huzavonával és keserves retorziókkal lehetett megtorolni. Ezen a bajon segítene a tervezett választott bíróság, mely eldöntené az időközben felmerülő vitás szerződéses kérdéseket.

Bécsi hírek szerint az osztrák kormány öszre kívánja halasztani a kiegyezési tárgyalások befejezését. Ez kombinációba hozva azzal a pozitív értesülésünkkel, hogy az alkotmánybiztosítók ügyében is öszre halasztották a döntést, támaszt ad annak a már tegnapi regisztrált hírek, hogy a kiegyezés és az alkotmánybiztosítók között junktim van.

Beszélnék arról, hogy a nemzetiségek és a nemzetközi szociálisták között szövetkezés készül. Ma egy olyan képviselő, aki jól ismeri a szociálista pártok belső ügyeit, erre vonatkozólag ezeket mondotta el nekünk:

— Ez a szövetkezés csakugyan a levegőben lóg, bár még nem annyira érett, hogy perfektté váljon. Tudomásom van arról, hogy Hodzsa Milán naponta tárgyalásokat folytat ebben az irányban Bokányi Dezsővel s hogy bár pártértekezlet sem itt, sem ott nem foglalkozott vele, a hajlandóság mind a két

el és csak úgy fogadtam volna el, ha junktimmal kapom, az alkotmánybiztosítók kárával és az önálló vámtérülettel együtt, ez a conditio sine qua non is, tudniillik ezek nélkül nem kell se cím se rang, én a néppel maradok, hazám, ilyen tulipános. (Együttal kérlek, kedves Olgám, ijenj a jegyzőnek, hogy egy árkus papírra — sőt ha kell, kettőre is — jegyezze fel, hogy melyek a nép kívánságai s a jegyzéket küldd el nekem.) Majd megmutatom én, hogy van még boszu a világon, ha az emberről megfeledeknek.)

Hahaha! Jaj de jól mulatok, éppen most jön be hozzám a birokmaster, a boxoló-művész, akit a cirkuszból szerződtettem, aki nekem a birkózásból, boxolásból magánórát ad. Kék sávos tornaingem van, trikónadrágom s a lábszáram egészen csupasz, a lábfejemen meg selyem szandál van, erős szallagokkal odakötözve. Ha jól beletanulok a dologba, ebbe a kosztümbbe járok a t. Házba. Képviselőtársaim közül többen hasonlóképpen csinálják, a birkózómester egész nap velünk van elfoglalva. Szükségünk van rá karrierünk érdekében. Bizonyosan olvastad, hogy legújabbban ki kell dobálnunk pár oláh képviselőt a parlamentből. A fűgőbbek már birkóztak, de már Günther is, meg gróf Batthyány Tivadar is, Holló Lajos is egészen jól tudják verni a padot bolond oláh beszédek hallatára. Tehát igyekszünk, hogy hasznunkat vegyék a tanácskozásban. A gyakorlásra van elég időnk, mert ülésre csak szavazáskor kell járnunk, egyébként pedig horvátul beszélnek s azt mi egyelőre nem vagyunk kötelesek érteni. (Egy-egy oláhok, miért nem beszélnek ők is horvátul, hogy őket se értsük s akkor nem kel-

lene kidobálnunk Romulus utódait.) Megjegyzendő, hogy akciónk hírére a képviselőház karzatai állandóan rendkívüli látogatottságnak örvendenek. A budapesti hölgyek igen kedvelik a férfias látványosságokat s az már elvan hátróva, hogy az idén a parlamenti obstrukciós öltözék nem bő vászonruha lesz, hanem ilyen színes sávu ing, rövid trikó és selyem szandál. A házszabályokban tiltó paragrafus nincs és semmiféle előírás a képviselők öltözködésére vonatkozólag, tehát hogyha nemzetiségi testvéreinkkel tanácskoznunk kell, hát megfelelő ruhában jelenhetünk meg.

A kerület dolgában szorgalmasan eljárók, azonban még két takarékpénztári kötvényt küldj, mert a multkorai rámentek a művészmagjálisra és a koronázási jubileumra, melyről az anzikzet remélem megkaptad. Most különben is több pénzre van szükségünk, mert barátainkat egy bizonyos Hirtenstein nevű képviselőtársunk rászoktatta, hogy pillanatnyi pénzzavarukban hozzánk forduljanak s ne a bankoknál kereskedjenek és a képviselő-kodexbe már belekerült, hogy szivesség-kölcsönöket nem szabad megtagadni. Tudnod kell azt is, hogy a park részére virágmagvakat rendeltem s a számlát ki kell fizetni. Majd ha Pesten lakásunk lesz, visszatérül a költség, mert a fővárosi inség enyhítésére azt tervezik, hogy propagandát csinálnak a virág-kultusznak s akinek ablakai és erkélyei a legszebben lesznek feldisztve virággal, az díjat kap. A telekkönyvvezető sógorát nyugtasd meg, mert már sikerült felfedeznem oly állást, amelyet neki megkaparíthatunk. A dolog ugyanis aképen áll, hogy közelebből új könyvtárnoki állást kell szervezni a képviselőházban, az eddigiektől teljesen függetlenül. Ez az én

eszmém, kedves Olgám. Az agráriusok a nép érdekében néhány indítványt jegyeztek be a Ház indítvány-könyvébe. Erre kapták magukat a többiek és összesugtak:

— Mit akarnak ők? A választások szelét érzik és azért terjesztenek elő indítványokat, hogy a választóközönség bizalmát megszerezék. Hohó! Nem oda Buda! Indítványokat be-terjeszteni mindenkinek joga van s ha ők tudnak, mi is tudunk! Bejegyzünk nem egyet, nem hármat, de hatot, hetet, tizet, százat s olyan népszerűeket, hogy tótágot áll tőlük a legősibb fantázia is. Bejegyezzük indítvány alakjába mindazt, a mit programbeszédeinkben a szabad ég alatt és a templom előtt, a vendéglő udvarán meg a szemétdomb mellett a tisztelt polgártársaknak ígérni szoktunk, soha meg nem adom fejében. (Notabene és is azért kértelek levellem elején, hogy a jegyzővel irasd össze a nép kívánságait.) Ki minél többet tud bejegyezni, annál biztosabb a népszerűsége.

Az indítványkönyvet tehát megrohanták s nyolczan-tizen óráig várakoztak, amíg egy beírta a maga indítványait. Persze a könyv hamar megtelt s újat kellett hozatni. Erre mondom én:

— Ez lehetetlen állapot, hogy egyik képviselő a másik miatt várakozni legyen kénytelen s aztán aki hozzá is jut az indítványkönyvhöz, az se irhassa be nyugodtan, amit akar s ne rendelkezessék a könyv felett, ha valami jó gondolata később jut eszébe.

Justh Gyula meghallotta a panaszmot és hozzám fordult.

— Hát mit tegyünk, kedves Gábor. Csujmó (Halljuk!) van-e valami kisegítő gondolatod, hisz neked szoktak jó ötleteid lenni.

részről megvan az együttműködésre. A szövetkezés az általános választói jog jegyében történék, de momentán úgy a szocialisták, mint a nemzetiségiek más célokat akarnak elérni az összefogással. A szocialisták arra számítanak, hogy ezután egy parlamenti csoport lesz ügyeikben szószóló a törvényhozás előtt, a nemzetiségiek pedig abban látják a szövetkezés előnyét, hogy az utca mellettük lesz egy esetleges újabb parlamenti inzultus alkalmával.

Goldis tegnapi fölszólalása, amelyikben szocialista érdekekért exponálta magát, mindenetre arra vallt hogy nemzetiségi részről épen most szükségesnek látják a jó viszony ápolását.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 13.

A magyarok alig néhány szót értettek meg abból a vitából, mely ma a magyar országgyűlés képviselőházában lezajlott. Csak éppen Vlád Aurél beszélt magyarul, a többiek mind horvátul. A vasutas törvények voltak napirenden; magukról a törvényekről azonban alig esett szó. Valamennyien azt fejtegették — Vlád is — hogy a javaslatok attentátumok a horvát nyelv joga ellen. A Horvátországban futó vasutaknak horvátoknak kell lenniük teljesen. Még egy fölírásnak sem szabad arra emlékeztetni, hogy azt a vasutat magyar szellem, magyar munka, magyar pénz teremtette meg. A magyar képviselők persze érzéketlenül hallgatták ezeket a kifakadásokat, mert hiszen nem értették. Csak éppen az elnök szólt közbe, mert neki állandóan sugta a tolmács, mit beszélnek a horvát képviselők. Volt is gyakran kontróverzió a horvátok és az elnök között. Ők ugyanis gyakran elkalandoztak a tárgytól és ha az elnök figyelmeztette őket, a szólásszabadság sérelméről panaszkodtak. Ma volt különben az első háromórás ülés. A horvát szónokok megtöltötték szóval az időt. Holnap folytatják a vasutas vitát.

*

— Igenis, kegyelmes elnökünk — szoltam — kitűnő ideám van. Nemde minden képviselőnek joga van az indítvány könyvbe annyi indítványt bejegyezni, amennyi tetszik és akkor beírni, amikor kedve tartja?

— Ugy van!

— Tehát reformálni kell az indítványkönyv rendszert, amely amúgy is a letűnt korrupciós korszakból maradt ránk, ergo reformálandó. Legyen jelszavunk a szabadság s a jelszót át kell ültetni a gyakorlatba. Most legnagyobb baj az, hogy csak egy indítványkönyv van. A jognak megfelelően tehát arról kell gondoskodni, hogy minden képviselőnek legyen indítványkönyve külön-külön, a melyet magával hordhasson, amelybe bármikor beírhatja gondolatait, otthon is, a hotelben is, a vacsorája közben is és ha éjjel valami üdvös gondolatot sugal az álma, ott legyen ágya mellett az indítványkönyv, amelybe bejegyezhesse . . .

— De eszerint 453 indítványkönyvre lenne szükség.

— Ugy van, kegyelmes uram, azaz hogy nem tudom vajon éppen 453-ra, de pont annyira, a hány képviselő van.

— És ki tartaná rendben az indítványkönyvek eme sokaságát? Hisz ehhez egy külön indítványkönyvtár és egy külön indítványkönyvtárnak kellene . . .

— Szórol-szóra így van kegyelmes uram. De nekem erre vonatkozólag is van egy eszmém.

— Halljuk!

— Az eszmém az, hogy a magam könyvébe bejegyzem a javaslatot az indítványkönyvtár felállításáról s az indítványkönyvtárnoki állás szervezéséről. És aztán kegyelmes uram, van egy emberem, a kerületembeli telek-

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.

Jegyzők: Raisz Aladár és Egry Béla.

Az elnök az ülést megnyitja. Bemutatja Dob-sina város levelét, melyben a Házat a 16-án megtörtént Kossuth-szobor leleplezésére meghívja. Javasolja, hogy a Ház testületileg vegyen részt az ünnepségen s tegyen koszorút a szoborra.

A Ház a javaslatot elfogadja.

Bemutatja Hoitsy Pál levelét, melyben négy heti szabadságot kér. A Ház a kívánt szabadságot megadja.

Következett a vasutas-javaslatok általános tárgyalásának folytatása.

El a tárgytól!

Grahovác Mirkó (horvátul beszél): Személyes megtámadatás címén kér szót és polemiát kezd Nagy Ferenczcel.

Az elnök: A házszabályok nem engedik meg, hogy személyes megtámadatás címén polemiát folytassunk. Kéri, maradjon felszólalása keretében.

Grahovác Mirkó: Tovább beszél horvát nyelven s folytatja a polemiát.

Az elnök: Ha a képviselő ur tovább folytatja, kénytelen leszek tőle a szót megvonni.

Grahovác Mirkó kéri a Ház engedélyét, hogy általánosságban beszélhessen.

Az elnök: A házszabályok értelmében ehhez a szakaszhoz még a kérdést sem tehetem fel arra, hogy megengedi-e a Ház a tárgytól való eltérést. Kéri azért a szónokot, hogy maradjon a tárgynál, mert megvonja tőle a szót.

Grahovác Mirkó: Horvátul mond valamit az elnökre.

Az elnök figyelmezteti, hogy az elnökkel ne polemizáljon, mert különben rögtön megvonja tőle a szót. (Helyeslés.)

Grahovác Mirkó tovább beszél személyes megtámadatás címén s a végén megköszönni az elnöknek, hogy alkalmat adott neki a felszólalásra.

Az elnök: A jogot a felszólalásra nem én adom, hanem a házszabályok s minthogy a felszólalás minden magyar képviselőnek legszentebb joga, azért felesleges is azt megköszönni.

Az állítólagos sérelmek.

Purics József horvát képviselő (horvátul): A vasuti pragmatikáról szóló törvényjavaslat 46. és más §§-ai sértik a kiegyezési alaptörvényt. Ha a horvát nyelv jogáról lemondanánk, megszűnnének horvátok lenni. Ezt a küzdelmet nem nyakasságból, vagy pedig a magyarok elleni gyűlöletből folytatják, hanem tiszta hazafiságból és a nyelvük iránti szeretetből. (Ugy van! a horvátoknál.)

Ezzel a küzdelemmel nem öhajtuk a horvát-

könyvvezető sógora, akinek Wekerle már megígérte, hogy bedugja valahová, csak keresni kell részére üres helyet. Ime az üres hely, az indítványkönyvtár könyvtárába . . .

— Nagyszerű eszme — szolt Justh Gyula — nagyszerű, emeletes gondolat. És Wekerle megígérte?

— Meg . . .

— Tehát én is megígérem — mond ő —

— Kerületi érdek is ez, kegyelmes uram . . .

— Kerületi érdek is, annál jobb. Biztosítaiak, hogy a kerületi érdeket összeegyeztetem az országos érdekekkel és ha az új indítványkönyvtári állás szervezve lesz, a telekkönyvvezetőtök sógora remélhet.

Referálj erről, kedves Olgám és magyarázd meg nekik, hogy Gáborod mennyire figyelemmel kíséri a sorsukat, hogy a mikor országrendítő mozgalmak keletkeznek, akkor is képes az elhelyezendőkről gondoskodni.

Felesleges külön megjegyezni, hogy egyelőre nem mehetek haza, a pártvezetőség azt a parancsot adta ki, hogy minden ember a fedélzeten legyen és gyakorolja magát részint a tanácskozás alkalmaira a tornakosztyumban, részint a legközelebbi nemzeti ellentállásra a régi beszédek betanulásával.

Borzasztó nagy elfoglaltság ez kedves Olgám, de azért a mint láthatod, rólad sem feledkezik meg, hű férjed

Gábor.

U. i. A cselédek pofozásában egy kis szünetet tarthatsz, ha kifáradtál. Tudniillik most hallom, hogy a főrendiház vissza fogja küldeni a javaslatot s mi újból tárgyalni fogjuk, tehát időt nyertünk.

G.

tokat a magyarok ellen izgatni, mint ahogy ezt Nagy Ferencz állította, ellenkezőleg, a horvát-szerb koalíció az egyedüli, amely a horvátokat békélteti. Nagy Ferencz dicsérte a volt nemzeti pártot, mint magyar-barátot, pedig ez tévedés. Ez látszik e párt mai magatartásából is, hisz most is egyik legnagyobb korifeusuk . . .

Közbeküldések a horvátok részéről: Krsnyavi, Purics József . . . most a magyarok legnagyobb ellenségei sorába állott. Ők csak addig voltak magyar-barátok, míg személyes érdekeik követelték azt, de azonnal elhagyták azokat, mihelyt az érdekeik ellen volt. Mi ezt nem tesszük, mi őszinte hívei vagyunk a magyaroknak. Ezért nem kellene megbolygatni e jó viszonyt. Tiltakozik a javaslat ellen, amely csak a két nemzet közötti jó viszonyt zavarja meg. Egyébiránt, ha e javaslat törvényerőre emelkednék is, a horvát nyelv jogairól sohasem fognak lemondani. (Zajos helyeslés és taps a horvátok padjain.)

Vlád Aurél: A horvátok követeléseit jogosoknak, törvényeseknek tartja. Az az érv, hogy a nyelv egysége szempontjából szükséges Horvátországban a magyar nyelv, meg nem állhat, mert akkor a közös hadsereg kommandója kérdésében is helyes az állásfoglalás, hogy német legyen a kommandó, mert a szolgálati érdek így kívánja.

Gaal Gaszton: Hízeleg Bécs felé!

Vlád Aurél: Indokoltnak tartja a horvátok állásfoglalását és helyesli.

Hódy Gyula: Supiló, gratulálunk az új szövet-ségeshez!

Supiló Ferencz: Éljen a horvát nyelv!

Vlád Aurél: Nem helyesli azt sem, hogy Horvátországban magyarul akarnak érintkezni a horvát közönséggel.

Zagorac István: A horvát miniszter tanulja meg a románoktól, hogy kell a horvát jogot őrizni! (Zaj a horvátok padjain.)

Vlád Aurél: A fizetésrendezési javaslattal foglalkozik ezután, amelyet elfogadna, ha nem volna junktim a két vasutas-javaslat közt.

Hódy Gyula: Vándoroljatok ki. Megtisztulna a levegő.

Vlád Aurél: Felsorolja a horvátok kívánságait s bizonyítani akarja, hogy azok a törvényen alapulnak.

Brics Ignác horvát képviselő (horvátul): Beszéde elején közjogi fejtegetésekkel foglalkozik, hogy megvilágítsa a Magyarország és Horvátország közötti viszonyt. Ennek a mostani konfliktusnak jó vége nem lesz. Dalmácia sem fog majd visszakiváncsozni a Szent István koronája alá, mert inkább megmaradnak a németeknek, mint hogy a magyar nyelvet fogadják be urnak náluk. (Ugy van! a horvátoknál.)

Supiló Ferencz: Harcoljatok a kamarilla ellen és ne a horvát jogok ellen!

Brics Ignác: Szünetet kér.

Az elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Brics Ignác folytatja beszédét horvát nyelven. Fejtegeti, hogy a pragmatika-javaslat életbe-leptetésével a viszony ismét rosszabbodni fog Horvátország és Magyarország között, mert ez a javaslat halomra dönti a kiegyezési törvény sarkalatos intézkedéseit. Czitálja a törvényt annak bizonyítására, hogy Magyarország és Horvátország közt nincs államegység, hanem csak államközösség.

Az elnök: A házszabályok megengedik ugyan idézetek felolvasását, de figyelmezteti a szónokot, hogy ne abból a célból tartson felolvasásokat, hogy a beszédét nyújtsa. (Zaj a horvátok padjain.)

Supiló Ferencz (horvátul): Sajnálják, hogy a törvényt czitálja. Fáj a törvénynek idézése?

Az elnök: Supiló képviselő ur, ne adjon pót-utasításokat, ezért rendreutasítom!

Brics Ignác: Nem azért idéz, hogy beszédét nyújtsa, hanem azért, hogy Nagy Ferenczcel szemben bebizonyítsa a horvátok álláspontjának helyességét. Ha a pragmatika-javaslat törvényerőre emelkedik is, nem lesz olyan horvát országgyűlés, amely ezt a törvényt kihirdetné. (Ugy van! a horvátok padjain.) Egynegyed három után újból szünetet kér.

Az elnök: Az ülést öt percre felfüggesztem.

Szünet után

Brics Ignác folytatja horvát nyelven fejtegetéseit.

Háromnegyed három után befejezi beszédét s benyújt egy határozati javaslatot, amelyben indítványozza, hogy a vasuti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslatot adja a Ház vissza a kormányhoz azzal az utasítással, hogy az a horvátokra sérelmes pontok tárgyában bocsátkozék tárgyalásba a horvát országos kormányval s a tárgyalás eredményéhez képest módosítja a javaslatot. (Taps a horvátoknál.)

Modrusan horvát képviselő kéri, hogy beszédét holnap mondhasse el. (Helyeslés.)

Az elnök: Megállapítja a holnapi ülés napirendjét s az ülés három órakor berekeszti.

A t. Házból.

I. Melléparlamentek.

Horvát képviselő beszél napirend előtt személyes kérdésben horvátul, félreértett szavait magyarázva. Justh Gyulának azonban suga tolmács és az elnök mihamar utasítja a szónokot — neve Grahovác — hogy ne térjen el a tárgytól. A szónok erre a Ház engedélyét kéri, Justh azonban nem teszi fel a kérdést és a horvátot leülteti. Hát egy másik horvát — Puric József — beszél helyette szintén horvátul s ez már kiterjeszkedhetik az emberi türelem legvégső határáig, minthogy a vasúti javaslat vitájában, mint szabályszerűen feliratkozott szónok, szólalt fel. Obligát hallgatósága a horvátokból és Nagy Ferenczből áll, ámbar ama magyar képviselők, akik tótul tudnak, ha néhány beszédet meghallgatnak, megértik, miről cseveg a horvát. Egy pár mondatnyi tanfolyamra betekintgetnek a terembe, de aztán megint kimennek.

Most már megint úgy vagyunk, hogy az ülésterem csak mellékhelyisége a parlamentnek, az igazi politikát másutt csinálják: a társalgókban, a jegyzők szobájában, az elnöki teremben, a miniszteri szobákban és a folyosók különböző szegleteiben.

Egy végtelen küldöttség ment végig a folyosón. Fekete rokkos urak, vegyesen magyarul és németül beszélők, de inkább a német szó hallatszik a csoport társalgásából. A miniszterelnökhöz mennek a pozsony—bécsi villamos vasut dolgában. Nem csinálnak titkot belőle, nem félnek támadásoktól, se gunytól, se visszautasítástól. (Igaz volna, hogy hatalmas protektoruk van és hogy a német villamos a paktum hallgatóságos pontjai között szerepel, amiképen a Margitsziget az állami telkekkel?) Mennek kopogósan, erőlesen egyenesen be a miniszterelnökhöz és ott kivágják.

— Mi azt akarjuk, hogy legyen villamos Bécs és Pozsony között.

Wekerle engedékenyen válaszol:

— Önök akarják, mi óhajtjuk . . . a közgazdaság, a közlekedés . . . akarja . . .

— Ugy van. Ez az igazság.

Mennek onnan Kossuth Ferenczhez. De a remény itt már kevesebb:

— Önök akarják, mi akarjuk, de a dolog a parlamenttől függ, hogy szintén akarja-e, mikor akarja és hogyan. . . Várjunk csak. Vederemo. . .

(Az igaz, várhatnak, Bécs sem szakad el, Pozsony sem szakad el és vasat mindig lehet kapni sinek részére sokkal könnyebben, mint ujonczot a német kommandóval idegen ágyu részére.)

Biztatás után egy kis leütés következett, tehát most újlag a reménykedő hangulatot kereste a küldöttség. Így jutottak el az urak gróf Batthyány Tivadarhoz, majd gróf Apponyi Alberthez mentek. Gróf Batthyány teljes odaadással támogatja a vasut ügyét, mint szakember. De gróf Apponyi Albertnél a minősítést meg kellett válogatni. A magyar közoktatástügy és a magyar közmivéi ödés miniszteréhez nem fordulhattak volna, hogy pártolja a némethez vivő vasutat. Tehát Apponyihoz, mint pozsonymegyei birtokoshoz folyamodtak. Ily minőségben Apponyi beszélhetett velük pár barátságos szót. Bekopogtattak Justh Gyulához is, a képviselőház elnökéhez. (Hát Justh Gyula is megígérhetett annyit, hogy nem fogja megakadályozni, hogy majd a tárgyalás alkalmával a vasut mellett is felszólalhassanak.)

A folyosói parlamentek tehát elől kezdték a pozsony—bécsi vitát.

— Bécszet a mi részünkre is központtá akarják tenni — mondták — ennyi az egész. Kebelezzenek be Ausztriába és pont. Vagy csatolják egyáltalában az egész monarchiát Németországhoz, az még egyszerűbb és világosabb. Mire való így részletezni apróbb kísérletekkel!

Mérgesen, haragosan beszélnek, összegyűlnek és megint szétozlanak.

Most hírnök jön és jelenti, hogy választásokra is lehet ám készülni, mert hogyha minden más javaslat el is maradna, őszre benyújtják a választási reformról szóló törvényjavaslatot és ha abból törvény lesz, hát akkor kell választanunk, amikor Bécsből parancsolják. Gyerünk csak azokkal az indítványokkal, amelyek nőnek, szaporodnak s amelyek miatt szinte dulakodnak a képviselők, hogy melyik jegyezhesse be korábban a maga indítványait.

— Én beírom a külön magyar hadsereget!

— Én beírom az önálló vámterületet!

— Beírom én, ha kell, a teljes függetlenséget is.

— Én a köztársaságot!

Az első indítványozók vitatkoznak az ujjakkal, az ujjak a tegnapiakkal, a holnapiak a maiakkal.

Nőnek és sokasodnak az indítványok és egyre élénkebbek a viták.

Wekerle gondolkozva jár, kél miképpen lehetne korlátozni az indítvány-járványt.

Az ülés végére felmerült a gondolat, hogy meg kellene adóztatni az indítványokat és az így befolyó új jövedelmeket a közjóléti intézmények felállítására fordítani.

Ez is csak gondolatnak marad s ebben a perczen a Budapesten időző képviselők tulyomó része azzal van elfoglalva, hogy bejegyzendő új indítványokat eszeljen ki.

* * *

II. Uj szövetségesek.

Ma volt az első meghosszabbított ülés. A horvát képviselők gondoskodtak róla, hogy akik a terembe tévedtek, felségesen undorodhassanak. Purics József olyan lassúdad tempóban beszélt horvátul, hogy minden szó után két szónyi szünetet tartott, a mondatok végén pedig olyan sokáig állott, mint egy viczinális.

Hanem aztán magyar beszéd következett, de olyan magyar, mely ellenséges indulatra nézve versenyzett a legtulzóbb horvátal. Az oláh Vlád Aurél beszélt ugyanolyan élesen támadva a vasúti javaslatot, mint a horvátok.

— Tako je! — hallatszott a horvátok helyeslése.

— Oláh-horvát szövetség! — konstatálták a magyarok.

Lassanként aztán megállapították, hogy eképpen egytűvé kerülnek a magyarság ellen a horvátok, a nemzetiségiek és a nemzetközi szoczialisták.

Bizonyosabb azonban, hogy viszont a magyar közönség támogatása sokkal erősebb lesz, ha az oláhok is a javaslat ellen fordulnak, mint volna akkor, ha ők pártfogolnák. (Együttal pedig elállanak a szótól ama magyar képviselők, akik máskülönbben a javaslat egyes rendelkezéseit kifogásolták volna.)

Brlics Vratoslav, az eddigiek közt a legfurcsább nevű horvát arra vállalkozott, hogy addig beszél horvátul, amíg az ülést be kell zárni. Justh Gyula már kifáradt az elnöklésben, Návay Lajos váltotta fel. Ő is kifáradt, de Rakovszkyt nem lehetett megtalálni. Elnökölt tehát rendületlenül s mindössze azzal szórakozott,

zott, hogy figyelmeztette a szónokot, hogy beszédet olvasni nem szabad.

Persze, magyarul nem szabad. De horvátul? Ugy se szabad. Supiló kiáltja, hogy ez klotúr, ez a szólásszabadság korlátozása, hogy hol van dr. Lengyel Zoltán, aki megvédje. Návay csak rendreutasítja Supilót, egyébként azonban minden folytatódott úgy, amint kezdődött s a kimondhatatlan nevű horvát ember továbbra is folytatta az olvasást. Már nem ügyeltek rá. Mindegy az, olvas-e vagy beszél, avagy ő olvas és beszél, vagy más olvas és beszél, ha úgy rendelte a sors, hogy a horvátok obstrukcióját túrni kell, hát túrik.

Három óra felé járt az elnöki emelvény felett a manus, amikor a szomorú horvát leült.

Egy másik horvát következett volna utána, de már be kellett zárni az ülést, egy napra elég volt ennyi. Elég volt azt megtudni, hogy a horvátok szövetségesekül megszerezték az oláhokat és holnap folytathatják együttesen a mulatságot, míg a folyosókön, a társalgókban, a pártkörökben és bizottsági szobákban a külön parlamentek tanácskoznak.

Budapest, június 13.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház bíráló bizottsága június hó 14-én délelőtt 10 órakor a III. számú bizottsági teremben ülést tart, amelyen Petrovics István megbízólevelét teszik megbírálás tárgyává. — **Az összeférhetlenségi állandó bizottság** június hó 18-án délután 5 órakor a II. sz. bizottsági teremben ülést tart, amelyen Ertl János képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségi ügyet tárgyalják. — **A mentelmi bizottság** június hó 19-én délután 5 órakor a II. sz. teremben ülést tart, amelyen mintegy husz képviselő mentelmi joga felüggesztése iránt a képviselőházhoz érkezett megkereséseket tárgyalják. — **A kérvényi bizottság** július 14-én a képviselőházhoz legutóbb beérkezett kérvényeket veszi tárgyalás alá.

Küldöttségek. Kiskőrös város küldöttsége tisztelettel ma délelőtt Muzsa Gyula képviselő vezetésével Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és Sztérenyi József államtitkárnál. A küldöttségben résztvettek: Biró Bertalan, a kiskőrösi függetlenségi párt elnöke, Meiczner Gyula, főszolgabíró, Zicián Pál főbíró, Ravaló Pál főjegyző, dr. Abonyi Ignác ügyvéd, Tóth István, Kiss István és Bohér Mihály földbirtokosok. A küldöttség azzal a kérelemmel járult a miniszter elé, hogy az építendő bajai vasutat Kiskőrösön át vezessék és a kiskőrösi pályaudvart kibővítsék. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és biztosította őket kérelmük jóindulatú támogatásáról. A küldöttség ezután Sztérenyi József államtitkárnál tisztelettel, aki szintén biztosította a küldöttséget jóindulatáról. **Pozsega megye küldöttségét** Grakovác Mirkó képviselő vezette. A küldöttség helyi érdekű vasut kiépítését kérte Daruvár és Banovajaruga között, valamint motoros közlekedés létesítését Pakrácz és Bares között. A miniszter a küldöttségnek megígérte kérelmük jóindulatú támogatását, ugyszintén Sztérenyi József államtitkár is, akinél a küldöttség szintén tisztelettel.

Kisiparosok Kossuth Ferenczhez. A soproni lakatos-, valamint a cipész mesterek testülete legutóbb tartott közgyűlésükön Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek bizalmat szavaztak s az előbbiekről Bergmann Adolf, az utóbbiak nevében Horváth János elnökök üdvözlő táviratban fejezték ki ragaszkodásukat a kereskedelemügyi miniszter iránt.

A horvát szóközön. A horvát delegátusok bőségesen veszik ki részüket a képviselőház tanácskozásaiából és a holnapi naptól fogva a vasutas javaslatok feletti vitában alig is fog más, mint horvát beszéd elhangzani. Holnap Budiszavljevics Bude horvát képviselő fog felszólalni és valószínűleg egymaga az egész öt órás ülést kibeszéli. Nagyobb baj az, hogy a gyorsírói személyzet elégtelensége folytán a beszédek gyorsírói felvétele és a naplóban való közlése már ma teljesen megakadt. Brlics negyedélorás beszéde holnap csak

résben fog megjelenhetni, mert a gyorsírók képtelenek voltak a rendkívüli nagy munkát már ma elvégezni. A horvátok kérésére *Justh Gyula* képviselőházi elnök holnap fog intézkedni, hogy e bajokon, amennyire lehet, segítsen. Hogy mikor fog véget érni az általános vita, az ma még megközelíthetőleg sem jelezhető. Valamennyien fel akarnak szólalni, hogy mint mondják, kötelességüknek eleget tegyenek. Azon hír, hogy a horvátok az országgyűlést egybehívni és abból ő felségéhez feliratot szándékoznak küldeni, nem felel meg a valóságnak. A horvát képviselők eddigéig csak az általános vitában való részvételre nézve határozatok, más tekintetben még semmiféle határozatot nem hoztak.

Ezzel szemben az Eszéken megjelenő „Drau“ budapesti levelezője arról értesül, hogy a horvátok a vasutas törvény általános vitájához még 15 szónokot állítanak, azután azonban szavazás előtt egy elvi deklaráció bejelentése elől kivonulnak az ülés-teremből s a részletes vitában már nem vesznek részt. Ezután sürgetni fogják a horvát tartománygyűlést mielőbbi összehívását s a királyhoz fölríratot intéznek, amelyekben kérik fogják, hogy a törvényről tagadják a szentesítést. A horvátok azt akarják, hogy ez a fölrírat még a törvény előtt a trón elé kerüljön.

Az alkotmánypárt pártvacsorája. Az országgyűlési alkotmánypárti rendes csütörtöki pártvacsoráját ma este a városligeti Kovács-féle vendéglőben tartották meg, amelyen jelen volt gróf *Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter is, azonkívül a függetlenségi párt részéről mint vendégek megjelentek: *Szentiványi Árpád*, gróf *Batthyány József*, *Szentiványi Gábor*, *Nagy Emil*, *Kállay Leopold* és *Csizmazia Endre*. Az alkotmánypárti tagjai közül részt vettek a pártvacsorán: a párt elnöke *Szell Kálmán*, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter, gróf *Hadik János* és *Bolgár Ferenc* államtitkárok, *Hertelendi Ferenc* főispán, *Semsey László*, *Náday Lajos*, a képviselőház alelnöke, *Rakovszky Endre* min. tanácsos, *Szilassy Zoltán*, *Mihályi Péter*, *Szivák Imre*, *László Mihály*, *Nyegré László*, *Markhot Aladár*, *Emödy József* és még sokan a párt tagjai és kültagjai közül.

Állomásfelügyelők küldöttsége a függetlenségi pártban. A magyar államvasuti állomásfelügyelők harmincz tagu küldöttsége tisztelgett ma este a függetlenségi pártkörben. A küldöttség tagjai arra kérétek a pártkörben jelenlevő képviselőket, hogy az államvasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat mostani tárgyalása folyamán módosítsassák az eredeti szöveg akként, hogy az állomásfelügyelők az állomás előljárók státusába bejuthassanak anélkül, hogy állomásvezetésre legyenek kötelezve. Az állomásfelügyelőknek ugyanis csak 10—15 % -a lehet tényleg állomási előljáró. Második kérésük arra irányult, hogy az állomásfelügyelőket rangjelzővel különböztessék meg a többi altszittől. A pártkörben jelenvolt képviselők megígérték, hogy a kérdést tanulmány tárgyává teszik, mire a küldöttség tagjai felkérték *Hédervári Lehel*t, hogy kívánalmaikat a képviselőházban terjessze elő. *Hédervári Lehel* felhívta a küldöttség tagjait, hogy kívánalmaikat nyújtsák át írásbeli memorandumban, azt áttanulmányozza és amennyiben e kívánalmak teljesítését jogosultaknak találja, illetékes helyen elő fogja adni.

Egy czáfolat. Egy estilap nyomán több lap ma azt írja, hogy gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter tegnapielőtti kihallgatása után *Szell Kálmán*nal, *Wlassics Gyulával* és *Latkóczy Imrével* tárgyal és azt beszélte meg, lehetséges volna-e a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló javaslaton olyan változtatásokat eszközölni, melyek elvi sérelmek nélkül megkönnyítik a király hozzájárulását. *Szell Kálmán* ennek a híresztelésnek reávonatkozó részét már tegnap megczáfolta. Akik a hírről ma mégis megemlékeztek, a czáfolatról nem vettek tudomást. Illetékes helyről ezekkel a közleményekkel szemben a „Bud. Tud.“ arról értesül, hogy gróf *Andrássy Gyula* a legutóbbi kihallgatása után sem a nevezett urakkal, sem mással nem tárgyalta a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló javaslat módosításáról, amiről egyáltalában nincs szó.

A zirczi választás epilógusa. A ma esti lapokban gróf *Batthyány Tivadar* a következő nyilatkozatot tette közzé:

„Kötelességemnek tartom a sajtóban napok óta taglalt azon kérdéssel, hogy *Ivánka Imre* ország-

gyűlési képviselő ur tagja-e az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkörnek, vagy sem, kijelentem, hogy nevezett képviselő ur, miként ezt a párt hétfői értekezletén ki is jelentettem, a párt tagjai sorában tényleg nem szerepel. Igaz ugyan, hogy a pártnak kültagok felvételére kiküldött bizottsága kültagnak elfogadta és őt erről az elnökség értesítette is. Amde minthogy *Ivánka Imre* ur az erről szóló és általa közzétett levélben foglalt ama felhívásnak, hogy a kör háznagyánál a tagsági jegy átvétele végett jelentkezék, vagy tagsági jegyét kiváltsa, márczius hó 26-ától mind e mai napig meg nem felelt, anélkül pedig a párttagok sorába fel nem vehető, ennél fogva a tényállás az, hogy *Ivánka Imre* urnak joga van a párt kültagságához, azonban mind a mai napig nem tagja a pártnak, illetve a pártkörnek. Gróf *Batthyány Tivadar*, az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkör ügyvezető alelnöke.

E nyilatkozatra *Ivánka Imre*, a zirczi kerület országgyűlési képviselője a következőket tette közzé:

Tény az, hogy tagsági igazolványomat át nem vettem, azonban tagságomat velem közlő hivatalos pártlevél vétele napján még *Putnoky Mór* képviselő ur társaságában felmentem a függetlenségi és 48-as pártkörbe s ott kereztem *Leszkay Gyula* képviselő urat, pártunk háznagyát, a tagsági igazolvány átvétele végett. *Leszkay* képviselő ur azonban aznap nem volt fenn a pártkörben és így a tagsági jegyét nem válthattam ki. Másnap el kellett a fővárosból utaznom, azután pedig közbejött választásom, amely körülmény a legutóbbi napokig a vidékhez kötött. Ezeknél az okoknál fogva tagsági igazolványom mulasztásom nélkül nem jutott birtokomba, mert én mindjárt tagságom első napján jelentkeztem a pártkörben az igazolvány átvétele végett. Ezért állítottam és állítom, hogy az országos függetlenségi és 48-as pártkör tagja vagyok. Budapest, 1907. június hó 13-án, *Ivánka Imre*.

A függetlenségi párt vacsorája. A függetlenségi politikusok szokásos pénteki vacsorája ezúttal nem a Drechsler éttermében, hanem *Wampetics városligeti nyári helyiségeinek* elkülönített részében fog megtartatni.

Indítvány-áradat.

Budapest, június 13.

A tegnapi öt indítványt ma követte egy egész indítvány-özön, az ülés terem mostohan elfelejtett *Hamupipókéje*, az elhanyagolt indítványkönyv egyszerre közkedvelt lett és kézzel-kézzel járt, mint egy bálkirálynő. *Farkasházy Zsigmond*, *Szász József* és *Lipthay Sándor* közösen jegyezték be hét indítványt, *Lengyel Zoltán* egymaga ötöt, *Mezőfi Vilmos* egyet. *Hencz Károly* is bejegyzett egy indítványt, de látván a nagy kavargást, azt kitörölte, azzal, hogy holnap újra bejegyzi. Az ő indítványa annyira fontos, hogy nem akarja belefúllasztani a mai vizözönbe.

Konstatálnunk kell, hogy valamennyi indítvány okos és helyes. Szociális érzék, a kisemberek szükséglete iránt való figyelem nyilatkozik meg bennük, ami ez ideig, ritkán hagyott nyomot a képviselőház elé került javaslatokban. Am mégis zavaró momentumok romlják meg az örömet. Sokan — és tagadhatatlanul nem kevés joggal — anarchikus jelenségnek látják azt, hogy az indítványozók egyéni izlésük, saját fejük elhatározása szerint, ötletszerűleg cselekedtek, anélkül, hogy ehhez előbb — amint ez már ilyenkor szokásos — előbb kikérték volna a párt jóváhagyását.

Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi párt elnökét, nagyon kellemetlenül érintette a tegnap — meglepetésszerűleg kipattant indítványozó kedv. Magához is hívatta *Mérey* Lajost, a tegnapi indítványozók egyikét s ezt mondotta neki:

— Mint a kormány tagja és mint a függetlenségi párt vezére, rossz néven kell vennem azt, amit csináltok. Mert a pártúság elvével egyáltalán nem egyeztethető össze, hogy a mi megkerülésünkkel, s főként egészen tudtom nélkül, kész indítványokkal álltok a Ház elé.

Ma délben a tegnapi indítványok előterjesztői közül *Nagy Emil*, *Okolicsányi László*, *Mérey* Lajos és *Baross János* fölkeresték a képviselőházban *Kossuth* Ferenczet s előadták neki, hogy már tegnap keresték őt, hogy bejelentés neki indítványait, de nem találták meg. A miniszter azt felelte, hogy tudomásul veszi a be-

jelentést, de nem tagadhatja, hogy *zokon eseti neki*, amiért a pártszakások ellenére *előzetes bejelentés nélkül jegyezték be indítványaikat*, noha azok, amelyek az ő tárcaja keretébe tartoznak, teljesen megegyeznek az ő álláspontjával és például az ipartörvény revíziója már jóformán el is készült. A többi tárcaába vágó indítványról nem nyilatkozik. Azt óhajtáná, hogy a pártszabályokat szigorubbán megtartanák. Az indítványozók biztosították a minisztert arról, hogy a pártfegyelmet magukra is kötelezőnek tartják s csupán a dolog sürgősségénél fogva jártak el a megtörtént módon. Végül abban állapodtak meg, hogy az indítványokat a hétfői pártértekezleten tárgyalják.

Kétségtelen, hogy *Kossuth*nak igaza van, amikor neheztel. A pártfegyelm nem jelent, nem is jelenthet zsarnoki kényszert, de bizonyos, hogy a nagy, alapvető pártcélok elérését veszélyezteti az, hogyha a párttagok a saját egyéni elhatározásukat nem tudják alárendelni az összesség irányának.

Ebből a szempontból mi sem tudjuk örvendetes jelenség gyanánt üdvözölni ezt a mozgalmat.

A ma benyújtott indítványok a következők: **Farkasházy Zsigmond**, **Szász József** és **Lipthay Sándor** ezzel a hét indítvánnyal járulnak a Ház elé:

I.

Utassítsa a Ház a kormányt oly törvényjavaslat előterjesztésére, mely minden 700 koronánál kisebb jövedelemmel bíró honpolgár teljes adómentességét biztosítja; a progresszív adót megvalósítja; a II. osztályu kereseti adót eltörli; az adóhajtást emberségesebbé, az adókezelést egyszerűbbé és olcsóbbá teszi.

II.

Utassítsa a Ház a kormányt oly törvényjavaslat előterjesztésére, mely a községi pótdadók maximumát az egyenes adók 45 százalékában állapítja meg s az ezen felüli községi közszükségletek fedezetét állami feladatnak minősíti, illetve a fogyasztási adók átengedése útján biztosítja.

III.

Utassítsa a Ház a kormányt oly akció megindítására, melynek célja a kisbirtokosok tehermentesítése, a kiscgazdák jelzálogterheinek olcsó kamatozása amortizációs kölcsönökkel való konvertálása s oly nagy országos bank létesítése, mely a kiscgazdák, kiscparosok és kishivatalnokok, általában a kisemberek hitelszükségleteit olcsó kamatozása hitelek gyors lebonyolításával kielégíti.

IV.

Utassítsa a Ház a kormányt oly törvényjavaslat előterjesztésére, mely az állategészségügy államosításának módjára a közegészségügyet államosítja s a gyógykezelést ingyenessé teszi.

V.

Utassítsa a Ház a kormányt oly törvényjavaslat előterjesztésére, mely a népoktatást ingyenessé teszi.

VI.

Utassítsa a Ház a kormányt oly törvényjavaslat előterjesztésére, amelynek alapján az ország lakossága az ügyvédi, ügynöki és szövetkezeti viszálesek ellen megvédelmezhető legyen.

VII.

Terjessze a kormány a következő törvényjavaslatot a Ház elé:

1. §.

Felhatalmaztatik a vallás- és közoktatásügyi miniszter, hogy két éven belül 2,000.000 korona erejéig új állami iskolákat létesítsen.

2. §.

Az 1. §-ban említett célra szükségelt 2,000.000 korona fedezetül az állami pénzkészletek jelöltetnek ki s ezen kiadások az 1907. évi IX. t.-cz.-ben foglalt állami költségvetés „Beruhások“ VII. fejezeténél külön czim alatt lesznek elszámolandók.

3. §.

Jelen törvény kihirdetése napján hatályba lép s végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi, valamint a pénzügyminiszter bizatnak meg.

A *Mezőfi Vilmos* indítványa így szól: Utassítsa a képviselőház a kormányt, hogy még ez évben, az őszi ülészakon terjessze be az általános, egyenlő és titkos választási jogról, a választási eljárás és a választókerületek új igazságszolgáltatásáról szóló törvényjavaslatot.

Lengyel Zoltán öt indítványt jegyzett be. Az indítványok így szólnak:

I.

Utassítsa a Ház a kormányt, hogy az önálló magyar hadsereg megvalósítása tárgyában sürgősen terjessze be a szükséges javaslatokat.

II.

Utassítsa a Ház a kormányt, hogy a kiegyezési tárgyalások megszakításával tegyen meg minden intézkedést a gazdasági önállóság megvalósítására.

III.

Utassítsa a Ház a kormányt, hogy legsürgősebben tegyen intézkedést az önálló bankra való áttérésre.

IV.

Utassítsa a Ház a kormányt, hogy az önálló magyar külügyi képviselet, különösen az önálló magyar konzulátusok felállításának tárgyában törvényjavaslatokat terjesszen elő, mert ezt az elkövetkező gazdasági önállóság szükségessé teszi.

V.

Tekintettel arra, hogy az udvartartási költségeket ő felsége részére éppoly nagy összegben fizetjük, mint Ausztria s magyar udvartartás még sincs, utassítsa a Ház a kormányt, hogy ebben az irányban is haladéktalanul lépéseket tegyen.

Wekerle ígér.

Budapest, június 13.

A nemzeti kormány bohémjéhez, *Wekerle* Sándorhoz, ma délelőtt a pozsonyiak küldöttsége állított be, hogy a pozsony-bécsi villamos dolgát megsürgesse nála. Mint igazi bohémhez illik, a miniszterelnök tárt karokkal fogadta a deputációt.

— Ah — szólott — önök azt akarják, hogy Pozsonyt Béccsel villamos kösse össze? Meglesz. Én mondom, hogy meglesz, hát akkor elhihetik, hogy meglesz. Tekintsék úgy, mintha már a zsebükben lenne.

Körülbelül ilyen tónusban beszélt *Wekerle* Sándor. Ez a könnyed, játszi hang igen alkalmas arra, hogy mosolyt keltsen. Különösen annál, aki tudja, mily pazar a miniszterelnök az ígéretekben; hogy nem tud senkitől sem megtagadni egy ígéretet; s valamint *Viktor Emánuel* szobájából nem távozott senki ordó és szivar nélkül, akképen az ő szobájából sem megy ki senki ígéret nélkül.

Sajnos azonban, hogy *Wekerle* Sándor névleg a nemzeti kormány élén áll és így bohém erkölceit nem gyakorolhatja minden kontroll nélkül. A ellenőrzés méltán kérdezheti, milyen jogon merészkedik a miniszterelnök a kormány vagy az országgyűlés nevében valamit ígérni? A maga szakkállára ígérhet, amennyit akar — és ő ígér is erre a szakállra bőven! — Hanem mint miniszterelnök mérsékelje magát!

A józan ész is azt parancsolja neki. Pártja nincs, még csak frakciója sincs. Nem támaszkodhatik se jobbra, se balra, se előre, se hátra. Csak ígéreteire támaszkodhatik; ezekről pedig mindenki tudja, hogy cigányerkölcs tanyáz bennük.

A dologban tehát csak az a bosszantó, hogy Magyarország miniszterelnöke olyan ügynek a szolgálatában áll, melyet a nemzet majdnem egyhangulag károsnak és veszedelmesnek vallott. A pozsony-bécsi villamos megépítése ellen az egész ország tiltakozik és ennek az egyhangú tiltakozásnak szegezi szembe a miniszterelnök az ő ígérteit: ne féljenek semmit, én majd rendet csinállok.

Nem ártana a miniszterelnök urnak eszébe juttatni, hogy csak ígérjen ő tovább is holdakat és csillagokat, s ne nemzeti érdekeket sértő villamos-vasutakat.

A múlt hónap elején Pozsony város lakossága a pozsony-határszéli vasút dolgában tartott nép-

gyűlésen határozatot fogadott el, amely kimondja, hogy a kormányt küldöttség útján kéri fel a vasut ügyeinek támogatására s az erre vonatkozó törvényjavaslat mielőbbi beterjesztésére.

A küldöttség ma délelőtt tisztelgett a képviselőházban *Popovics* Sándor államtitkár és *Sziklay* Ottó országos képviselő vezetésével s csatlakozott hozzá a szomszédos kerületek képviselői: *Sághy* Gyula, *Bartal* Ferencz, *Mérey* Lajos, *Rudnyánszky* György, *Berzsenyi* Jenő és *Emőd* József.

A küldöttség először dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnöknél tisztelgett, akinél a pozsonyiak kérelmét *Seifert* József kereskedelmi tanácsos adta elő.

— A népgyűlés kijelentette, — ugymond, — hogy a vasut létesítését gazdasági szempontból szükségesnek tartja s határozottan ragaszkodik hozzá, mert évszázados üzleti összeköttetéseit továbbra is biztosítani és fentartani akarja. Ragaszkodik továbbá azért is, mert a város vidéki gőcponttá való fejlődését a vasut előmozdítja, de főleg ragaszkodik hozzá azért, mert az országos érdekek is ezt kívánják, mert ez lesz Magyarország az ezidő szerint egyetlen, az osztrák forgalmi politikától független kiviteli vonala. Tudják jól, hogy a miniszterelnök, valamint az egész kormány pártolja e vasut létesítését, bizalommal is vannak a kormány iránt. Épen azért jelentek meg előtte, hogy kérjék, hogy továbbra is pártfogásába vegye a kérdést s intézkedjék, hogy a pozsony-határszéli vasut ügye még a jelenlegi ülészakban, illetve a vasutas törvények tárgyalásának befejezése után azonnal a Ház elé kerüljön.

A miniszterelnök a következő beszéddel válaszolt a küldöttségnek:

— Tisztelt uraim! Nem terjeszkedem ki mostan azokra az érvekre, amelyeket tisztelt szónokok megokolásul felhozott. Csupán annyit jegyzek meg, hogy politikai meggyőződésem, hogy gazdasági kérdéseket és forgalmi kérdéseket *gazdasági és forgalmi szempontból kell csak megítélni.* (Ugy van!) Az is tudva van előttem, hogy nem Pozsony város, vagy méltatlanul belekevert magánosok érdekéről van szó, hanem közdolgokról, egy nagy kulturális középponti gazdasági érdekek fokozásáról, a mi azzal az előnnyel jár, hogy ez nemcsak közvetlenül közeléne, hanem az ország határain túl terjedő községeknek is javára fog válni. Felhoztattak ellenvetéseket, amelyeket megengedem, hogy a hazafias aggodalom szült. Az ellenvetések azonban szem elől tévesztették azt, hogy ma sem gazdasági, sem politikai érdekeket *nem kínai falak által védünk meg*, hanem erősebb gazdasági alapokra helyezkedünk és ennek erősítésében van biztositék politikai és nemzetiségi téren. Ezekben ismerjék meg a meggyőződésem s legyenek meggyőződve, hogy *mindent el fogok követni, hogy a felmerült aggodalom eloszlatassék és az önök által kívánt kérdés mielőbb tárgyalassék.*

A küldöttség megéjenezte a miniszter választát s azután *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél tisztelgett.

Forray Béla kereskedő adta elő a küldöttség kérelmét, amire a kereskedelemügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy minden alkalmat megragad arra, hogy Pozsony város iránt való meleg rokonzását tettekben is kifejezésre juttassa. A szóban forgó vasuti tervezet annyira ismeretes, hogy fölösleges az érdeméről nyilatkozni. Itt csak egy kérdés kíván eldöntést, nevezetesen, hogy milyen idő alkalmas a közérdek és a helyiérdek szempontjából a törvényhozás döntő szavának provokálására, mert köztudomású, hogy a döntés most már *nem a kormány, hanem a törvényhozás kezében van.* A javaslatot beterjesztette, azonban, amint természetesen fogják találni, *pártkérdéssé nem tehettem*, mert ily kérdésben ez nem volna helyénvaló. Ha azt találják, hogy Pozsony városának érdekében áll a törvényhozás döntésének mielőbbi provokálása, ugy ezt a kívánságukat tudomásul veszi s a *legkönyölyebb mérlegelés tárgyává teszi.*

A küldöttség ezután *Justh* Gyula házelnököt kereste föl. Itt a küldöttség nevében dr. *Wolff* Gergely, a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara titkára terjesztette elő a pozsonyiak kérelmét; tagadta annak a kifogásnak alaposságát, mintha a hazafiság szempontjából aggodalomra adna okot a pozsony-bécsi villamos-vasut kiépítése és kérte az elnök hathatós támogatását a törvényjavaslat érdekében.

Justh Gyula erre a következőleg válaszolt:

Igen tisztelt uraim, nagyon köszönöm, hogy megjelentek előttem és tolmácsolták a pozsonyi

népgyűlés érzelmét; viszont kérem én is a magam részéről, hogy vigyék meg az én szeretetemenk és ragaszkodásomnak tanubizonyosságát. (Élénk éljenzés.) Magára a dolog érdemére nézve. amint azt igen tisztelt szónokuk jelezte is, éppen állásomnál fogva nem nyilatkozhatom, abban állást nem foglalhatok, Mert ha ezt tenném, akkor vétenék azon pártatlanság ellen, amely pártatlanságot, mióta az elnöki székekben ülök, mindenkor szem előtt tartottam. (Igaz! Ugy van! Élénk éljenzés.) Legyenek azonban meggyőződve, hogy a képviselőház bölcsesége bizonyára meg fogja találni azt a helyes módot, amely úgy Pozsony városának, mint az ország érdekeinek megfelelő leend. Még egyszer ismétlem, fogadják hálás köszönetemet, megjelentüket igen nagyra becsülöm és legyenek meggyőződve, hogy azon bizalomban, amelylyel a képviselőház iránt viseltetnek, csatlódní sohasem fognak. Isten éltesse önöket!

Justh Gyula ezután még egy ideig szívélyesen társalgott a küldöttség tagjaival.

A küldöttség gróf *Batthyány* Tivadarnál is tisztelgett, akinek dr. *Wolff* Gergely megköszönte a javaslat érdekében kifejtett működését s kérte, hogy továbbra is vegye pártfogásába a vasut ügyét.

Végül gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszternél tisztelgett a küldöttség, kérve a pozsonyi akció támogatását.

Az állami vasgyárak beruházási költsége.

Budapest, június 13.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 5 órakor *Szell* Kálmán elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a kormány részéről résztvettek *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Papovics* Sándor és *Szterényi* József államtitkárok és *Vajkay* miniszteri tanácsos. Az állami vasgyárak beruházási költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslatot *Hammersberg* László ismertette s ajánlotta elfogadásra.

Szabó Kálmán: Az állami vasgyárak kibővítésére szükséges beruházásokra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásánál elismeréssel van a kormány iparfejlesztési érveire iránt. Az állam iparizését azonban csak addig tartja szükségesnek, míg valamely iparág kívánatos meghonosítását, vagy az állami feltétlen biztosítandó szükségletek fedezését szolgálja. Azonul a magánipar fejlesztésére kell a súlyt helyezni és különösen a gazdasági gépek gyártását a magániparnak átengedni. Arra kéri a kormányt, találjon reá módot, hogy az állam gazdasági gépgyárüzemeit engedje át magánvállalkozásnak, egy, e célra alakulandó részvénytársaság útján. Az állam iparvállalata éppugy gátolja a magánipar fejlődését, mint a külföldi verseny. Általában pedig az állam által a vasutak részére fenntartandó gépgyárakat a pénzügyminiszter hatásköre alól a kereskedelmi tárczához kellene osztani, mint azokkal inkább rokon tárczához.

Rakovszky Béla: Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur odahatni, hogy az állami gyárak 1917. után a vaskartellben részt ne vegyenek. Ez t. i. már azért nem látszik szükségesnek, mert az állami gyáraknak nincs okuk arra, hogy a konkurrencziától tartsanak, ami pedig a kartellben lévő egyéb gyárakat illeti, azok máris annyira fejlődtek, hogy a szabad konkurrenczia csak az ipar fejlesztése érdekében állhat.

Gróf *Batthyány* Tivadar: Csatlakozik *Szabó* Kálmán azon felfogásához, hogy az állam meglévő hazai iparvállalatokkal szemben mint versenyző fel ne lépjen, hanem kívánja, hogy az állam oly iparágakat kultiváljon, amelyekkel a magánipar nem foglalkozik vagy csakis az országos kereslet kis részének kielégítésére képes. Reméli, hogy a pénzügyminiszter eziránt a bizottságot meg fogja nyugtatni. Sajnálja, hogy a gyáriparosok országos szövetségének emlékirata még nem fekszik a bizottság tagjai előtt, mert így figyelembe vehetné a bizottság a magánvállalatok óhajait. Amennyiben megfelelne a lapok azon tudósítása, hogy a gyáriparosok szövetsége a nagybirtokos osztályt támadja és a földparcellázásokat szorgalmazza, ugy utal azon sajnálatos tényre, hogy nálunk ugy a kereskedői, mint az ipari körök nagy előszere-ttel válnak nagybirtokosokká és így, ha a nagybirtokot ostorozzák, ugy ajánlatos lenne, ha első-sorban saját birtokaikat bocsátanák a kormány rendelkezésére parcellázás céljaira. A munkásjeléti intézmények létesítését helyesli, mert az állam hivatása, hogy jó példával járjon elő. A magánvállalatok majd fokozatosan követhetik e téren az államot.

Szell Kálmán: Nem tudná helyeselni, hogy az állami vas- és gépgyárakat az állam a kezéből

kibocsássa. Mindig azon nézetben volt, mint a régi bizottságok elnöke és ellene nyilatkozott a 90-es években annak, hogy ezek a gyárak eladassanak. Az államvasuti hálózat a vicinálisokkal együtt 18.000 kilométert tesz. Az állam a legnagyobb és legelső fogyasztó, nem lenne helyes, hogy az állam kiszolgáltassa magát teljesen kar-teleknek s a trusztoknak. Az állam ipart ne üzzön, de nem kifogásolja, hogy ezen elv alól kivételt képezzenek ezek a gyárak. A magániparnak konkurrencziát csak ott szabad csinálni, ahol elkerülhetetlenül gazdasági érdekek indokolják. A jövedelmezőség és nivó tekintetében is jelentékenyen emelkedtek ezek a vállalatok. A vasgyárakat azon szoros összefüggésnél fogva, melyben a bányákkal állanak, a pénzügyminisztérium hatáskörében kívánja megtartani. (Helyeslés.)

Wekerle Sandor miniszterelnök: Pénzügyi és közgazdasági szempontból szól a kérdéshez. Pénzügyi szempontból állítja, hogy a beruházások rentabilitás tekintetében nagy eredménnyel fog-
nak jární. (Helyeslés.) Indokoltá teszik a beruházást a műhelyek kiegészítése és korszerű átalakítása. Az éjjeli munkát nappalival kívánja pótolni és a teljesíthető képességet emelni. (Helyeslés.) A beruházások ki fogják magukat fizetni, bár két kérdés nagyon fenyeget. Az egyik a szénkérdés, a másik a munkáskérdés. Mindkettővel komolyan foglalkozik a kormány.

A gyáripárosok országos szövetségének emlékiratát, mely a tervezett beruházásokkal foglalkozik, ismeri. A miniszterelnök azután ismerteti a javaslat részleteit és kimutatja, hogy a felszólalás a kereken 16 millió korona beruházásból csak a 2¹/₂ millióra vonatkozik, amely a budapesti gépgyár fejlesztésére szolgál. Azt mindenki természetesen fogja találni, hogy az állami vasutak részére a gépeket az állami gyárak szállítják. Mozdongyártással a magánipar nem foglalkozik. A többi állami szükségletekből a magániparnak is tetemes rész jut. Az állam nem akar magánosoknak konkurrencziát csinálni semmiben, még a munkáskérdésben sem. (Helyeslés.) Az emlékirat kívánja, hogy a hidépités ne terjesztessék ki. Kijelenti, hogy ez nincs is szándékában. A mozdonykészítést fentartani és fejleszteni óhajtja, mert gépjaink kitünően beváltak úgy, hogy külföldre is sokat rendelnek.

Az arató- és cséplőgépek gyártását sem lehet megszüntetni, mert ebből csak a gazdaközönségnek lenne kára, sőt a gyártást emelni kívánja. (Eljenzés.) Gyártatni kíván gézeket is, melyek nagyrészt most is külföldről hozzák be s amelyeket itthon olcsóbban kíván előállítani. (Eljenzés.) Az egyedüli, ahol némi konkurrencziát csinál a magánosoknak, a gőzcséplőgépeknél áll fenn. Itt azonban törekedni fog arra, hogy az állam mentől kevesebb konkurrencziát csináljon. (Helyeslés.) A vaskartell 1917-ig meg van kötve, így ma ebben a kérdésben nem sokat tehet. A magánosokat megnyugtathatja, hogy a cél nem a konkurrenczia fejlesztése. A javaslatot elfogadásra ajánlja. (Eljenzés.)

A bizottság **Nagy Ferenc**, **Sághy Gyula** és **Semsey László** felszólalása után a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Azután **Nagy Emil** előadása alapján elfogadta a bizottság az országos ipartanácsról szóló javaslatot és **Molnár Jenő** előadása alapján a közlekedési bizottságban tegnap letárgyalta vicinális javaslatokat.

EGYETÉRTÉS

Június 15-én új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése június elsején lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Az Egyetértés előfizetési ára:

egy hónapra	2 K 40 fill.
két hónapra	4 „ 80 „
negyedévre	7 „ — „
félévre	14 „ — „
egész évre	28 „ — „

Uj előfizetőink is teljesen díjtalanul kapják a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon“ című folyóiratot.

KÜLFÖLD.

Az osztrák politikai helyzet. A Prágában megjelenő Narodny Listy vezércikkben foglalkozik a cseh és szláv képviselők feladatával az új Reichsrathban. Azt mondja, hogy a Reichsrath második alelnökévé egy csehet kell megválasztatni és véget kell vetni annak a visszaélésnek, hogy cseh nyelven tartott beszédek nem vesznek be az osztrák képviselőház jegyzőkönyvébe. A cseh lap ezenkívül Ausztriának az Egyesült-Államokhoz, vagy Németországhoz hasonló federatív alapon való kiépítését követeli. Ezt a követelést programjukba a cseh szociáldemokraták is felvették.

Oroszország és Japán viszonya. Pétervárott általában mondják azt a legutóbb orosz és külföldi újságokban táplált aggodalmat, hogy Japán a portsmouthi békeszerződés által ki nem elégitve, új támadást tervez Oroszország ellen. A czáfolat alapját a legutóbb létrejött francia-japán egyezmény képezi. E szerint a hivatalos orosz magyarázat szerint Japán nem elégedett meg azzal, hogy a háború folyamán felmerült több kérdést szerződések egész sorozatával tisztázzon, hanem szükségesnek tartotta, hogy Franciaországgal mint Oroszország szövetségeseivel is, szerződést kötson amelyben kötelezi magát, hogy Franciaország érdekeit és jogait a távol Keleten megvédi és támogatja. Oroszország, melynek az ázsiai kontinensen vitális érdekei vannak, ezen egyezményt csak örömmel üdvözli, mert az csak azt bizonyítja, hogy Japánnak nincsenek agresszív tervei és mert abban egyidejűleg a statusquo fenntartásának biztosítékait láthatja. De viszont azt is megczáfolják, mintha Oroszország revánsra gondolna. Az orosz külügyminiszter ugyanis a dumában a napokban kijelentette, hogy Oroszországnak Keletáziában, különösen pedig Japánban konzulátusokat kell felállítani. Ami Japánt illeti, Oroszországban tévesen terjedt el az a nézet, hogy az orosz kormány Japánnal szemben revanspolitikát fog üzni. Ez nemcsak hogy nem igaz, de Oroszország Japánnal már kereskedelmi szerződést is kötött és a közeledést Japánhoz annál inkább óhajtja, mert ez felel meg a francia szövetséges kívánságnak is. Isvolski külügyminiszter a költségvetési bizottság ülésén a japán-orosz viszony tárgyában hosszabb kijelentést tett és azt mondotta, hogy téves az a felfogás, hogy a portsmouthi béke csak provizórium. Szilárd meggyőződése, hogy Oroszország és Japán között békés és barátságos viszony fog fennállani.

Háború Középamerikában. Tekintettel arra, hogy Salvador és Nikaragua köztársaságok között a nemrég megtörtént békekötés dacára újabb ellenségeskedések törtek ki, az Egyesült-Államok néhány kisebb czirkálót és ágyunaszádot küldenek a harc színterére, hogy a külföldi érdekeket megvédelmezzék. Salvador köztársaság washingtoni követe Salvadorból tegnap azt a táviratot kapta, hogy a san-salvadori kormány hadai reggel összeütözköztek Sonsonata mellett. Acajutlától 40 mérföldnyire a forradalmárokkal, megverték őket és Acajutlái üldözték. Acajutlában megkísérelték a forradalmárokat, hogy az ott levő hajók fedélzetére meneküljenek.

A stuttgarti szocialista kongresszus, augusztus 18-dikától 24-ig fog tartani. Néhány nappal ezelőtt Brüsszelben előkészítő értekezlet volt, a melyen a nemzetközi szocialisták vezetői vettek részt. Belgiumot Vandervelde, Anseele és Huysmans képviselte, Németországot Bebel és Singer, Franciaországot Jaurés, Vaillant és Longuet, Angliát Bruen és Hyndman, Oroszországot, Lengyelországot és a balti tartományokat Rubanovics és hat társa. A tanácskozáson Vandervelde elnökölt. Elhatározták, hogy a kongresszus főképpen a nők szavazati jogával foglalkozzék. Napirendre tűzték továbbá egy közös világnyelvi kérdést, valamint az antimilitarizmust és a gyarmati politikát. Sok fejtorést okozott az a kérdés, hogy az egyes nemzetiségeknek hány szavazatuk legyen a kongresszuson. A lengyelek, finnek és lettek külön akarnak szavazni és nem együtt az oroszokkal. Végül elhatározták, hogy az egyes nemzetiségek-

nek legfőbb husz és legalább két szavazatuk lehet, a szerint, hogy az illető országban mekkora jelentősége van a szocialista pártnak.

A marokkói bonyodalom. Marakesből azt jelentik, hogy hosszabb nyugalom után a legerősebb déli törzsek a város előtt gyülekeznek és megerősítést várnak. A városban nagy a rémület. Még nem tudják, hogy ezek a törzsek mit akarnak. A szultán és Rajzuli között folytatott tárgyalás eredménytelensége következtében a hadügyminiszter megparancsolta, hogy azok ellen a törzsek ellen, amelyek Rajzulinak menedéket adtak, újra kezdjék meg az ellenségeskedést.

Olasz hadügyi reformok. Az olasz parlamenti bizottság egyhangulag elhatározta, hogy nem ajánlja a képviselőháznak a hadügyminiszter által kért 200 millió rendkívüli hitelt, hanem csak 55-60 milliót, ezt azonban azonnal, s a kért összeg többi részét csak akkor szavazza meg a ház, ha a hadsereg megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság betérjesszette a jelentését. Az ellenzéki sajtó ezt a kormány vereségének mondja s Viano hadügyminiszter lemondását követeli. Viano ugyanis egész az utolsó pillanatig azt követelte, hogy az egész 200 millió megszavaztassék, de a parlamenti bizottság csak az új tüzérségi felszerelés és az osztrák határ megerősítésének költségeit szavazta meg. A bizottság azonban azt is követelte, hogy a hadsereg felszerelése függetlenítessék a külföldtől és pedig oly módon, hogy egy ágyú és töltevénygyárat építsenek. Ez ellen nem lehet semmit sem mondani, mert szinte kétségtelen, hogy az olasz ipar fele annyit fogja előállítani tudni, mint amennyibe a Krupp-féle gyártmányok kerülnek. Giolitti miniszterelnök hozzájárult a bizottság határozatához s erre a hadügyminisztert is rá akarja beszélni.

A francia borkrizis. Franciaországban nagy kellemetlenségeket okoz a kormányának a bortermelők magatartása. Az „Egyetértés“ mai számában már jelentettük, hogy a délvideki csapatok is rokonszenveznek a bortermelőkkel, sőt egyes csapatok tüntettek is mellettük. Montpellieri jelentések szerint Bailloux tábornok a montpellieri és narbonnei helyőrségekben szigorú vizsgálatot indított. A tiszteknek, valamint a legénységnek megtiltották a kaszárnyából való távozást, hogy az izgatott lakossággal való találkozásnak elejét vegyék. Egyelőre a kaszárnyákon kívül nem tartanak gyakorlatokat. A déli kerületekben nagyobb változtatások lesznek a helyőrségeknél. De maguk a bortermelők is kezdik beváltani fenyegetéseiket. Délfranciaország összes községeiben lemondanak tisztviselőkről a városi hivatalnokok és azzal lehetetlenné teszik, megakasztják a közigazgatást. Remélik, hogy ezzel, valamint az adó megtagadásával kényszeríteni fogják a kormányt a bortermelők érdekében való közbelépésre. A kormány azt hirdeti, hogy minden intézkedést megtett az esetleges zavar megszüntetésére, de a fegyveres erővel való beavatkozást kerülni óhajtja. Ezt nagyon bajos elképzelni. A törvény szerint a prefektúra új községtanácsosokat állíthat ugyan a régi helyre, de bizonyára ez sem megy majd simán, minden zavar nélkül. Az adó megtagadása is rendkívül sok kellemetlenséget okozhat a kormánynak, mert a hetvenezer bortermelő ellenállásának megtörésére az összes adóvégrehajtók és Franciaország valamennyi csendőre sem lesz elég. A négy déli kerület 1320 községe közül 149 községben a községi tanács ma délben hivatalosan bejelentette lemondását.

A дума feloszlátása. Az orosz sajtó és az orosz társadalom mind izgatottabban foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy feloszlátják-e a dumát, vagy sem. A valószínűségét meg lehet indokolni, de ellene is lehet érveket felhozni. Még a rendesen jól értesült körökben is eltérők a nézetek, sőt azt mondják maga Stolipin sem tudna a kérdésre határozott választ adni. Sok Scillát és Charibdist szerencsésen kikerült a дума, de annyi örvény áll még előtte, hogy nehéz lesz neki a szerepe, s egyáltalán nem lehet tudni, hogy mi fog történni. Ma különben Pétervárról olyan jelentés érkezett, hogy jól értesült körök elkerülhetetlennek mondják a birodalmi дума feloszlátását. A hivatalos körök a hozzájuk tett kérdésekre kitérően és tartózkodva felelnek ugyan, de azért mégis általánosan küszöbön levőnek mondják a feloszlátást.

Az Egyesült-Államok és Japán konfliktusa. Az Egyesült-Államok és Japán konfliktusáról ma békésebb jelentések érkeznek. A londoni „Tribune“ például Washingtonból azt jelenti, hogy Mr. Taft, amerikai hadügyminiszter, kiról a napokban azt írták, hogy ősszel a san-franciszközi helyzetre vonatkozó különös megbízással Japánba megy, nem utazik Japánba. Az Egyesült-Államok

kereskedelmi államtitkára legközelebb a nyugati parton levő államokba szándékozik utazni, hogy ott a kivándorlási viszonyokat tanulmányozza. Ugyanez a távirat konstatálja, hogy a szan-francziskói japánok vezetői most sokkal békésebb hurokat pengetnek. Uglátszik, hogy a szan-francziskói japán konzulátus is utasítást kapott kormányától, hogy sokkal békésebb magatartást tanúsítson, mert mint a „Daily Mail“ ottani tudósítója jelenti, a konzul sajnálatának adott kifejezést, hogy a Polzen Streeten levő japán teaház elpusztulását olyan nagy afférré fújták föl. A japán konzul hozzátette, hogy Mazarura az affér békés kiegyenlítésén dolgozik. Uglátszik, hogy Roosevelt elnök sem tekinti a helyzetet fenyegetőnek, mert családijával Oisterbaybe költözött, ahol tudvalevőleg villája van és ahol a nyarat rendszeren eltölteni szokta. Ezekkel a békés hírekkel érdekes ellentétben van, hogy a japán-amerikai viszály tegnap pánikot okozott a newyorki börzén. A washingtoni kormány ugyan egyre azt hirdeti, hogy az Egyesült-Államok egyáltalán nem gondolnak Japánországgal való háborúra, de a börzén tegnap mégis az a hír terjedt el, hogy a washingtoni kormány határozott értesülést szerzett Japánország háborús terveiről és ennek következtében haladéktalanul intézkedést tett az esetleges mozgósításra. Két órán át tartott a pánik a börzén, a legjobb papirosok árfolyama gyorsan több dollárral esett és csak energikus washingtoni táviratok állították ismét helyre a nyugalmat.

Az angol miniszterelnök a felsőház ellen. Az a beszéd, melyet a napokban Plymouthban az angol miniszterelnök a National Liberal Federation évi gyűlésén tartott, azt sejtette, hogy az angol képviselőház felosztása nem lehetetlen. A miniszterelnök a felsőház ama törekvéséről beszélt, hogy az alsóház liberális többségét tétlenségre kárhóztassa, ezáltal a választók szemében diskreditálja. Ebből az alkalomból nagyon hevesen kikelt a felsőház ellen. Azt mondta, hogy mióta az angol alkotmány kezd demokratizálódni, állandó a konfliktus a felsőház és az alsóház közt. Az 1832-iki reformbill előtt a két ház közt sohasem volt konfliktus, de azóta a demokrata reform óta a felsőház állandó ellensége az alsóháznak s ez az ellenségeskedés csak akkor szünetel, ha az alsóháznak konzervatív többsége van. Akkor a lordok felhagynak minden kritikával. Az általános vélemény az, hogy az új választások 1908. végén vagy 1909. elején lesznek.

A halálbüntetés eltörlése Oroszországban.

Pétervár, június 12.

A kadétek ismét erős fordulatot csinálnak jobb felé. Tették ezt pedig nemrég a dumában abból az alkalomból, amidőn szavazataikkal hozzájárultak, hogy a halálbüntetés eltörléséről szóló törvényjavaslat lekerüljön a napirendről.

Hogy ennek a ténynek a valódi jelentőségét kellően mérlegelhessek, nem szabad elfelejtenünk, hogy éppen a kadétek voltak azok, akik az első dumában, de még a második kezdetén is, ezt a törvényjavaslatot szorgalmazták. És az ő szónokaik és jogászai hozzájárultak ahhoz, hogy ezt a törvényjavaslatot akkor egyhangulag elfogadják. Tudvalevőleg az volt az egyetlen törvény, melyet az első дума képviselői javasolták és meg is valósíthattak. Az államtanács csak most érkezett ahhoz, hogy evvel a javaslattal foglalkozzék. A tanács összes jelenlegi jogtudósai ugyan mind a törvény melletti foglaltak állást, hanem a tanács kitűnő kibuvót talált. Kimondották egyértelműleg, hogy a дума feloszlásával összes javaslatai és határozatai semmivé válnak, köztük a halálbüntetés eltörléséről szóló javaslat is, úgy, hogy egészen fölösleges volna velük foglalkozni.

Tavaly volt az, hogy a дума ily rezolúciót fogadott el. Nemrég pedig a kadétek állottak elő ily javaslattal a második birodalmi dumában és azok a szavak, melyekkel javaslatukat megoldották, határozottak és kemények voltak: „A második

dumának, úgy mondták a kadétek akkor, kötelessége újból felvenni ezt a javaslatot. Azok az események, melyek azóta lefolytak, amióta az első дума egyhangulag eltörlte a halálbüntetést, csak még jobban igazolták az eltörlés szükségességét, csak még jobban megerősítették a képviselőket abban a tudatban, hogy az eltörlés szent kötelességük.” „Azon naptól fogva, amelyen az első дума tagjai egy eszmétől, egy érzülettől lelkesítve kimondták a halálbüntetés eltörlését — irták a kadétek javaslatuk végén, — azóta az eltörlés történeti szükségé lőn a képviselőknél. Azt az ítéletet, melyet az első дума a halálbüntetésre kimondott, a második dumának meg kell erősíteni.”

Igy irták a kadétek mindössze két hónappal ezelőtt. Mik történtek azóta Oroszországban a halálbüntetést illetőleg? Nem több, minthogy most nem a véstörvényszék, hanem a rendes katonai bíróság ítél egyre-másra kötélre és golyóra. Az orosz életben nem fordult semmi olyasmi elő, ami a halálbüntetés eltörlését kevésbé szükségesnek mutatná, más nem változott, mint a kadétek taktikája. Tekintve a szerepet, melyet a kadétek az orosz parlamenti életben játszanak, érdemes foglalkozni a dologgal és megvizsgálni, hogy mi történt velük.

A дума munkásságának megkezdésekor és még inkább előbb a választások idején a kadétek egyre vitáztak a balpárttal, mondván, hogy ők a dumában a törvényhozói munka kedvéért mennek. Nem fognak ők üres beszédeket tartani, mint a balpártiak, hanem meg fogják ujtani az orosz társadalmat a törvényhozás útján. Igaz alkotmányosságot fognak ők teremteni, ahogy az alkotmányos demokratákhoz, a „népszabadság“ híveihez illik; így szeretik magukat t. i. a kadétek nevezni. És kezdetben csakugyan úgy látszott, hogy megtartják szavukat, hogy csak azért akarják a дума tárgyalásait megrovídeni, hogy idejük legyen a bizottságban kidolgozni és a dumában elfogadtatni a legfontosabb javaslatokat nem törődve azzal, vajjon a hatalom kezelői jóváhagyják-e őket vagy nem. Lehetett volna ugyan már akkor a kadétekkel vitázni a felől, vajjon jó uton járnak-e az abszolutizmus ellen folytatott küzdelemben, vajjon nem sokkal helyesebbek-e azok a módok, melyeket a balpárt akar követni, annyit azonban mégis be kellett akkor vallani, hogy a kadétek eljárása is oppozíciós és ennél fogva azt kellett mondani, hogy a kadétpárt ellenzéki.

Most azonban a kadétek letértek az utról, melyre kezdetben léptek, jóllehet választóiknak megígérték, hogy végig ki fognak ott tartani. Most, amidőn a kadétek kivitték szándékukat, amidőn a dumának hozzá kellene fogni törvényhozó tevékenységéhez, a kadétek egyszerre köpönyeget fordítanak: törvényeket kell ugyan kidolgozni, de csakis olyanokat, melyekre nézve van kilátás, hogy a kormány is megerősíti őket. Ezt kimondta a kadétek vezérszónoka május 24-én a дума ülésén pártjának nevében; a kadétek csakugyan bebizonyították, hogy ez az ő véleményük, mert valamennyien saját javaslatuk, a halálbüntetés eltörléséről való javaslat ellen szavaztak.

Akkor a lengyelek is a kadétekkel szavaztak, úgy, hogy a jobb párttal együtt keletkezett a dumában nem ugyan centrum, de jobb fél, mely nem számolt és nem is számol a nép igényeivel, nem avval az elkerülhetetlen szükséglettel, hogy az orosz népet gyökerestül át kell alakítani — csak azzal, hogy mi vihető keresztül a jelenlegi körülmények között. Más szóval a dumában oly többség keletkezett, mely az egyezségek útján fog haladni, mely pontról-pontra fog engedni a kormánynak — csak azért, hogy megmentse a dumát.

Meddig fog az ujonnan alakult többség szilárdan összetartani, meddig hajlandók a kadétek már most menni és meddig fognak még engedni, azt nehéz volna megállapítani. Csak az bizonyos, hogy a kadétek erősen közeledtek a jobbpárt felé. Ezzel az egész дума erősen jobbpárti színezetet nyert, oly tény ez, mely sokkal fontosabb és veszedelmesebb, mint a дума közeli feloszlásáról való híresztelések.

Japán tábornok a közös hadseregről.

Bécs, június 13.

A japán hadsereg egyik legvittezebb vezetője, Nishi tábornok, ki Fusimi herceget elkísérte európai útjában, most itt Bécsben tartózkodik. Nishi tábornok jelenleg a japán hadsereg főfelügyelője. Az orosz-japán háboruban mint a Kuruki-féle hadsereg egyik hadosztályparancsnoka nagyon értékes szolgálatot tett hazájának. A tábornok alacsony, zömök ember, komoly arcvonásokkal. Európai nyelvet egyáltalán nem tud, így látogatóival csak tolmács útján beszél.

Tegnap meglátogatta két újságíró, kik azt a kérdést intézték a tábornokhoz, hogy mi a véleménye az orosz- és japánország közti mostani helyzetről. A tábornok kijelentette, hogy erről nem nyilatkozhatik, mert japán katona nem szokott politizálni. Ők csak azt a kötelességet ismerik, mely megparancsolja nekik, hogy meghaljanak hazájukért.

Érdekes kijelentéseket tett Nishi tábornok a kínai hadseregről. Szerinte még nagyon sok idő telik bele, míg a czopfok hazájának katonái megütik majd az európai mértéket.

A tábornoknak egyik látogatója az iránt érdeklődött, hogy hogyan jutott eszébe Bécsset felkeresni.

— Szabadságomat — mondta — arra akarom felhasználni, hogy az európai országok hadseregeit tanulmányozzam. Az önök hadseregéről annyi szépet hallottam, hogy elhatároztam hadseregük tanulmányozását. Ami abban a mi viszonyainknak megfelel, hogy azt átplántáljam a japán hadseregbe.

Alig hisszük, hogy Nishi tábornok valami átplántálni valót fog találni a közös hadseregben.

Mi inkább azt hiszük, hogy ez a Nishi tábornok rendkívül udvarias ember, ki a maga idején mindenkinek kellemes dolgokat szokott odamondogatni. Mert hiszen a közös hadsereg hírhedt haditényei bizonyára nem ismeretlenek Nishi tábornok előtt. És így lehet, hogy a tábornok szavai inkább udvariasságon alapulnak, de lehet, hogy nem voltak mentesek a finom ironiától sem.

Egyet talán mégis csak át tudna plántálni Nishi tábornok a japán hadseregbe. Ugy tudjuk, hogy az osztrákoknak egy híres taktikai fogása a „Rückwertkonzentrierung“ ismeretlen a japánok hadseregében. Legalább az utóbbi hadjáratuk hadi jelentéseiben sehol sem fordul elő, sem ez a tény, sem ez a kifejezés. Ha Nishi tábornok ezt át akarja plántálni a japán hadseregbe, mi szívesen átengedjük neki. Legalább mi is verhetjük aztán mellünket, hogy már tőlünk is átvett valamit a japán hadsereg.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pest vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Gulner Gyula főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a bizottsági tagok nagy számban jelentek meg. Az ülésen nagyjelentőségű bejelentés nem történt. A pénzügyigazgató tudatta, hogy a múlt hónapban 1,190,369 kor. 52 fill. volt az adóbefizetés, míg a múlt év májusában 1,098,988 kor. 91 fill. Az idei befizetések tehát 91,380 koronával haladják meg a tavalyiakat. A hadmentességi díjnál és a közvetett adóknál is több folyt be az idén, mint tavaly. A bizottság a jelentés tudomásul vétele után Petri Mór kir. tanfelügyelő javaslatára kimondta, hogy intézkedni fog újabb községi iskolák létesítése és nyári menedékházak szervezése iránt. Végül felebbezéseket intéztek el.

Győr város az ipari szeszgyárakért. Győr város törvényhatósága ma közgyűlést tartott Lippay Géza főispán elnöklete alatt. Napirend előtt Tauber Károly interpellációt intézett a polgármesterhez az ipari szeszgyárak kontingenseinek fentartása ügyében. Felhívta a polgármester figyelmét azon károokra, amelyek az országot, de különösen Győr városát érik az ipari szeszkontingens csökkentése által. A polgármester válaszában kijelentette, hogy ez ügyben a törvényhatóság már feliratot intézett a kormányhoz és hogy június hó 7-én a fővárosban tartott polgármesteri értekezlet elhatározta, hogy a szeszgyárakkal bíró városok egy közös memorandumban fognak a kormányhoz fel-

irni a szeszgyárak kontingensének épségben tartása érdekében.

Arad város mai közgyűlésén tárgyalták az üzletvezetőség kérését, hogy az új üzletvezetőségi palota céljaira 1200 négyszögöl területet ingyen bocsássonak rendelkezésre. A közgyűlés a Béla-téren adott területet. A palotát egy év alatt felépítik. A városi tisztviselők szolgálati évét harmincnégy évre szállították le.

Baranyavármegye közgyűlése, melyen Kazy főispán elnökölt, a kormányelnököt, a minisztereket, a házelnököket kitüntetésük alkalmából táviratilag üdvözölte. A közgyűlés Benkovics Guido, Boleman Vilmos és Técsey Elemér szolgabírákává választása után elhatározta a pálinkaméréseknek vasárnapon való zárvatartását, majd pedig tekintettel az orvadászat elharapódzására, szabályrendeletet alkotott a fegyvertartásról.

Nagyvárad városa közgyűlést tartott Glatz Antal főispán elnöklésével. A közgyűlés elhatározta, hogy feliratot küld a kormányhoz az alkotmánybiztosítékok érdekében.

Halálra ítélt huszárok.

Budapest, június 13.

Régi szokása az a huszárnak ha egy kicsit a kelletténél jobban pillant a pohár fenekére, hogy megszállja a virtus. Olyankor aztán nem tanácsos elébe kerülni, mert azt legázolja, elvégre, amint ilyenkor mondja, azért huszár a huszár. Így tanítja ezt különben a regúla is, hogy a hatona ne hátráljon meg cenki előtt! Hogy aztán a legények néha megfélemlenek magukról és a megfélemlítésükre kiküldött őrzőket sem imponál nekik, az elvégre érthető dolog. Akit folyton arra nevelnek, hogy mily meggyalázása az a katonának, ha a kardját elveszik, nem csoda, ha izgalomba kerül, mikor tényleg megakarják fosztani oldalfegyverfőlt. Így történt ez a múlt télen Nagyváradon is, ahol nagyhangon mulatott tizenhárom közhuszár a koronában. Idővel széles jókedvük kivitte őket az utcára, ahol aztán garázdálkodni kezdtek.

Később megjelent az őrségnek egy nagyobb csapata, mely a tizenhárom huszárt le akarta tartóztatni. A legények azonban ellenszegültek és az őrség csak nagy ügygyel-bajjal tudta őket lefegyverezni. Eddig még rendén lett volna valahogy a dolog, ha később nagyobb bajok is nem történtek volna. Mikor ugyanis a kaszárnyában a felügyeletes tiszt kihallgatta őket, felebbvalókat kezdtek szidalmazni. S ezzel a fegyvelemsértés egyik legnagyobbját követték el.

A hadi törvények szerint békében és háborúban halált jelent.

A hadbíróság meg is indította ellenük az eljárást és a haditörvényszék kimondta az ítéletet, mely a golyó által való halál volt. A temesvári hadtestparancsnok azonban megkegyelmezett a legényeknek és a halálos ítéletet hét hónapi sánczfogságra változtatta.

Bár tudjuk, hogy katonáéknál békében fegyvelemsértésért a halálbüntetés csak formalitás, még sem tartjuk helyesnek, emberségesnek és semmiképp sem jogosnak, hogy ezeknek a legényeknek, kik borközi állapotban követték el a fegyvelemsértést még a kegyelem révén is oly súlyosan kell lakolniok azért, amit a beszámíthatatlanság egy pillanatában elkövettek.

Legjobb ideje volna már a katonai bíróság reformálása, mert szinte képtelenség, hogy vétségekért, melyeket egy csomó enyhítő körülmény indokol, tönkretegyenek annyi fiatal életet. Alig van hadsereg, melynél ehhez a középkori törvénykezéshez oly görcsösen ragaszkodnának, mint nálunk az osztrák hadsercgnél.

A hadbíróság tagjai legnagyobbbrészt járulónak a jogi tudományokban és rendszerint pillanatnyi impressziók nyomán ítélnének vagy pedig a hadbíró előadásának a befolyása alatt hozzák sokszor képtelennél képtelenebb ítéleteiket.

Erről hü képet ad különben ez a nagyváradi ítélet is. Mert bár a legények súlyos fegyvelemsértést követtek el, mégis csak háború idején tartjuk indokoltnak ezt a drákói szigorot. Békében sokkal enyhébb büntetés is kellő megtorlás lett volna a mámorokban magukról megfélemlített huszárokkal szemben.

Ki volt az ellenfél?

— A fekete golyó brigantija. —

Budapest, június 13.

Még bizonyára emlékezni fognak olvasóink arra a drámára, amely pár nappal ezelőtt játszódtott le Hódmezővásárhelyen. Egy boldogtalan végzetű ember, Czeisler Sámuel, a Stadler József utóda nevezetű budapesti tollnagyszerkedő cég volt üzletvezetője, a hódmezővásárhelyi Bauer-féle fűrdőben agyonlőtte magát és hátrahagyott leveleiben megírta, hogy amerikai párbaj áldozata.

Rettenetes szenvedéseket állott ki ez a szerencsétlen ember, amíg lelketlen, vadállati kegyetlenségű ellenfele kicsikarta tőle az életét. A végzetes amerikai párbaj még öt esztendővel ezelőtt történt. Czeisler akkor katona volt és együtt szolgált volt ellenfelével Aradon. Ő huzta a fekete golyót s öt éven belül kellett volna magát megölnie. Ellenfele közben Amerikába vándorolt s Czeisler azt hitte, hogy megszabadul végzetes kötelezettsége alól, amikor most öt hete Csabán átutazott s ott ellenfelével találkozott, aki figyelmeztette kötelességére. Ellenfele, aki gazdagon tért vissza Amerikából, azt kérdezte tőle, hogy fél-e, mire Czeisler azt felelte neki, hogy gyermekes könnyelműség volt az egész és nem veszi komolyan. Erre ellenfele kijelentette, hogyha nem öli meg magát, úgy ő lövi őt le. Czeisler könnyörögve kérte, hogy mentse fel kötelessége alól és harmincezer korona vagyonát ajánlotta neki, de az visszautasította és cinikus nevetéssel mondta:

— Tartsd meg a garasaidat, pénzem több van nekem, mint neked! És nekem az életem kell!

Lélekbe markolók azok a levelek, amelyekben Czeisler a maga martiromságát elmondja, anélkül, hogy a szörnyű ellenfél nevét nevé és a párbaj okát említené. Ezeket a titkokat magával vitte a sírba s hozzátartozói csak sejtették, hogy szerelmi ügy van a dráma hátterében.

Eleinte úgy is látszott, hogy a fekete golyó gaz brigantija, aki a szerencsétlen embert a halálba üldözte, áldozata nobilitása révén megmenekül a törvény sújtó kezétől. Most azonban váratlanul szenzációs fordulat történt a dologban, a szerencsétlen Czeisler Sámuel egyik hozzátartozójának véletlenül eszébe jutott, hogy hol szolgált az áldozat a párbaj idején és a rögtön megindított nyomozásnak sikertült megállapítania a bűnös nevét, sőt a hatóságok már nyomába is vannak a bujkáló ellenfélnek, úgy, hogy könnyen megtörténhetik, hogy már ez éjjel, itt Budapesten le is tartóztatják.

Mint már megírtuk Czeisler nem árulta el utolsó leveleiben ellenfele nevét, s így a hódmezővásárhelyi rendőrség csak az öngyilkosságot konstatahálta és átírt a budapesti rendőrségnek, hogy Czeisler budapesti lakását hivatalosan pecsételjék le. Ez aktus ma délelőtt történt meg itt az öngyilkos hozzátartozóinak jelenlétében. Ott volt a lepecsételéskor Czeisler Sámuel fivére Czeisler Vilmos és sógora Barta József hódmezővásárhelyi földbirtokos, aki az elhunytak nővérét bírja nőül.

Czeislernek Budapesten a József-körút 7-ik számú házában III-ik emeletén 13. szám alatt volt legénylakása, amelyet lakás fejében Gyetvay Sándorné tartott rendben. A lakás hivatalos lepecsételése előtt Gyetvayné és a hozzátartozók agnoszkálták az elhunyt hagyatékában levő holmik azonosságát, aztán a hatóság emberei elzárták és lepecsételtek mindent.

Míg azonban ezek itt Budapesten történtek, addig jelentős fordulat állott be magában az amerikai párbaj ügyében. A lepecsételéskor jelenlévő Barta József földbirtokos neje ugyanis, aki nővére volt az elhunytak, elmondta a hódmezővásárhelyi rendőrség előtt, hogy ő tudott bátyja amerikai párbajáról és annak idejéről, sőt okáról is, mert bátyja elmondta neki mindjárt, amikor megtörtént. Beszélni azonban bátyja a tréfálkozás hangján beszélt felőle, tehát ő is tréfának hitte és így feledkezett meg róla egészen. Bátyja akkor Aradon szolgált, mint

altiszt és ellenfele együtt szolgált vele. Azt is tudja, hogy az illető a három esztendőjén tul szolgált már, mint bentmaradt őrmester.

Egy napon az őrmesteren lent beszélgetett Czeislerrel a kaszárnya udvarán, mikor egyszerre észrevette, hogy a kapitánya közeledik feléjük, akiről éppen elmondotta volt Czeislernek, hogy valamit parancsolt neki, de ő megfélemlített a parancsról.

Az őrmester a kapitányt észrevéve, nagyon megijedt, hirtelen befutott egy legénységi szoba nyitott ajtaján és elbujt az utjába eső első ágy alá. Ezt Czeisler olyan komikusnak találta, hogy hangosan felnevetett. Szerencsétlenségére éppen akkor ért oda a kapitány és ráriadt, hogy mit nevet. Czeisler zavarában megvallotta, hogy az őrmestert nevelte, aki ijedtében az ágy alá bujt. A kapitány erre haragosan bement a legénységi szobába, előszólitotta ágya alól az őrmestert s összeszidva keményen, másnapra rapportra rendelte a nem teljesített parancs miatt. Mikor aztán a kapitány elment, az őrmester megtámadta Czeislert, disznó zsidónak, árulónak nevezte, sőt kezét is emelt rá. Megütni azonban nem volt ideje, mert Czeisler megelőzte és arcul verte.

Ebből lett az amerikai párbaj. Ezek az adatok pedig roppant becses nyomok voltak a rendőrség számára. Rögtön erélyesen dologhoz is látott a hódmezővásárhelyi rendőrség és hamarosan meg is állapította, hogy a titokzatos ellenfél N. (21.) Géza volt aradi altiszt, aki később Amerikába vándorolt és ez idő szerint Budapesten tartózkodott. A nyomozást most már természetesen kiterjesztették a főváros területére is. Szegedről titkos rendőrök jöttek át a fővárosba és itt a budapesti detektívekkel együtt dolgozva megállapították, hogy Czeisler a Nagyköruton találkozott először ellenfelével, aztán őt többször fölkereste. Egyszer a Szegedi kávéházban, egyszer a lakásán és legutoljára május 9-én a pályaudvaron, amikor elutazott. Mindig fogadalmára figyelmeztette és utolsó találkozásuknál adott neki e hó 9-ig haladékat. Megállapították a detektívek azt is, hogy Czeisler, míg ellenfele Amerikában volt, egyszer azt hallotta róla, hogy meghalt, és ezért nem követte el az öngyilkosságot a meghatározott időben.

A lelketlen gyilkosnak teljes nevét, bár ismerjük, nem irhatjuk még ki, mert ma éjjel erősen folyik nyomában a hajszja. Kétségtelen, hogy itt bujkál Budapesten és éppen a nyomozás sikerének érdekében hallgatjuk el ma még a nevét. Könnyen meglehet, hogy az éjjel még hurokra is kerül.

Uj regényünk.

Mai számunkban befejeztük most folyó regényünket s holnap már oly új regény közlését kezdjük meg, mely legolvasottabb és legérdekesebb munkája az utóbbi évtizedek regénytermésének. Százezer és százezer példányban kapkodták szét néhány hónap alatt ezt az új amerikai regényt, melyet azóta minden európai nyelvre lefordítottak s mindenütt hasonló szenzációval fogadták. A nagy amerikai pénzspekulációk összeomlását tárgyalja ez a híres amerikai regény oly elevenséggel, annyi drámai erővel, hogy izgatón változatos s az életből ellesett leleplezése a gyorsfényképek hűségével hatnak az olvasóra.

Fekete péntek

a czime ennek az új regényünknek, melynél érdekesítőbbet, változatosabbat s erőre hatalmasabbat keresve se találhatunk.

Ugy hisszük, hogy olvasóink ugyanazzal az örömmel és irodalmi élvezettel veszik a

Fekete péntek

ragyogón megírt, megkapó történetét, amilyen-nél ez a regény néhány hónap alatt világutjában mindenütt találkozott.

Mozgó képek.

Mulatnak a királyok!

Gyors egymásutánban olvasom, hogy a belga király és Vilmos császár inkognitóban külföldre fognak utazni. És hogy ez az inkognitó teljes és tökéletes legyen, már hetekkel előbb bejárja az egész világsajtót, hogy az inkognitóban utazó királyoknak — mi lesz az álneve; gróf X. lesz az egyik, báró Y. a másik.

Érdekelt ez az inkognitó-ügy és mint ki nem külföldön alkalmatlan tudósító jelentkeztem az udvari ceremóniák fő-fő mesterénél, akitől e nem annyira pontos, mint teljesen megbízhatlan felvilágosítást kaptam.

— Ha a királyok utaznak — kezdő diplomatikus óvatossággal és influenzás köhögéssel — akkor vagy nyíltan — igen, vagy titokban azaz inkognitó utaznak. Ha nyíltan utaznak, akkor az a, igen, nyílt utazás; ha pedig titokban, akkor az a, igen, titkos utazás.

— Mesés! — szóltam én és az ámulattól félig oda voltam.

— A nyílt utazás aztán lehet egész nyílt és félig nyílt; a titkos utazás lehet egész titkos, vagy félig titkos. Így tehát a nyílt utazás már némileg inkognitívá, az inkognitó pedig részben nyílttá válik. Igen.

— Óriási! — hebegtem én és most már háromnegyed oda voltam.

— Példákkal fogom illusztrálni, igen. Például ő felsége az angol király bejelenti, hogy ő hozzánk jön. A neve lord Bringthon lesz. Lehetőleg inkognitó óhaj maradni. Igen. No már most akkor én azonnal értesítem a katonaságot, hogy vigyázzanak, mert lord Bringthon az Eduárd király, de azért nem Eduárd király, csak lord Bringthon. Igen. Ilyenkor aztán senki se törődik a királylyal, addig, míg le nem veti inkognitóját. Mert ha csak lehetőleg utazik titokban, akkor hol leveti, hol felveszi, aztán megint leveti és újra felveszi az inkognitóját, mint a —

— Übercizháját?

— Nem, mint a körülmények engedik. Például éppen Eduárd királylyal történt meg, hogy egyszer incognito színházba ment. A páholynyitogatónő utasítva volt, hogy a király nem király. Tehát a páholynyitogatónő ravaszul kérte a királytól a színlap árát. A királynak azonban nem volt egy hunczut vasa se. Kénytelen volt tehát levetni inkognitóját és így már ingyen kapott színlapot és látcsövet.

— Szédítő! — susogtam és az ámulattól most már egészen oda, sőt magamon kívül voltam. Nagy nehezen visszahelyeztem magamat önmagamba és észre hegyezett fülekkel hallgattam a továbbiakat.

— A teljes incognitót akkor használják a királyok, ha mulatni akarnak. Akkor mi már előre értesítjük a főhatóságokat, hogy akármit beszél, csinál a király, úgy bánjanak vele, mintha egy közönséges ember volna. Ilyenkor megbízott emberek előre fölkeresik a helyeket, amerre a királyok járnak és hiven leírják tetőtől talpig őket, úgy hogy mindenki mindjárt megismerje, kit nem szabad megismernie. Igen.

Kezdtém szédelegni; de hamarosan befejeztem a szédelegést és hallgattam tovább a magyarázatot.

— Ezek voltak az egyszerű esetek; vannak azután még egyszerű nyílt és összetett inkognitó, egyszerűen összetett és összetetten egyszerű utazások. Ha kívánja . . .

Nem kívántam. Kaptam magam és kivítem magamat az utcára. Ott lassan lábaimat a nyakamba, a nyakamat a vállaimba, a vállamat pedig a levegőbe huzva rohantam tovább.

De mit tesz Isten? Azt teszi Isten, hogy egyszer egy faluban voltam, ahol éppen kioktatták a népet, mert hirtre járt, hogy József kir. herczeg fog inkognitó keresztül utazni.

A bíró éppen a csöszöket faggatta.

— Hát ismerik kegyelmedék József kir. herczeget?

— Hogy a gutába ne ismernék, az ő ezredében szolgáltunk.

— Tudják-e kegyelmedek, hogy a fenséges ur idejön?

— Most már tudjuk —

— Hát tudják-e mit csinálnak, ha találkoznak vele?

— Hogyne tudnánk! Levesszük a sívegünket, kivesszük a pipát a szánkából, aztán azt mondjuk: adjon Isten fenséges ur.

— Szamarak kegyelmedek. A fenséges ur inkonyitoba utazik —

— Hintanyitóban? Tán nyitott hintóban —

— Csend legyen, ha a falu esze beszél. Inkonyitóban utazik, ami azt jelenti, hogy senkinek se szabad megismerni őt.

— Anyne! Aztán mire való e fortélyoskodás?

— Mert a fenséges ur így akarja! Érti mán?

— Érteni értem, de nem tudom mi akar lenni. . .
— Hát teszem, ha kegyelmed Csámpás Tóth István a luczernás előtt silbakol és jön a fenséges ur és be akar menni a luczernás. Mit csinál kegyelmed?

— Semmit. Azért, fenséges ur, hogy odamenjen, ahová tetszik . . .

— De most nem fenséges ur, hanem csak egy közönséges cibill. Mit csinál kegyelmed egy közönséges cibilllel, ha az a luczernásba akar menni. . .

— Ugy elkeritem a mindenét, hogy no! És rákajátok: Hé! hé! hát nem tud olvasni! Nem látja a táblán, hogy erre nem szabad járni! A teremburáját!

— Hát a fenséges urnak is ezt mondja kegyelmed! Mert ő ennek örül . . . szereti az őszinte beszédet, ha nem ismerik . . . Nagyon jól mulat ilyenkor . . .

— De én ismerem!

— Nyomatató jó kegyelmed! Tegyen úgy, mintha nem ismerné . . .

— Ahan! Pedzem már!

— Aztán ha kérdezi a fenséges ur erről, meg arról, egyről meg másról, hát aztán csak úgy félvállról kell beszélni. Érti már?

— Hogyne érteném.

— Aztán, ha pénzt ad, hogy engedje kegyelmed a luczernásba, nem fogadja el . . .

— A pénzt?

— Kegyelmed hévatalos személy! Ne felejtse el!

— Nem felejttem el, antul gorombább leszek . . . hanem . . . ejnye no! azt a pénzt talán mégis el lehetne fogadni.

Most már eleget tudtam és másnap nagy élvezettel olvastam az inkognitóban utazó fenséges ur tréfás kalandjait.

Box.

TÁVIRATOK.

Francia minisztertanács.

Páris, június 13. A minisztertanács mai ülésén Pichon külügyminiszter felolvasta Regnault követ táviratát, mely szerint a maghzen a határrendőrség szervezésére vonatkozólag Franciaországnak tett ígéreteit, valamint a szultánnak azon szándékáról szóló híreket erősíti meg, hogy a csapatok azonnal a birodalom déli részébe induljanak, hogy ott lehetőleg tegyék a Franciaországnak tett ígéretet teljesítését. A miniszter bejelentette továbbá, hogy Japán az inditványozta, hogy a francz páns szerződést úgy Párisban, mint Tokióban a jövő hétfőn egyszerre tegyék közzé és hogy ő ajánlatának elfogadása esetére az egyezménynek szövegét a kamarában Castellane képviselő interpellációjára válaszolva, fel fogja olvasni. — Piquart hadügyminiszter kijelentette, hogy a narbonnei 100-ik gyalogezredre vonatkozó jelentést délutánra várják. Egyebekben az ezred ma reggel rendes gyakorlatra indult anélkül, hogy bármi incidens történt volna. A miniszter egyben megczáfolja azon hírlapi jelentéseket, amely szerint több ezrednél komoly incidensek történtek volna. Végül bejelenti, hogy több község képviselőtestülete lemondott. Dessain Guyot igazságügyminiszter bejelenti, hogy a montpellieri múlt vasárnapi zavargások ügyében vizsgálatot indított, mely alkalommal egy csendőrhadnagy és egy csendőr megsebesült.

A román kamarai választások.

Bukarest, június 13. A kamarai választások végleges eredménye szerint a liberális párt fényes győzelmet aratott, amely szerint a harmadik választói osztály, vagyis a parasztkuria program alapszabályait megvalósította. Ezen eredmény következtül a király és kormányának manifesztuma után jött létre, akik kötelezővé tették, hogy az agrárkérdések tekintetében a reformok terére lépjenek. Jellemző a nemzeti liberális kormányra nézve, amely legutóbbi kormányzása alatt az ország pénzügyeit javította meg, most a lakosság életfeltételeinek biztosítására humánus reformokkal, valamint az igazságszolgáltatás megjavítására törekszik.

Alsó-ansziriai tartománygyűlés.

Bécs, június 13. A tartománygyűlés, ma törvényjavaslatot fogadott el, mely felhatalmazza a kormányt, hogy 4 százalékos nyilvános vasúti költségvetés kibocsátása útján 18 millió koronás kölcsönt vegyen fel, a vasúti szükségletek fedezésére. Elfogadták továbbá dr. Lueger és társainak sürgős javaslatát, amely felhatalmazza a tartományi választmányt, hogy a jubileumi kórház felállítására tárgyaljan, melynek céljaira Bécs városa 10 millió koronát szavazott meg, érintkezésbe lépjen Bécs városával és a tartomány a jubileumi ünnepségeken való részvétele ügyében tegyen jelentést a tartománygyűlésnek.

Az osztrák trónbeszéd.

Bécs, június 13. (Saját tudósítónktól.) Az uralgó szerdán délben 11 órakor fogja a Burg szertartástermében a trónbeszédet felolvasni.

A kínai keleti vasút.

Péttervár, június 13. Ma délután a külügyminisztériumban Iszvolszki külügyminiszter és a pétervári japán nagykövet aláírták azt a szerződést, amely a kínai keleti és a délmandsuriai vasútra vonatkozik, azonkívül a koacsencsinki állomásra vonatkozó egyezményt írták alá.

Az osztrák választásokhoz.

Bécs, június 13. (Saját tudósítónktól.) Krakóból táviratozza a „Tagblatt“ tudósítója, hogy Daszynski, akit a 97-iki választás előtt egy ülésen tartott beszéde miatt 3 havi fogságra ítélték, megkezdte büntetését, minthogy a mostani választáson nem kapott mandátumot. Reger lengyel szocialdemokrata képviselő, akit Sziléziában választottak meg, felajánlotta Daszynskinak, hogy javára lemond mandátumáról, de ő azt nem fogadta el. Hír szerint Daszynski kivándorol Ausztriából és Svájcban akar letelepedni.

A német haladóparti központi választási bizottság egy tagja privátim megkérdezte Burghardt udvari tanácsost, nem volna-e hajlandó a Rathaus-kertületben fellépni. Burghardt azt felelte, hogy szívesen vállalná. Különösen Wittek ellen, de a párt már jelölte dr. Waber hivatalnokot, akit a pénzügyminiszter politikai okokból áthelyezett Bécsből a vidékre.

A sanghai kikötő rendezése.

Sanghai, június 13. A sanghai kikötő rendezésére hír szerint a kínai kormány 12 millió korona áll rendelkezésére. A kormány egyben kijelenti, hogy abban a helyzetben van, hogy e célra további 15 millió márkát folyósítson. Külföldön nem akar kölcsönt fölvenni.

A nemzetközi északi tengeri konferencia.

London, jun. 13. A nemzetközi északi tengeri konferenciát sir Eduard Grey külügyi államtitkár ma megnyitotta. Megnyitó beszédében mondja, hogy Angolország vitális érdekei fűződnek az Északi tengerhez úgy az élelemezállítás, mint az ipari termékek kivitele szempontjából. Nagy érdekű kérdés a halászat, valamint a halászat módszerének kérdése.

Raisuli feltételei.

Tanger, jun. 13. Mac Lean, aki ma Fezbe érkezett, közölte a maghzenel azon feltételeket, melyek mellett Raisuli hajlandó megadni magát. A maghzen nem fogadta el a feltételeket és utasította Gebbas hadügyminisztert, hogy induljon Raisuli ellen. A serif két Tetuan és Beniarus mellett állomásozó csapata Elkneis irányában indult.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 13. Gabonatözsde. Zárlat. Buza irányzata szilárd, júliusra 91¹/₂ K., szept.-re 94¹/₄ K., — Tengeri szilárd, júliusra 52³/₄ K.

Csikagó, június 13. Terménytözsde. Zsir jul.-ra 8.67, tegnap 8.55, szeptemberre 8.85, tegnap 8.72. — Szalonna short clear 8.87, Sertésus júliusra 15.85, tegnap 15.70.

New-York, június 13. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban 13.15 jun.-ra 11.85, szept.-re 11.56. New-Orleansban 12⁷/₈. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir, Vestern Steam 9.20. Rohe testvérek 9.30. — On 41.75—42.25. — Réz 26.00—25.50.

Bankkimutatások.

London, június 13. Osztalék 24,618,000 (+ 437,000), bankjegyforgalom 28,835,000 (+ 208,000), bankkészlet 35,004,000 (+ 230,000), váltótárca 30,539,000 (+ 445,000), magánosok követelése 42,577,000 (+ 990,000), kincstár követelése 9,774,000 (+ 172,000), bankjegytartalék 23,410,000 (+ 501,000).

Páris, június 13. Kézpénzkészlet (arany) 2,724,096,030 (+ 38,363,000), kézpénzkészlet (ezüst) 991,045,000 (+ 204,000), váltótárca 939,387,000 (+ 41,228,000), bankjegyforgalom 4,706,795,000 (+ 41,230,000), magán-számlák 496,738,000 (+ 9,554,000), kincstár követelése 198,167,000 (+ 30,150,000), összes előlegek 565,346,000 (+ 8,865,000), kamat és leszámítolási jövedelem 20,788,000 (+ 695,000). A bankjegyforgalom aránya a kézpénz-készlethez 78-93.

— **A fővárosi függetlenségi pártok vacsorája.** A fővárosi függetlenségi pártok szokott havonkénti pártvacsorájukat ma este tartották meg a VIII. kerületi függetlenségi és 48-as párt rendezésével a Doktor László-féle vendéglő helyiségében. A vacsorán jelen voltak *Szentiványt* Árpád, *Nagy Dezső*, *Baross János*, *Nagy Emil*, *Ballagi Aladár*, *Németh Imre*, *Kovács Ernő*, *Nemes Bertalan*, *Ráth Endre* és *Simkó József* orsz. képviselők, *Dobieczy József* nyug. honvédszázados, *Kasics Péter*, *Havass Rezső*, *Földi Gyula*, *Scheffer László*, *Kohn Gábor* és még számosan a függetlenségi pártkörök tagjai közül. A vacsorán először *Bartos Tivadar* üritett poharat a függetlenségi eszmék diadalára, majd *Nagy Dezső* orsz. képviselő üdvözölte a megjelent vendégeket. Ezután még számos felkőszöntő hangzott el és a társaság kedélyes hangulatban még sokáig maradt együtt.

— **Lovagias ügy a képviselőházban.** *Farkasházi* Zsigmond képviselő a Ház indítvány-könyvébe ma tudvalevőleg két indítványt jegyzett be, melyekben — a tegnapi indítványok mintájára — népjóléti intézkedésekre kívánja utasítani a kormányt. Dr. *Nagy Emil* orsz. képviselő, az első indítványtevők egyike emiatt szemrehányást tett *Farkasházinak* a folyosón:

— Nem komoly dolog, amit csinál. Csak arra való az egész, hogy lerontod az értékét a mi lépésünknek.

Farkasházi éles hangon válaszolt, a vitából heves szóváltás lett. A felek, mint értesülünk, lovagias utra tereltek az ügyet. Gróf *Batthyány* József és *Beniczky Elemér*, *Nagy Emil* megbízottai; *Hentaller Lajos* és *Szász József*, mint *Farkasházi* megbízottai ma délután találkoztak, hogy az ügyet elintézzék. A tárgyalások ezuttal még eredményre nem vezettek, az ügy megvitatását holnap délelőtt a Házban folytatják.

— **Petkov gyilkosa.** *Petkov* miniszter gyilkosa felett hadbíróság fog ítélni, amely június hó közepén ül össze. Vádat négy személy ellen emelnek és pedig *Petrov Sándor*, a gyilkos ellen, azután a „Balkánba Tribuna“ igazgatója, *Ikonov*, és ugyanezen lap szerkesztője, *Gerov Matej* ellen. Negyedik vádlott *Chranov*, a mezőgazdasági bank volt hivatalnok. *Ikonov* ellen azonban valószínűleg el kell ejteni a vádat, mert orvosi vélemény szerint elméje nem normális. Az is hallatszik, hogy *Ikonov* a rossz bánásmód következtében örült meg amely a börtönben jutott osztályrészül. Van azután még más körülmény is, amely esetleg hátráltatni fogja a bűnper megkezdését. Egy lap ugyanis feszegetni kezdi azt a kérdést, hogy miért nem vette fel *Petkov* a gyilkosság napján is azt a pánczélinget, amelyet Stambulotól örökölt és amely nap-nap után mindig rajta volt. Hová tűnt épp ezen a napon ez az ing? Ennek a kérdésnek felvetése még sok bonyodalomra vezethet, mert a lap azzal a váddal illeti a vizsgálatot vezetőket, hogy ebben az irányban egyáltalán nem nyomoztak, ami — úgy látszik — szándékosan történt.

— **Egy tudós tragédiája.** A svájci szövetségtanács megrendítő jelentést kapott egy híres svájci tudósról. Dr. *Volz* Afrika-utazót a liberiai bennszülöttek iszonyu módon meggyilkolták. *Volz* a vadak elfogták, lefegyverezték és megkötözve egy gunyhóba dobták. A gunyhót azután felgyújtották és a szerencsétlen tudós elevenen elégett benne.

— **A Nemzeti Kaszinó átalakítása.** A Nemzeti Kaszinó Kossuth Lajos-utcai épületében megkezdtek a nyári átalakítási munkálatokat. Az egyes helyiségeket újra díszítik és különösen pazar fényvel rendezik be a földszinti táncstermeket. Az újjáalakítást a nyár folyamán befejezik.

— **Montenegrói herceg a bécsi egyetemen.** A Montenegrói fejedelem legifjabbik fia, *Péter* herceg, aki most Heidelbergben tanult, a jövő évtől kezdve a bécsi egyetemnek lesz hallgatója.

— **Görögök a bolgárok ellen.** A török-bolgár határon bolgár katonák által megölt görög emigránsok lelki üdvéért ma gyászmise volt, amely után népgyűlést tartottak, amelyen határozati javaslat került elfogadásra. Egyben a bulgáriai és keletromániai görögök üldözletése ellen foglalnak állást, intervenálnak és bírják rá a bolgárokat arra, hogy tiszteljék a különböző szerződéseket és hagyják békében az üldözött nemzetiségeket. A határozatot a király, a külföldi hatalmak követségei és a kormány tagjai elé terjesztették.

— **Az abessziniai négus a csárnánál.** Antogano, az abessziniai négus követe audiencián volt a csárnánál és átadta a négus ajándékait.

— **Orth János legendája.** Mióta a párisi *Figaro* világgá röpitette az *Orth* Jánosról szóló szenzációs hírt, az egész világ érdeklődése feléje fordult. S ime hamar összeomlott a legenda kártyavára, az egész hír — misztifikációnak bizonyult. *Orth* nem él s nem is utazott Párisból Londonba tegnapelőtt. Mint ugyanis londoni levelezőnk táviratozza, az ottani lapok tudósítói mindent elkövettek, hogy az állítólag odaérkezett főherceget kinyomozzák. Akármennyire fáradoztak is, *Orth* Jánosnak még a nyomát sem találhatták meg. Mindazonáltal nem kételkednek dr. *Quintana* jóhiszeműségében, de azt hiszik, hogy ő és vele együtt a *Figaro* misztifikációnak áldozata. — Több londoni lap párisi levelezője meginterjúvolta *Garzon* és *Quintana* s a benyomás, melyet a velük folytatott beszélgetés során nyert, nem éppen kedvező. Dr. *Quintana* azt állítja, hogy az a férfi, akit neki a párisi pályaudvaron bemutatnak, némi tekintetben külsőleg különbözött ugyan *Orth* Jánosnak különböző fényképeken ábrázolt alakjától, de a *Garzon* által átnyújtott látogatójegyen látott aláírás hasonlósága kétélyét eloszlatta. Egy osztrák arisztokrata, ki *Orth* János tragikus sorsát a multból való összeköttetésénél fogva nagyon jól ismeri, a következőket mondotta:

— Sajnos, teljesen bizonyos dolog, hogy mindazok a hírek, melyek *Orth* János életben maradásáról és újbóli felbukkanásáról szólnak, tévedésen, vagy misztifikáción alapulnak. *Orth* Jánost, mielőtt tengeri útjára indult, mindenki figyelmeztette, hogy a *Margueritta* hajón Amerikába teendő ut öngyilkosságot jelent. Kapitányt keresett a hajóra, de nem talált, mert senki sem akart biztos halála elé menni. Maga *Orth* letette ugyan a tengerészeti vizsgát, de tengerészeti tapasztalatokkal nem rendelkezett. Ilyen vezetéssel és ilyen hajón a katasztrófa nem maradtott el. Késégtelen, hogy *Orth* János hajója, egész személyzetével, azokon a távoli vidékeken, ahol legutoljára látták, elmerült. Ha nem ez történt volna, akkor *Orth* János számos jó barátainak és fivérének, *Ferdinánd* toscanai hercegnek bizonyára adott volna valami életjelt.

— **A pályanyertes művészek üdvözlése.** A Szabadságharc-szobor-pályázatból győzelmesen kikerült művészeket: *Szamorovszky* Ödönt és *Gách* Istvánt szerte az országból elárassztják üdvözlőlevelekkel és táviratokkal, melyekben fényes sikerük felett őszinte örömeiket fejezik ki nekik. Legelsőnek az Iparművészeti iskola tanári kara üdvözölte a babéroszoros művészeket, melynek mindketten kiváló növendékei voltak. Az üdvözlő távirat a következő: „Az Iparművészeti iskola értekezletén összegyűlt tanárok egykori növendékeinek mai fényes győzelmén legnagyobb örömlüknek adnak kifejezést. A tanári kar nevében *Fittler* Kamill igazgató.” — *Szamorovszky* gimnáziumi igazgatója ezt táviratozta növendékének: „Magyar szabadság nagy művészt Hadur szelleme óvja, éltesse sokáig. *Papp* János.” Többek között üdvözölték még a művészeket: *Margitay* Tihámér, *Radnai* Béla, *Istók* János, *Holló* Barnabás, *Markop* Béla, *Füredi* Richárd, *Pogány* Móricz, báró *Jacobs* Ottokár, dr. *Mohr* Viktor, dr. *Kun* Tibor, *Mohr* Béla kassai lelkész, *Margó* Ede, *Fritz* Oszkár, *Kresz* Lajos, *Hegedüs* Gyula, *Karvaly* József, *Tímár* Pál, *Bodor* Aladár, *Dunay* Zoltán, *Spira* Ferencz, *Vágó* József és *László*, a művészek *Baross* asztaltársasága és igen sokan mások.

— **Kulturpalota Nyitran.** A minap hírt adtunk gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszternek arról a szándékáról, hogy az ország 8—10 nagyobb városában közművelődési házat óhajt emelni, amely középpontja lenne az illető város közművelődési munkájának és tengelye egy-egy vidék kulturális életének.

A tervnek máris visszhangja támadt a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületben, amely ma ebben az ügyben terjedelmes beadványt intézett a kulturminiszterhez és arra kéri őt, hogy Nyitra városát, mint az északnyugati vármegyék műveltségének gócpontját vegye fel ama városok közé, amelyek kulturpalotát kapnak. A felterjesztés felhívja a miniszter figyelmét arra a nagy nemzeti hivatásra, amelyre a létság tengerében ez az ezer évnél is hosszabb életű magyar város predisztálva van. A kérvényt gróf *Edelsheim-Gyulay* Lipót elnök, dr. *Gyürky* Géza alelnök és *Clair* Vilmos főtitkár írták alá.

— **Bizottsági tagok lakomája.** A nyolczadik kerületbeli törvényhatóság bizottsági tagjai, miután a mult év december hó 17-én és 18-án megéjtett községi választások csak most lettek jogerőssé, tegnap tartották meg szokásos ismerkedési lakomájukat. A vacsora a városligeti *Gerbeaud*-féle vendéglőben folyt le, melyre a bizottsági tagokon kívül a főváros polgármestere, alpolgármesterei, egész tanácsa, osztályvezető főtisztviselői, továbbá *Boda* Dezső főkapitány, *Márkus* József és *Vázsonyi* Vilmos pártelnökök voltak hivatalosak. A pezsgőnél dr. *Heltai* Ferencz, a józsefvárosi bizottsági tagok elnöke felközöntöbten üdvözölte a vendégeket, elsősorban pedig a főváros képviselőit, akiknek nevében dr. *Bárczy* István polgármester válaszolt. Dr. *Hainiss* Géza *Boda* Dezső főkapitányt köszöntötte fel, *Császár* Jenő *Márkus* Józsefet, ez pedig a józsefvárosi bizottsági tagokat. *Mátyus* Arisztid *Heltai* Ferenczet élte, mint a józsefvárosi bizottsági tagok elnökét és botfai *Hüvös* Józsefet, a párt vezérét. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **Az alkoholizmus ellen.** A XI. nemzetközi alkoholizmus elleni kongresszus az 1905. év szeptemberében Budapesten lefolyt kongresszus elhatározása folytán ez év július 28-tól augusztus 3-ig Stockholmban fog lefolyni. A kongresszus tiszteletbeli elnöke *Gusztáv* Adolf trónörökös, aki a kongresszust ünnepi beszéddel fogja megnyitni. A kongresszus szervező bizottsága, melynek tagjai között nyolcz országgyűlési képviselő van, nagy szakavatottsággal készítette elő a kongresszust, amely ugy tartalmitlag, mintkülsőségek tekintetében az eddigieket mind messze felül fogja mulni. Az előadók sorában szerepelnek: *Tiegerstadt*, *Hartmann*, *Schéde*, *Kassovitz*, *Medin*, *Laitinen*, *Gadelius*, *Aschaffenberg*, *Forel*, *Landouzy*, *Hercod* egyetemi tanárok és azonkívül az alkoholkérdésnek több európai hírű művelője. Különösen érdekes lesz annak a kérdésnek megvitatása, hogy milyen hatással van az alkoholélvezet a művészi alkotásra, amely kérdés referensei közt *Ankarcson* (Leksand) festőművészt, *Forsslund* (Storgarden) író és *Alfvén* zeneszerzőt találjuk. Nagyjelentőségű lesz azonkívül a következő kérdések tárgyalása is: alkohol és orvostudomány, alkohol és beszámíthatóság, alkohol és nemi kérdés, alkohol és hadsereg, az alkohol és a társadalom felsőbb osztályai, ez utóbbi kérdésről *Strauss* és *Torney*, a porosz birodalmi szenátus elnöke, *Rappe* stockholmi tábornok, *Schéale* visby-i püspök, *Backman* stockholmi országos képviselő és *Dickson* Beatrice, a svéd abstinens nők egyesületének elnöke fog előadást tartani. A kongresszus alatt több népgyűlés lesz, amelyek egyikén az alkohol és a szociális kérdés viszonyát *Vanderwilde*, a világhírű brüsszeli szocialista tanár fogja megvilágítani. A kongresszus tagjait a király a királyi várban és parkjában *Garden party*-n fogadja, a tagok azonkívül résztvesznek a számukra rendezett két nagy estélyen, zenehangversenyen és egy *Saltsjöbaden*-ben rendezett kiránduláson. A kongresszuson hazánkából is többben fognak résztvenni, a kormány képviselőiben dr. *Chyzer* Kornél belügyminiszteri tanácsos, az alkoholellenes nemzetközi kongresszusok állandó bizottságának elnöke fog megjelenni.

— **Öngyilkosság vagy baleset.** Megirtuk tegnap, hogy *Linges* László 32 éves posta- és táviratellenőr a Nagymező-utca 56. számú telefonközpont épületében lezuhant a harmadik emeletről. Kiderült az is, hogy a szerencsétlen ember előbb hasba szurta magát és csak azután ugrott le a szédítő magasságból. A rendőrségi sajtóiroda hivatalos kiadása szerint azonban csak baleset történt, ami teljességgel valószínűtlen. A telefonhivatalban is úgy tudják, hogy öngyilkos akart lenni. A szerencsétlen ember vőlegénye volt egy telefonos kisasszonynak, *Fodor* Mariskának, akit egy névtelen levél hazug módon megrágalmazott. *Linges* ez a levél keserítette el és emiatt akart megválni az élettől. Most a Rökus-kórházban fekszik, ahol boldogtalan menyasszonya ápolja. Kihallgatásakor fog eldőlni, hogy öngyilkosság, vagy baleset történt-e csakugyan.

— **Veszedelemben van a Simplon-alagút.** A jelenkor legnagyobb technikai remekét, a Simplon-alagutat nagy veszedelem fenyegeti. Az alagutal párhuzamosan futó szellőztető, amely kiegészítő része a nagy műnek, düledezőfélben van. A veszedelem annál nagyobb, mert az alagut csak részben van kifalazva. A szerencsétlenség elhárítására minden intézkedést megtettek.

— **Az ostendél sakkverseny.** Ostendéből táviratozza tudósítónk: Marshall és Jarowski között a tegnapi napról függőben maradt utolsó partit ma fejezték be és ezt, mint előre várható volt, Marshall nyerte meg. Jarowski nem tudván elkerülni a vereséget, leszorult a 3—4. helyre, míg ha megnyeri a partit, egyformán állt volna dr. Tarrasch-sal, remis esetén pedig 2—3. helyre Schlechterrel. Így azonban dr. Tarrasch egyedül lett első és győzelme elismerésül megkapja az aranyérmét, valamint oklevéllel a világchampion titulust. A bécsi Schlechter fél egységgel kevesebbet értvén el, második lett, ami különben igen szép eredmény. Jarowski és Marshall holversenyben harmadik. A verseny végállása egyébként a következő: I. dr. Tarrasch 12 és fél, II. Schlechter 12, III—IV. Jarowski és Marschall 11 és fél, V. Burn 8, VI. Csigorin 4 és fél egységgel.

A mesterversenyben ma játszották a huszonegyedik fordulót. Forgács nyert Shories ellen, dr. Bernstein legyőzte Metgert, Mieses nyert John ellen és Rubinstein legyőzte Mortimert. Duras vereséget szenvedett Shoosmith ellen. Swiderski nyert Scheve ellen és Cohn E. legyőzte Billecardot. Remisvel végződött a Leonhardt—Salve, valamint a Marco—Süchting partii. A Cohn W.—Perlis, Blackburne—Van Vliet, Spielmann—Snosko-Borowski és Teichmann—Lee közti partik nem nyertek befejezést, Jacob kilépett a versenyből. Duras megnyerte a huszadik fordulóról függőben maradt partiját Swiderski ellen és Rubinstein is megnyerte függő partiját Shoosmith ellen.

A versenyzők állása a huszonegyedik forduló után: Mieses 15½, Forgács, Bernstein, Swiderski 13, Rubinstein (1), Cohn E., Niemzowitsch, Salve 12½, John 11 (1), Snosko-Borowski (2), Duras (1), Marco (1), dr. Perlis (1), Tartacower 10½, Teichmann (1), Leonhardt 10, Süchting (1), Metger 9, Spielmann (1), Billecard 8, Shories 7½, Blackburne (1), Scheve (1), Shoosmith (1) 7, Cohn W. 6½ (2), Lee, Van Vliet 6, Mortimer 5.

— **Szent Antal napja.** A Szent Ferenc szerzetes rend ma ülte meg védő szentjének, pádasi szent Antalnak ünnepét. A ferencziéktéri templomban, ahol a főoltár és a páduai szent Antal oltára virágokkal volt borítva, a hívők egész délelőtt nagy számmal zarándokoltak. Kora hajnalból fogva tartottak csendes misét, amelyeket délelőtt 9 órakor ünnepi mise követett. Ezt a misét Kohl Medárd dr. püspök akadályoztatása miatt Váradi Géza katonai apát mondotta nagy és fényes segédlettel és az ünnepi mise után Csizmazia Ferencz orsz. képviselő intézett magasztos beszédet a hívőkhöz. Ezután liliomszentelés volt.

— **Inzultált osztrák képviselő.** A st.-veithi vasútállomáson történt ma, hogy Waldner tanárt, a német nemzeti szövetséghez tartozó képviselőt brutálisan inzultálta gróf Khevenhüller, aki a régi parlamentben az alkotmányhiú nagybirtokospárt tagja volt, most pedig keresztényszocialista programmal lépett föl Waldner ellen, de elbukott. Gróf Khevenhüller megrohanta Waldnert és mármár tetteleg inzultálta, de az állomáson várakozó közönség visszatartotta és olyan fenyegetően lépett fel a gróf ellen, hogy az jónak látta sietve kocsiba ülni.

— **Most elégtételt kérhet!** — kiáltott Waldner képviselőre gróf Khevenhüller, aztán elhajtattott.

— **Apadás.** A földművelésügyi miniszterium vizirajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna Bajától közepes, lejjebb magas vízállású: Passautól Remetéig lassan emelkedik, lejjebb apad. Budapestén a vízállás ma csütörtökön 358 czm, Szerda óta 10 czm.-t apadt. — A Dráva Eszékenél magas, másutt középső vízállású, Vasasdtól Barcsig emelkedik, lejjebb apad. — A Száva közepes vízállással egész hosszában apad. — A Tisza Titelnél magas, Zentától lefelé közepes vízállású, Tekeházánál és T.-Füredtől T.-Becséig emelkedik, másutt apad. — A Hármas Kőrös magas vízállású, Gyomától lefelé emelkedik. — Az árvíz rombolása Csongrád községnek érzékeny károkat okozott az idén. Így különösen a hajóhid helyreállítása, kitarozása okoz sok költséget és sok időt vesz igénybe, mert a víz az egyes hajókat messze elsodorta. A hajóhid még hosszabb ideig nem lesz felállítható Csongrádon.

— **A triestli halálos párbaj.** Arról a halálos párbajról, mely a napokban folyt le Trientben, még a következő érdekes részleteket kapjuk. Ertel Adolf főhadnagy, aki legutóbb Cavaleseben állomásozott és Wernik Károly, a 88-ik gyalogezred főhadnagya több társuk kíséretében és feljebbvalóik vezetése mellett tanulmányuton voltak az olasz határ közelében. Csütörtökön egy hegyről lejutva, Wernik főhadnagy köpenyét összehajította és tréfából meglegyintette vele Ertel főhadnagyot. Ez, aki amugy is nagyon izgatott volt, rákiáltott bajtársára:

— Valamivel neveltebb is lehetnél, de ti zsidók nem tudtok tisztességesen viselkedni.

Wernik főhadnagy keményen visszafelelt és a két tiszt biztosan egymásra rohan, ha társaik közbe nem lépnek. Ugy látszott, hogy a dolog el van intézve, de másnap, Trientbe érkezve, Wernik főhadnagy elküldte segédeit Ertelhez, aki elfogadta a kihívást. A segédek kardpárbajban állapodtak meg a végkimerülésig. Ertel nagyon ügyes vívó volt, míg ellenfele nem valami nagyon jól tudott vívni. Ertel nyugodtan védekezett s ellenfelét nyakán és fején mindjárt az első összecsapásnál megsebesítette. A segédek halt-ot kiáltottak, de Wernik harczképesnek tartotta magát és így a párbajt folytatták. Wernik a második összecsapásnál nagyon hevesen támadott. Ellenfelének mellére sújtott s a kard hegye a szívébe hatolt. Ertel főhadnagy, a kiittinó vívó azonnal meghalt. Három gyermek atyja volt s tragikus halála Trientben mély részvétet keltett.

Az „Il Popolo“ című lap írja, hogy Ertel tartalékos hadnagynak temetésén kínos incidens történt. A trienti helyőrségnek csaknem valamennyi tisztje elment a temetésre és csapatok is vonultak ki. A közönség sorfalat állott. A koporsó előtt a császárvadászegred egy közlegénye keresztet vitt. Lelkész nem ment a temetésre, mert a katolikus egyház perhorreszkálja a párbajt. Mikor a gyászmenet a törvényszéki épület elé érkezett, ott állott egy katolikus pap és noha mindenki levette kalapját, ő feltett kalappal nézte a temetést. A trienti várparancsnok felszólította, hogy vegye le kalapját, de a pap sarkon fordult és szó nélkül bement a szaléziak kolostorába. Ez a viselkedés mód felett felháborította a közönséget. Az idézett lap szerint a várparancsnok panaszt emelt az illető lelkész ellen a hercegérseknel.

— **Automobil-versenyek.** A Herkomer-verseny lefolyásáról szóló jelentés szerint az első Ladenburg volt. Utána Aschoff, Opel, Weingand, Neumayer, Schmirer és Benz érkeztek be. — A Forstenrieder parkverseny győztese Weingand Mercédés gépen, második Ladenburg, harmadik Opel. — A Kesselberg-verseny győztese Aschoff Metalurgius gépen, második Spitzer, harmadik Schörmann. — Vilmos császár kíséretével ma hajnalban 1/4 órakor megjelent a Taurus-versenyen résztvevő kocsik indulásánál. Jelen voltak továbbá Henrik porosz herceg és neje, a hesszeni nagyherceg és neje, valamint más fejedelmi személyiségek. A kocsik hajnali 4 óra 10 perctől kezdve indultak két-két percnyi időközökben. Az első körnél egy kocsi felborult és megrongálódott. Emberben nem esett kár. A pálya a tartós esőzések következtében nem a legjobb. A császár díjáért lefolyt versenyt a 3. sz. kocsi nyerte meg (Opel), amely 183 perc alatt tette meg a két kört. Második a 8. sz. kocsi volt (Fiath), mely a pályát 176.17 perc alatt futotta be. Az 5. sz. kocsi (Argus) belement egy gödörbe és feladta a versenyt. Komolyabb sérülések nem történtek. — A „Matin“ a Peking—Páris automobil utasairól a következő érdekes részleteket közli: Az elindulás e hónap 10-én történt. Az automobilmek Irkutskig fognak együtt utazni. A pályázók kötelezték magukat, hogy megvárják, ha egyikük kocsija megsérül és segíteni fognak a javításban. Ha nem lehet nyomban kijavítani a kocsit, úgy a legközelebbi nagyobb városig fogják szállítani. A résztvevők azonnal kölcsönösen kötelezték magukat, hogy bármelyik beteggé lett utast orvoshoz viszik s ha a betegség három napon belül gyógyul, meg is várják. Az automobilisták azt remélik, hogy az esős idő beállta előtt, vagyis e hónap végén Irkutskba érkeznek. Karavánok, amelyek az utóbbi időkben azon az uton haladtak, amilyen az automobilok átvonultak, fantasztikus mesékkel nagy kíváncsiságba ejtették a mongol törzseket. A mongolok vendégszeretete ismeretes s azt hiszik, hogy az urgái nagyláma ünnepélyes fogadtatásban fogja részesíteni az utasokat. Ezzel szemben a

kinai hatóságok az egész vállalkozást, amely mögött politikai motivumot gyanítanak, rossz szemmel nézik. E miatt minisztertanács is volt, amely egész napig tartott.

— **A berlini botrány.** A liebenbergi kastély botránya még állandóan foglalkoztatja a berlini lapokat. A Berlinben megjelenő „Neue Gesellschaftliche Correspondenz“ ismét újabb leleplezéseket közöl Lecomte Raymond, a berlini francia nagykövetség első titkárának Eulenburg herceggel való barátságáról, melynek következményét a német kormánykörökben sokszor nagy bosszankodással tapasztalták. Az említett lap tudósító következőket írja: Eulenburg herceg, amikor Lecomte követ-ségi tanácsost barátai körébe besorozta, biztosította a császárt, aki ebben a körben feszletlenül szeretett mozogni, a francia diplomata teljes diszkréciójáról. Ezzel tehát a herceg elvállalta a felelősséget azért, hogy a liebenbergi kastély dohányzó szobájában itt-ott tett nyilatkozatokat nem fogják utólag diplomáciailag kihasználni. Eulenburg herceg francia barátja azonban többre becsülte országának a politikai érdekeit, mint a diszkrécióit és így megtörtént, hogy olyan tudósításokat juttatott el Párisba, melyeket ott sokkal nagyobb érdeklődéssel olvastak, mint felebbvalójának. Bihourd azon időbeli francia nagykövetnek hivatalos jelentéseit. A dolog annyira ment, hogy Bihourd a német birodalom legfelsőbb vezetéséről akárhányszor jobb információkkal bírt, mint maga a német államtitkár. Bihourd, aki gyakran találkozott Tschirschky államtitkárral egy izben beszélgetés közben egy bizonyos kérdésre vonatkozólag kijelentette, hogy arra nézve a legfelsőbb német helyen más a nézet, mint az, amelyet az államtitkár kifejtett. Tschirschky nagyot nézett és később meglepetéssel tapasztalta, hogy a nagykövetnek igaza van. Ez az eset szintén liebenbergi indiszkréción alapozik. Szinte mulatságos, hogy Eulenburg herceg egy izben az ő kedves francia diptomatáját, a marokkói kérdés egy különösen nehéz fázisában közreműködésre ajánlotta. Ezáltal Lecomte még mélyebben belepillanthatott a német birodalom kormányzatának kulisszatitkaiba és így közreműködését nem Németország, hanem Franciaország javára használta ki. Bárha nem lehet kétségbe vonni, hogy Eulenburg herceget a legjobb szándék vezette, mégis konstatálni kell, hogy a birodalomnak igen nagy kárt okozott és valószínűleg ez a tulajdonképpeni oka annak, hogy a császár a liebenbergi kastély urára végkép megharagudott és hogy ez szerepét, mint a korona felelőtlen tanácsadója, most már, még ha sikerülne is neki az ellene emelt erkölcsi vádak alól tisztára mosakodni, örökre eljátszotta.

— **Másfélezer ember kalasztrófája.** A Karolinsziget oleai sziget-csoportjának s ültetvényeinek szörnyű katasztrófájáról hozott hírt egy misszionárius, aki a napokban érkezett a „Coptic“ gőzessel Londonba. Előadása szerint az árhullámok oly roppant erővel zudultak a szigetcsoporra, hogy azt iszappal borította el. Több mint másfélezer ember vesztette hajlékát. Az egyik szigeten 250 ember fuladt bele a vízbe. A vihar 3 napig tartott és minden fát és bokrot gyökereitől kitépte, vagy pedig eltemetett az iszaprétegekbe. Sok ezren uszással mentették meg életüket.

— **Tanulótársak találkozója.** Hindy Zoltán felkéri azokat, akik az 1897. évben a Barcsay-utcai gimnáziumban tartott érettségi vizsgálaton résztvettek, hogy e hó 15-én este 8 órakor ifj. Schuller Ferencz vendéglőjének külön termében (Andrássy-ut 39.) tízéves találkozóra megjelenjenek. A találkozó napján reggel 9 órakor dr. Gallovich Jenő tanár az ersébetvárosi plébánia-templomban néhai Held Károly tanárért és a 10 év alatt elhalt iskolatársakért misét mond. — Azok, kik harmincz évvel ezelőtt a debreczeni öreg kollégiumban érettségi vizsgát tettek, találkozásra jönnek össze e hó 20. napján Debreczenben a kollégium disztermében délelőtt 9 órakor. Az összejövetelt rendezők felkérlik mindazokat, kik érdekeltek, hogy a találkozóon megjelenjenek és ez iránt forduljanak Dicsőfy József ev. ref. lelkész, egyházkerületi főjegyzőhöz. Részint a hosszú idő miatt, amely az érettségi vizsgától eltelt, részint a miatt, hogy 97-en tettek érettségit, a rendezőbizottság többek holtartózkodásáról nem szerzett tudomást, ezért ez uton kéri fel az érdekelteket megjelenésre.

— **A gyilkos vő.** Mult év őszén Baden-Badenben az utcán meggyilkolva találták dr. Molitor egészségügyi tanácsos özvegyét. A gyanu azonnal vejére, Hau ügyvédre irányult, akit a gyilkosság után két nappal köröző-levél alapján a londoni rendőrség le is tartóztatott az egyik londoni szállodában, ahol nejevel és gyermekeivel tartózkodott. Az ügyvéd a vizsgálati fogságban mindezt ideig minden felvilágosítást megtagadott, míg végre az utóbbi napokban — mint azt Karlsruhe-ból jelentik — beismerte, hogy a gyilkosságot ő követte el. Az ügyvéd neje, aki a legutolsó pillanatig bizott férje ártatlanságában, a beismerés hírére kétségbeesésében öngyilkos lett, a zürichi tóba vetette magát. — A karlsruhei törvényszék elrendelte, hogy a gyilkosság büntetése elkövetésével vádolt Hau ellen a főtárgyalást megindítsa. A gyilkossági pört a legközelebbi esküdtszéki ülészakban tűzik ki tárgyalásra. Ujabb karlsruhei értesítés szerint a Hau ügyvéd beismerő vallomásától szóló hír téves. Mindössze annyit ismert be, hogy a gyilkosság idején Baden-Badenben volt és ott alszakállal járt-kelt, azt azonban határozottan tagadja, hogy anyósát, Molitor asszonyt, ő gyilkolta volna meg. A vádolt ügyvéd feleségének öngyilkosságát az ottani körök végső kétségbeeséssel magyarázzák. Az öngyilkosság híre lesújtó hatást gyakorolt az ügyvédre. Kezeit tördelte, feje az asztalra csuklott és olyan megrázó zokogásban tört ki, hogy joggal hitték, hogy ez a felindulás beismerésre fogja bírni. Amikor azonban nagyokára lecsillapodott, újból megtagadott minden felvilágosítást.

— **A Pécsi kiállítás.** Érdekes vendégei voltak a pécsi kiállításnak. Egy Béla, a pécsváradai kerület országos képviselője kieszközölte, hogy kerületéből a választópolgárok nagyobb kedvezményrel megtekinthessék a kiállítást. Nem kevesebb, mint háromezren érkeztek vasárnap a pécsváradai választókerületből úgy a férfiak, mint a nők festői szép nemzeti viseletben. A kirándulók reggel nyolcz órakor gyülekeztek a vásártéren, ahonnan zászlók alatt zeneszó kísérettel a Kossuth-názói hangjai mellett vonultak ki a város utcáin keresztül a kiállítási területre. A kiállítási területen a katonazene Rákóczi-indulóval fogadta a kirándulókat, majd Zsolnay Miklós, a kiállítás elnöke intézett szép beszédet hozzájuk, rámutatva arra, mily hasznos lesz rájuk nézve a kiállításnak megtekintése, egyben elismeréssel nyilatkozott a kerület országos képviselőjéről. Egy Béláról, ki az eszmét felvetette és megvalósította. A pécsváradai választópolgárok nevében Gábor Sándor ref. lelkes, a pécsváradai függetlenségi párt elnöke mondott köszönetet Zsolnay Miklósnak a szíves fogadtatásért, majd a katonazene hangjai mellett a Himnusz énekelték el. A kiállítás megtekintése után, déli 12 órakor ebéd volt a Sport-telepen.

— **A tolvaj tudós anyja.** Mindent megértene annyi, mint mindent megbocsátani. S ha egy tévedt embert valaki meg tud érteni, hogy szívből meg is bocsáthasson neki, úgy az bizonyára nem más, mint édesanyja. Alig halotta meg dr. Eisler Róbert édesanyja, hogy milyen nagy bajba került a fia, azonnal Udinebe utazott, hogy fiát meglátogathassa. Azonban nem bocsátották be hozzá mert nem tud olaszul. A vizsgálóbíró nem engedheti meg, hogy a fogolyal idegen nyelven beszéljenek. Az orvos is az elutasítás mellett foglalt állást, mert attól tartott, hogy a megtevédt tudósra esetleg veszélyes hatást tehetne ez a találkozás, mert Eisler még mindig azt hiszi, hogy édes anyja, akit nagyon szeret, semmit sem tud az ő esetéről. Így tehát az anya csak a tárgyalás napján láthatja viszont a fiát.

— **Ha a miniszterek megbuknak.** Talán sehol nem váltják fel egymást oly gyakran a miniszterek, mint Franciaországban. Az országra nézve ez már azért sem előnyös, mert a miniszterek úgy szokták megkezdeni hivatalos működésüket, hogy ujjonnan rendeztetik be a minisztérium palotáját. A pénzügyminiszter most terjesztett a parlament elé egy negyvenmillió számolat, amelyben többek közt ez a tétel is előfordul: A külügyminisztérium berendezése: 200,000 frank. Még többre kerül a közmunkügyi minisztérium berendezése, amelyet a székválasztási törvény következtében megürült érseki palotában helyeztek el. Vivian, a szocialista miniszter csakély 728,000 frankot költött el az épület berendezésére. Nem kevésbé fontos és elkerülhetetlen volt az a 620,000 frankos kiadás is, amelyet a novvég királyi pár párisi látogatása okozott Franciaországnak.

— **Bányászok sztrájkja Mährisch-Ostriban.** A bérharca kezd veszedelmes lenni. A bányászok bizalmi férfiai elhatározták, hogy hétfőn gyűlést tartanak és a tavaly elhalasztott követeléseket fogják támasztani. Ha a bányagazgatóságok nem adják meg a béremelést és a nyolcz órai munkaidőt, akkor az észak-morvaországi és sziléziai bányákban proklamálják az általános sztrájkot. Ebben az esetben 50.000 bányász szünteté meg a munkát.

— **Szenné égott aggasztán.** Tragikus módon végezte életét Hranach Alajos, a Nordbahn tisztviselője. Hranach hatvanhét éves volt és együtt lakott Bécsben Mari leányával a Fukbachgasse 20. számának harmadik emeletén. Apa és leány tegnap este, mint rendesen, korán lefeküdtek. Az apa egy utczai szobában, a lánya pedig az ebbe nyíló kabinetben aludt. Éjjel után két óra tájban rémült kiáltások hallatszottak a házban és sokan kifelé menekültek, mert a lépcsőházat lángok világították meg és füst töltötte be. Azonnal látták, hogy Hranachék lakása ég, de nem tudtak behatolni, mert az ajtó is lángokban állt. Értésítették a tűzoltókat és közben a leány megjelent az utczai részen az egyik ablaknál és segélyért kiáltozott. A leányt félig alélt állapotban, de minden seb nélkül megmentették. A tűzoltóság eloltotta a tüzet, de az öreg Hranachot jóideig hiába kereste, míg végre a butorzat romjai alatt akadt rá holttestére, mely a felismerhetlenségig elégett.

— **Házasságok.** Gellert Mór, a Magántisztviselők Takaréks- és Hitelszövetkezetének vezérigazgatója e hónap 16-án, vasárnap, déli 12 és fél órakor tartja esküvőjét, a dohány-utczai izr. templomban, Kuhn Karolával. Lorbeer Gyula, a komáromi Grand-kávéház tulajdonosa e hó 11-én tartotta esküvőjét Steiner Aranka kisasszonnyal Budapesten.

— **Leforrázott vasuti utasok.** A maga nemében példátlan szerencsétlenség történt Phaleron és Athén között a vasuti utvonalon. A szerencsétlenség oly rendkívüli, hogy bizonyára tanulságokat szolgáltat a vasutasoknak, akiknek földadata a vonatok fölszerelése. A szerencsétlenség így történt: A belga vezető alatt álló vasutársaság egyik vonata a napokban esti 10 óra tájban Gargavetta közelében megállt, mert egy mozdony nem tudta volna felvontatni az ott kezdődő partra a zsufolt kocikat. A vonat egy kiségitő mozdonyra várakozott, amelyet a kiindulási állomásra már utnak indítottak. Abban a pillanatban, amikor ez a mozdony megérkezett, robbanás történt. A kiségitő mozdony kazánját szétvetette a gőz és a forró víz végigömlött a zsufolt kocikon. Óriási pánik tört ki és sikoltozás hallatszott. Amikor a nagy izgalom végre lecsillapodott, meg lehetett állapítani, hány utast ért a forró víz. Összesen tizenöt áldozata van, akiknek arcát a felismerhetlenségig leforrázta a szétrobbant kazánból kitóduló víz. A szerencsétleneket azonnal kórházba szállították.

— **A román zsidók mozgalmá.** Brailából táviratozzák, hogy a semmitőszéknek arra a legutóbbi határozatára tekintettel, amely kimondja, hogy olyan romániai zsidók is külföldieknek tekinthetők és kiutasíthatók, akik a katonai szolgálatuknak eleget tettek, a romániai zsidók vezetői elhatározták, hogy a királyhoz és a parlamenthez memorandumot intéznek. A királynak küldöttség fogja átnyújtani az emlékiratot.

— **Adók kivétségi lajstroma.** A főváros IV. kerületében az 1906. évi elsőosztályu kereseti adópótlajstrom, továbbá az 1907. évre a munkaadó és a saját szavatosság mellett előirt első osztályu, a másodosztályu és a negyedosztályu kereseti adóról az árvák és a rendes tőkekamat- és járadékadóról, a földadóról, végül a föld- és házberadó utáni általános jövedelmi pótladóról szóló kivétségi lajstromok elkészülvén, azok e hó 17-éig a IV. kerületi adószámveteli osztály hivatalos helyiségeiben (Váci-utcza 62. földszint 1.) a délelőtti órákban közszemlére vannak kitéve. Az előjáróság erről a közönséget oly figyelemzetéssel értesíti, hogy a kérdéses lajstromokat saját érdekében tekintse meg s a megállapított adók mértéke ellen esetleges felszólalásait a törvényszabta határidőn belül adja be.

— **A szocialista párt és Kardos Jakab.** A „Népszava“ mai száma kemény támadással felel Kardos Jakab tegnapi leleplezéseire; Bokányi Dezső pedig, aki a vitában eddig nem vett részt, kijelenti, hogy miután Kardos mindenáron bírósági elintézetést provokál, megteszi ellene a följelentést. Így hát most már a botránynya nőtt úgy egész anyaga a bíróság elé kerül majd, ahol mindenki bizovithatja a maga igazát.

— **Osztályos egy főnyereménynyel.** Érdekes bűnyügyben nyomoz pár nap óta a fővárosi rendőrség. A feljelentő Künstler Mór asztalos, aki panaszt emelt Lillenthal Vilmos király-utczai kávé ellen, azzal vádolva meg a kávést, hogy egy közösen vásárolt osztályosjeggyel nyolczvankilenczezerhatszáz koronát nyertek, Lillenthal azonban az egész összeget elsikkasztotta.

A dolog egy esztendővel ezelőtt történt meg. Lillenthal Vilmos kávést megjelent régi barátjánál, Künstler Mór-nál és előadta, hogy van egy negyed osztályosjegye, száma 79311. és társat keres hozzá. Az asztalos ráállt az üzletre, kifizette a pár koronát, amennyibe a sorsjegy fele került és nem sokat törődött többé a dologgal. Pár nap mulva azonban meg volt a huzás és Lillenthal ismét megjelent az asztalosnál és tudtára adta nagy örvéndezéssel, hogy nyertek négyszáz koronát. A felét mindjárt át is adta az asztalosnak, aki igen örült a jól sikerült üzletnek.

Néhány hónap mulva azonban az asztalost nagy meglepetés érte. Egy ismerőse tudtára adta ugyanis, hogy Lillenthal a 79311-es sorsjeggyel nem négyszáz koronát nyert, hanem a főnyereményhez jutott, mely 90.000 koronát jelent. Ezt hallva, Künstler természetesen azonnal elrohant a kávéshoz, aki azonban igen csodálkozott a látogatáson és semmit se akart tudni a főnyereményről, sőt magát az asztalost sem akarta ismerni, aki pedig régi ismerőse. Végezetül pedig kijelentette, hogy nem volt soha osztályosjegye és nem is nyert ennél fogva soha, se kis, se nagy nyereményt.

Az asztalos persze majd elájult ettől a felvilágosítástól. Rohant tehát az ügyvédjéhez, onnan a rendőrségre, ahol felvették a panaszt és megindították Lillenthal ellen az eljárást. Dr. Keleti rendőrfogalmazó vette fel az ügyet, kihallgatta Lillenthal kávést, aki tovább ragadott mindent és újra kijelentette, hogy nem volt soha osztályosjegye.

A rendőrség ezután bekerete a sorsjegyelárusító cég könyveit, melyekből aztán még is kitért, hogy 79311-es számu osztályosjegyet, mely 90.000 koronát nyert, tényleg Lillenthal vette meg és a nyereményt is az ő kezéhez fizették le. Az érdekes följelentés ügyében tovább folyik a nyomozás.

— **Rajzkiállítások.** A VIII. kerület Baross-utcai községi elemi néptiskola növendékeinek rajzaiból az iskola tornatermében e hó 15. 16 és 17-én kiállítást rendez. Számos érdeklődő jelenlétében ma nyílt meg az I. kerületi fehérsas-téri polgári fiúiskola festészeti és rajzkiállítása. A növendékek, néhai Kinnach László és Némethi Endre festőművész-tanárok tanítványai, számos olaj- és vízfestményt állított ki, melyek mind természet után készülték és nagy ügyességről tesznek tanúságot. Különösen szépek a díszítési, iparművészeti és plakát-tervezetek. A kiállítás megtekinthető naponta 8—12-ig belépő-díj nélkül.

— **Nők a közigazgatásban.** Anglia az igazi türelem és liberálisizmus hazája. Ujabb bizonyítéka ennek az, hogy az angol felsőház elfogadta a kormányzat az a javaslatát, amely megengedi, hogy a gróisági tanácsokba, valamint egyéb helyi hatósági állásokra nőket választthassanak.

— **Kártérítés a oroszmai katasztrófiáért.** A oroszmai katasztrófiánál meghalt Bauer Adolf halálkocsi kalauz özvegye ma keresetet nyújtott be a szegedi törvényszékhez az államvasut ellen. Évi hater ezer korona járadékot kér, mert férje ennyit keresett. A tárgyalást július 11-ére tűzték ki.

— **Éltűnt egy szép lány.** A Király-utca 51. sz. alatt lévő Schnitzer-féle cipőfőlérsz-üzletben volt alkalmazva Braunfeld Helén tizenhétéves fiatal leány. A mult hét keddjén a szép Helén kikérte az üzlet tulajdonosától a bizonyítványát és elbucszott a barátaitól és hazament szüleinek Dob-utca 109. szám alatt lévő lakására, ott megebédelt, aztán eltávozott hazulról azzal, hogy a főhőknőjét kell elkísérnie a Margitszigetre. Azóta nem látta a szép Helént senkisémm. A szülei ijedten keresték az üzletben, rokonoknál, ismerősöknél, azonban sehol sem tudták a nyomára akadni. A rendőrségen is bejelentették az eltűnést, magán-detektivekkel is keresték. Ezenkívül pedig ötszáz koronát ígérnek annak, aki nyomra vezeti őket. Az eltűnt leány közepes termetű, az arczöbre barna és a haja gesztenyeszínű. Eltűnésekor sötétkék delén bluz volt rajta. Valószínű, hogy férfiismerősei egyikével szökött meg valamerre. A szekrényében ugyanis egész csomó szerelmes levelet találtak.

— **Kártyabotrány a postáskaszinóban.** Néhány nappal ezelőtt csinos kis kártyabotrány volt a budapesti posta- és távirótitviselők kaszinójában, amelynek vége az lett, hogy egy tagot kizártak az egyesületből.

A kaszinóban az utóbbi időkben nagyban folyt a kártyajáték, s a játékasztalnál minden este ott lehetett látni *Miklós* Hugó távirótitviselőt, aki a központi táviróhivatalnál van alkalmazva. *Miklós* sokat veszített és minden nap jobban belekerült az adósságokba. Egy napon, elseje táján, elveszítette egész havi fizetését is.

A távirótitviszt nagyon elkeseredett a veszteségek miatt, hevesen kifakadt a hazardjátékok ellen s mindenfelé hangoztatta, hogy a kaszinóban kifosztják az embert. Utaznak a tagok pénzére minden eszközzel. Másnap a panaszkönyvbé is beírta a következőket:

— Kérem az elnökséget, hogy tegye lehetővé a kaszinóban folyó hazardjátékokat, mert vannak a tagok közt, akik utaznak arra, hogy kifosztásuk az embereket.

A bejegyzést nagy botrány követte a kaszinóban; a tagok egy része *Miklós* pártjára állott, míg a másik része a kizárást követelte. A választmány végül felszólította *Miklóst*, hogy konkrét formában terjeszse elő vádjait, vagy pedig vonja őket vissza.

Miklós azonban nem vonta vissza a vádat, hanem megnevezte a kaszinó négy tagját, akik állítása szerint, a tagokat kártyázás közben kifosztják. A választmány erre a vizsgálat megindítása helyett hamarosan kizárta *Miklós* Hugót, aki a határozat ellen a közgyűléshez felebbezett. A tagok között sokan vannak, akik *Miklós* pártjára állottak s most meglehetősen izgalommal várják a kitűzött közgyűlést.

— **Halálozások.** *Pleisner* Miksa a „Pol. Volksblatt“ segédszerkesztője ma délután egy órakor, negyvenhárom éves korában meghalt. Az elhunyt tehetséges, közkedvelt újságíró volt, aki német tollal, magyar érzéssel végezte napról-napra az idegölő zurnalista-munkát. A megfeszített munka végre is aláasta egészségét. Hosszabb idő óta betegeskedett, míg végül ma délután szenvedéseitől megváltotta a halál. A megboldogultat feleségén és fián kívül testvérbátyja *Pleisner* Ignác, a „N. Pester Journal“ főmunkatársa is gyászolja. A kitűnő újságíró temetése holnap pénteken délután 3 órakor lesz az új izraelita temetőből.

Bónis Lajost, a Nemzeti Színház tagját súlyos csapás érte. Édesanyja öv. *Bónis* Jánosné, szül. *Kollár* Genovéva ma délután egy órakor elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Kerepesi-úti temető hatottasházából.

Gyárfás Károly a hosszúszerű járás főszolgabírája 65 éves korában meghalt. A temetésen részt vett báró Kemény Akos főispán és Csató Gábor alispán vezetésével a vármegyei tisztikar, ott volt továbbá a hosszúszerű járás jegyzőinek küldöttsége, a járás felekezeti lelkeszei és a vármegye intelligens közönsége nagy számban.

Báró *Redwitz* Károly kamarás, a boszniai Bihács kerületi főnöke 41 éves korában meghalt. Holttestét Lovranában beszentelték, honnan az ungmegyei Sziúrtére szállítják és az ottani családi sírboltban holnap helyezzik örök nyugalomra.

Schultzer Bernát, Győr város egyik legidősebb polgára az éjjel meghalt. *Somorjai* Lajos, a budapesti áru-értéktörzsdé titkára, édesatyját gyászolja az elhunytban.

— **Öngyilkos aggyastyán.** *Grenauer* Antal hetvenkilenc éves magánzó ma éjjel a Kinizsi-utca 20. számú ház harmadik emeletéről az udvar kövezetére vetette magát. Összeroncsolt testtel, holtan került el. *Grenauer* egy süket takarítónóval lakott együtt. Megrokkant, beteges ember volt, aki többször mondta, hogy megunta az életét. Ma éjjel kilopozott lakásából s végrehajtotta szándékát. A törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Tűz.** Ma délután kigyulladt *Hédervári* Lehel országgyűlési képviselő svábhegyi, Gyöngyvirág-utca 17. szám alatt lévő nyaralója. A tűzhez a központi, első és második kerületi tűzoltóság vonult ki *Markusovszky* őrpáncsnok vezetésével, és kemény munka után sikerült eloltani. A nyaraló biztosítva volt.

— **Önvédelem.** *Szabó* György alcsernátonyi lakos testvérét, *Szabó* Simont, mivel az őt megöléssel fenyegette, fejszével agyonütötte. A kézdí-vásárhelyi kir. törvényszék mint esküdtbírótság *Szabó* Györgyöt a testvérgyilkosság vádjára alól felmentette.

— **A veszőtség.** *Renard* Jakob nagyörszi lakos egy veszett kutya megmarta. *Renard* 14 napig volt a Pasteur-intézetben, ahonnan a napokban vitték haza. *Renard* rosszul érezte magát, majd a veszőtség tört ki rajta, s nagy kínok között meghalt.

— **Öngyilkos örült.** A lipótmezei tébolydában tegnap délután öngyilkos lett *Erdélyi* Jánosné, született *Merk* Mária mogoródi földmives 27 esztendőes felesége. Erdélyiné túldözési mániában szenvedett s régóta öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott. Azért az ágyát zsineghálóval vették körül s minden eszközt távol tartottak tőle, amelylyel kárt tehetett volna magában. Erdélyiné tegnap átszakította kezével a zsineghálót, kiütötte az ágy melletti ablakot, felkapott egy üvegdarabot s azt teljes erővel a nyakába döfte. Az asszony elvérzett és meghalt. Ez az öngyilkossági eset nagyon gyanus. Erdélyiné mellett valószínűleg nem volt ápoló. Valószínű, hogy az orvosi segítség is késett, mert az asszony elvérezhetett. Minden jel arra mutat, hogy az esetben valakit hanyagság és mulasztás terhel, azért jó volna, ha szigorú vizsgálat indulna a dologban.

— **Rabló oláhok.** Vakmerő támadás hírére kaptuk Brassóból. Három oláh megtudta, hogy Cell brassói sörgyáros *Stenner* József nevű alkalmazottja Törösváron a vendéglősöknél kétezer koronát behajtott. A három oláh, amikor kocsin hazahajtatott, az erdő mellett megtámadta, a lovak istrángját elvágta. A támadók *Stenner* két pisztolylövéssel megsebeztek, azután fejbeverték, pénzt és óráját elrabolták s elmenekültek az erdőbe. Oláh kocsis a támadásokor elmenekült, de már megkerült.

— **Loégett hajógyár.** Spéziában a Muggiano hajógyárban ma nagy tűz támadt, mely a technikai hivatalt, valamint az asztalosműhelyt elhamvasztotta. A kivonult tűzoltóság és a katonaság csak nehezen oltotta el a tüzet. Senki sem sebesült meg. Az anyagi kárt egy millió koronára becsülik. A gyár biztosítva volt.

— **Tragikus halál.** A Visegrádi-utca 113. számú ház lépcsőházában ma délelőtt hirtelen összeesett egy *Verebélyi* Ferenczné nevű asszony. Legurult a lépcsőkhöz és mire megtalálták, halott volt; szív-szélhűtés ölte meg.

— **Nyakszirtmerevedés.** A szomszédos Nákó községből egy leányt hoztak a kolozsvári kórházba, akin nyakszirtmerevedést konstataáltak. A beteg leányt a kórháznak egy elkülönített részében helyezték el.

— **A bika szarván.** Bogár József csordás a vilány-kisfaludi csordát legeltette. Május 19-én a csorda bikája valami miatt felbőszült. A csordás le akarta csendesíteni az állatot, de az nekirontott, szarvára kapta és a levegőbe dobta oly erővel, hogy a szerencsétlen ember a földrezuhanva, félholtan került el. Hazaszállították és súlyos belső sérüléseivel orvosi gyógykezelés alá vették. Ma aztán belehalt sebeibe.

— **Rendőri hírek. Lopások.** *Burkhuber* Rezső malomépítész Lipót-körút 23. szám alatti üzletéből ismeretlen tettes ellopta *Werner* Ernő liverpooli mérnök 1200 korona értékű aranyóráját, lánczát és ezüst cigarettatárczáját. — A sularéti mezőről ellopták *Lórádi* Móríz 12 éves szürke lovát. A kár 200 korona. — *Elgázolta a vonat.* Az összekötő vasúti hid mellett a vonat elütötte *Wassiljavics* János 27 éves szücségédet. A szerencsétlen embernek jobb lábát metszették le a kerekék. Az István-kórházba szállították. — *Eltűntek.* A rendőrségnek a következő eltűnéseket jelentették be: *Nagy* József 14 éves tanonc, *Hendler* Sándor 14 éves tanuló, *Sil* Julia 26 éves munkásnő és *Ory* Margit 17 éves cseléd. — *Tolvaj napszámok.* A rendőrség nyomozza *Poleszák* (Pelcsár) György napszámost, aki *Witmann* Jánosné napszámosné Huba-utca 3. számú lakásából több ékszert elloptott. *Poleszák* a főváros területéről tíz évre ki van tiltva. A rendőrség keresi. — *Tolvaj kocsis.* *Jakobi* Viktor zeneszerző tegnap kocsin ment haza a Városligetből Bálvány-utca 17. szám alatti lakására. Mikor a kocsiából leszállt, a kocsis *Jakobi* aranybotjával s felöltőjével elhajtott. A rendőrség keresi a tolvaj kocsiat.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasúti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak az évi június 30-ig, valamint augusztus 21-ől szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, táviró- és vasút-állomás a fürdőtelepen.

— **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb,** 10 f.
x **Zászlók,** czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

Beszélgetés a czápával.

— *Látogatás egy aquariumban.* —

En: Ugyebár ön a czápa?

A czápa: Valóban. A czápa én vagyok. Sőt én vagyok az a bizonyos fiúmei czápa.

En: Ah! Milyen szerencse, hogy önt megismerhettem. Eszerint ön az a félelmes szörny, aki Abbáziában fürdés közben...

A czápa: Igen uram.

En: És akit Buccariban a halászkok...

A czápa: Minden szökő évben a partra huznak. Igen uram. Én vagyok a jó öreg fiúmei czápa, mi több, én vagyok az egyetlen cs. és kir. czápa. Az osztrák-magyar czápa, aki az adriai tengernek megadom a világtengeri címet és jelleget. Mert mit gondol ön édes uram, mi lenne az Adria czápa nélkül? Pocsolya! Egy közönséges pocsolya lenne.

En: Akkor tehát ön...

A czápa: Én a kormány által támogatott czápa vagyok. Egy szubvencionált czápa. De elhiheti nekem, hogy már unom a mesterségemet. Már öreg vagyok. Minden évben ugy július-augusztus táján, szóval az uborka szezonban megjelenek a tengerben. Egyszer Czirkveniczánál dugom ki a fejemet a vízből, máskor a Cantrida uszodája mellett. Ilyenkor aztán többnyire elfogatom magamat a halászkokkal, azok kihuznak a partra, a podeszta kiállítja nekem az évi jelenléti bizonyítványt és én szépen visszavonulok ide az én aquariumomba, ahol nyugodtan életem s nem kell ember-évszázadot játszani.

En: Ugy látom czápaságod már unja a dolgot. Talán elmehetne már...

A czápa: A sárgába? A sárga f.-be?

En: Oh a világért sem, ellenben a jól megérdemelt nyugalomba. Van már önnek huszonöt éves szolgálati keresztje?

A czápa: Na hát van? Dehogyan van! Ugy hallottam, hogy most terjesztették föl kitüntetésre. De a mai viszonyok... — mondhatom önnek, hogy misz van nekem már a mai közállapotoktól.

En: Hogyan, hát czápaságod a közélet hullámzását is figyelemmel kíséri?

A czápa: Csak amióta betegeskedem. Mióta nem járok ki rendszeresen a vízbe, így itthon olvasgatok.

En: Oh, hát betegnek méltóztatik lenni?

A czápa: Igen! Viziszonyban szenvedek és a gyomrom is fáj, mióta azzal a buta Jónással az a kis kalandom volt. Képzelmé csak kérem, beleugrott a gyomromba! Hiszen tudja?

En: Hogyne! Hogyne! De egyébként jól érzi magát?

A czápa: Eltekintve kisebb pénzügyi zavaroktól — jól.

En: Hát ön is?

A czápa: Én is? Mit gondol ön, megfogják ujítani a szerződésemet? Azt hiszem, hogy az utóbbi időben egy kissé lejártam magamat. Egyáltalában nem is igen hiszik már, hogy igazi emberévő czápa vagyok. Már tennem kell valamit vagy ennem kell valakit, így azt hiszem, visszavarázsolhatnám régi fényemet. Talán ön ajánlhatna nekem valakit, tudja egy olyan igazi jó, jnyecz falatot. Ha már embert kell enni, hát izletes legyen!

En: Ajánlhatnék önnek egy pár igen előkelő fogást, de nem teszem. Én jó embere vagyok önnek, minek rontaná el a gyomrát?

A czápa: Köszönöm a jóakarátát. Tehát a viszontlátásra a nyáron!

En: A viszontlátásra édes öregem!

Az ostendei sakkverseny.

Budapest, június 13.

Az Ostendében rendezett nagyszabású nemzetközi tornák egyike, az ugynevezett championverseny négy heti kemény tusa után véget ért. A sakkvilág mindvégig érdeklődéssel kíséerte a versenyt, ami különben természetes is, mert ezek a legjobbak közötti mérkőzések — tekintve, hogy egymással négy-négy pártit váltottak — már jobban ki-sebbszerű matchekhez hasonlítottak, amelyek tudvalevőleg nagyon alkalmasak annak eldöntésére, hogy egymással szemben milyen játékerővel bírnak. A végeredményben megállapítható, hogy dr. Tarrasch mindegyikkel szemben győztes maradt, csak Schlechter ellen ért el egyenlő eredményt a matchben. A verseny kezdetén különös kíváncsisággal néztek Janowski szereplése elé és amilyen szépen indult, mindenkori biztosra

vette, hogy kiköszörül a múlt évi szereplése alkamával a reputációján ért csorbát. A francia mestert azonban a második turnusban elhagyta energiája és később csak nehéz küzdelem után tudott első helyre felvergődni.

Miután a két legnagyobb mester, dr. Lasker és Maróczy Géza hiányzott, a verseny nivója is kisebb lett, mint az ilyen cím alatt létesített versenynek kellene lenni. Ez különben meglátszik az elért alacsony perczenetek is, mert dr. Tarrasch, aki első helyre került, játszmaiban csak 62,5 százalékat nyerte meg, ami nagyon kevés, hasonlítva Marschallnak az 1904. cambridge springsi eredményéhez, hol 86,66 százalékot ért el.

Ez alacsony perczenetszámnak oka pedig a túlságos sok remis. A versenyen játszott 60 parti közül 22, tehát az összesnek 36,66 százaléka végződött remissel. És a sok remis játszmatat mindenkor elítélő dr. Tarasch járt ezúttal elől, mert 20 partiból neki volt 9 remisje s ebben csak Schlechter multa fölül, aki 10 remist csinált. E verseny eklatáns bizonyítékot szolgáltat egyszersmind Janowski játékmódorára, mert míg a többinek is hét remisje volt, a francia csak 5 remisig vitte, ezzel is igazolván, hogy mennyire kerüli a remist. Ez aztán maga után vonja azt, hogy Janowski rendszeren több partit is veszít, mert a játékban kockáztat.

Az egyes fordulók után Janowski, Schlechter és dr. Tarrasch között az állás kaleidoskopszerűen váltakozott és hol az egyik, hol másik állt első helyen. De mindnyájuk között Schlechter játszott legegyszerűsebben, mert mind a négy turnusban egyformán 3 egységet ért el. Dr. Tarrasch az első két turnusban mindkétszer 3 $\frac{1}{2}$ egységig vitte, de aztán fokozatosan esett. Janowskinak szintén 3 $\frac{1}{2}$ egysége volt az első és harmadik turnusban, míg Marshall csak az utolsó turnusban mutatott föl igen szép eredményt. Csigorin szereplése érdekes; egyetlen egy partit nyert, nem kis meglepetésre éppen dr. Tarrasch ellen és míg csupa remisből az első három turnusban összeszedett mindig 1 $\frac{1}{2}$ egységet, az utolsó turnusban nullával végzett. Beteljesült tehát az a jóslatunk, hogy Burn és Csigorin helyett a mesterversenyről bármelyik más mester jobb eredményt ért volna el, mert e két öreg mester ereje már hanyatlak és nem képesek többé az újabb gárdával megküzdeni. Különösen Janowskival nem bírnak, mert vele szemben veszítették el a matchet legcsufosabban.

Kimutatásunkhoz tartozik még annak megemlézése, hogy a 22 remisen kívül a 38 nyert játszmában nagyon rossz szín vetődik a sötét táborra, mert míg a világos bábokkal 27 partiban nyertek, addig a sötét tábor csak 11 játszmaiban lett győztes. Ha így haladunk, elérjük azt, hogy utoljára senkisémmé mer a sötét figurákkal játszani (!?)

G.

Nagy tolvajlás egy kaszinóban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 13.

A főváros egyik legelőkelőbb társadalmi intézményének, a Lipótvárosi Kaszinónak, kinos szenzációja van. Kiderült, hogy a klub gazdája, névszerint Spitz Ede, volt gyár-igazgató, aki a kasznó vezetőségének legteljesebb bizalmát bírta, hónapok óta rendszeresen meglopja a klub vagyonát. Az ügy maga különben nem aktuális, mert az igazgatóság már régebben tudott a dolgról, sőt május elsején tetten is érték a bűnös hivatalnokot. A klub tagjai azonban mindezt nem is sejtették a botrányt, mert az igazgatóság, a kasznó jó hírére féltve, Spitz Edét egész csöndben eltávolította.

Most azonban valami uton-módon kipattant a féltve őrzött titok, a klubtagok is tudomást szereztek róla és a dolog híre általános konsternációt keltett a kaszinóban, mert arról van szó, hogy a tolvaj kasznógazda háromszázezer koronát meghaladó összeggel károsította meg a klub vagyonát. Lehet, hogy ez az összeg tulzott, de pontosan megállapítani a kárt

nem lehet, mert Spitz olyan pénzeket dézsmált meg, amelyek ellenőrizve nem voltak. A hűtlen kasznógazda ugyanis a klub bakkarat-asztalának pánccél-kazettájából a kártyapénzek egy részét szedegette ki minden nap. Miután pedig a Lipótvárosi Kaszinó játéktérében óriási összegekben folyik ez a hazárdjáték, képzelhető, hogy az ugynevezett pinkapénzek is hatalmas összegekbe rúgnak.

A kinos szenzáció hőstét néhány esztendővel ezelőtt választották meg a kaszinó gazdájává, amikor ez az állás Ruszl József lemondása következtében megüresedett. Az új gazdában, aki igen előkelő és vagyonos családból való ember, a kaszinó tagjai és az igazgatóság is föltétlenül megbizott. Sok éven át külföldön élt s kevéssel külföldről való visszatérése után igazgatósági tagja lett az Apolló olajgyárnak és csakhamar nagy szerepet játszott a főváros előkelő társaságában. Nyílt titok volt többek közt, hogy gyöngéd kötelek fűzik a főváros egyik ismert nevű színművésznőjéhez, akivel utóbb közös háztartásra is lépett. A fényes életmód azonban évek során fölemésztette a Spitz Ede vagyonát és barátai ekkor juttatták be a kaszinóba gazdának, hogy anyagi helyzetén valamit lendítsenek. A könnyelmű ember azonban szerény hivatalnoki állásában is folytatta fényűző életmódját, ami sokaknál szemet is szurt, de azért senki föl nem merte tételni róla, hogy a pénzt költséges passzióira bűnös uton szerzi. Spitz játékos is volt, de bűnre csábítója mégis csak közvetve volt a kártya. Amikor ugyanis néhány esztendővel ezelőtt a Lipótvárosi Kaszinóban is játszani kezdtek a fővárosi társas körökben az utóbbi időben annyira elharapódzott bakk-játékot, gazdát biztak meg a játékhoz szükséges asztal beszerzésével. Spitz az asztalt külföldön rendelte meg s fiók helyett alatta Wertheim-szekrényt van elhelyezve, amelynek felül az asztalon nyílása van. Ezen a nyíláson át dobják be a Wertheim-szekrénybe az egyes bankok után a kaszinónak járó százalékot. A szekrényt hetenkint csak egyszer nyitják ki s az összegyűlt pénzt azután az Agrár-banknál deponálják. Ez volt a kaszinónál a játékpénzek kezelésének módja.

A Wertheim-szekrényt csak két kulccsal együttesen lehet kinyitni. A kulcsok közül az egyik állandóan Spitz Ede gazdánál, a másik pedig Lazics János intézőnél volt s minde, hét végén egy bizottság jelenlétében együtt nyitották ki a Wertheim-szekrényt. Lazics János intézőnek már régóta föltűnt, hogy az összegyűlt pénz egy-egy hét végén jóval kevesebb, mint amennyire számított, pedig ő állandóan végignézte a játékot s így hozzávetőleg tudta, hogy mennyinek kellene lenni. Lazics sejtette, hogy a pánccél-szekrényt valaki rendszeresen megdézsmálja, de Spitz-re gyanakodni eszébe sem jutott. Szólni sem igen mert az igazgatóságnak, de állandóan figyelte a dolgokat. Áprilisban történt aztán, hogy Spitz Ede nyolc napra Bécsbe utazott s azon a héten a bizottság meglepetéssel konstata, hogy a kasznó heti játékbevétele tizennyezer koronával volt több, mint az előző héten. Lazics intéző akkor már gyanakodni kezdett, hogy valami nincs rendjén, de gyanújának nem mert még most sem kifejezést adni, hanem elment Krecsányi Kálmán detektív-főnökhöz, akinek elmondotta a dolgot.

A detektív-főnök a legnagyobb titokban vizsgálatot indított s megállapította, hogy Spitz Ede mindennap déli tizenkét óra és kettőfél óra között megjelenik a kaszinóban, tehát olyan időben, amikor a tagok közül senki sincs ott. Ebben az időtábjában csak a telefonos fiúk vannak a kaszinóban, de Spitz ezeket is mindennap különböző ürügyvel elküldötte a szobából, ahol a bakkarat-asztal állott. Mindezek az adatok megerősítették a gyanút, de hiányzott még Spitz bűnének közvetlen bizonyítéka.

A detektív-főnök ekkor Lazics János intéző tudtával fogáshoz nyult a sikkasztó leleplezésére. Abban a teremben, ahol esténként a bakk-játék folyik, a bejáróval szemben két ajtó van. A két ajtó közé Krecsányi egy ügyes detektívet rejtett el s az ajtóba lyukat furatott, úgy, hogy a detektív

rejtékéből mindent láthatott, ami a teremben történt. Délben a rendes időben megjelent Spitz Ede s szokása szerint csakhamar eltávolította a telefonos fiukat. Arról persze sejtelve sem volt, hogy az ajtó mögött szemmel tartják minden lépését. Amikor egyedül vélte magát, leült a bakkarat-asztal mellé, elővett két kulcsot s kinyitva a Wertheim-szekrényt, három-négyszáz koronát kivett belőle. Annak idején ő rendelte meg az asztalt s a Lazicsnál levő kulcs duplikátumát is megszerezte a gyarostól, de erről természetesen nem szólt senkinek. Már éppen be akarta ismét zárnai a szekrényt, amikor az ajtó mellől előlépett a detektív s így szólt hozzá:

— A törvény nevében velem kell jönnie!

A sikkasztó, amint első ijedelméből fölocsdott, kétségbeesetten rávetette magát bűnének egyetlen tanujára s dulakodni kezdett vele, sőt fojtogatta is. A detektív csak úgy tudott menekülni a hatalmas erejű ember kezéből, hogy előrántotta revolverét s fejének szegezve rákiáltott:

— Agyonlövöm, ha nem bocsát el!

Spitz ekkor belátta, hogy minden ellenállás hiábavaló s megadta magát sorsának. A detektív a leleplezett sikkasztót Krecsányi Kálmán detektív-főnökhöz kísérte, aki sikkasztás és hatóság ellen való erőszak miatt nyomban le is tartóztatta.

A leleplezés után a kaszinó igazgatósága nyomban tanácskozára gyűlt össze s elhatározta, hogy a botrány elkerülésére nem kívánja a sikkasztó megbüntetését. A rendőrségnél Bánffy Dezső báró, a Lipótvárosi Kaszinó elnöke lépett közbe s keresztül is vitte, hogy Spitz Edét ismét szabadon bocsátották. Spitz természetesen azonnal lemondott gazdai állásáról s kilépett a kaszinó tagjai sorából, sőt arra is kötelezte magát, hogy elhagyja Magyarországot. Mindez május elsején történt és Spitz azóta már el is utazott. Ezidőszerint állítólag Nauheimban tartózkodik. Ma, hogy a titok kipattant, bizalmas értekezlet volt a kaszinóban, amelyen a bűnös gazda bátyja konkrét ajánlatot tett a kár megtérítésére, ha fivérének hatóságilag nem üldözik. Valószínű, hogy az ajánlatot a kaszinó el is fogadja. Egyébiránt dönteni az ügyben a holnapi értekezlet fog.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van!

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 825. szám.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kálmán Imre dalai.

Néhány esztendővel ezelőtt tűnt föl Kálmán Imre a zenevilágban. A figyelmet erre a muzsikális talentumra a „Pesti Napló“-ban irt mélyreható, objektív és elmés bírálati hívták föl. Már akkor nagybecsült tagja volt a zenei társaságnak, mely sokat várt tőle.

Annak egy részét, amit vártak tőle, most beváltotta. Összegyűjtött dal-kompozícióit most öt füzetben adta ki. Ez a jelentős munka, mely a magyar zenevilágban méltó és megérdemelt feltűnést keltett, a Bárd Ferencz és testvére czég kiadásában jelent meg. A rendkívül talentumos zene-költő hírnevét ezek a dal-kompozíciók végleg megállapítják.

Mily kevesen vannak olyanok, akikben annyi kvalifikáció egyesül a dalköltészetre, mint Kálmán Imrénben! Egyike azoknak, akik igaz szeretettel, rajongással és a hevület melegével komponálnak. Benne az invenció és művészi talentum találkozik s kompozícióiban ölekezik a lelemény és tudás. Ritka egyesülés ez egy ifju művészen és éppen ezért kétszeres öröme telik benne mindenkinek, aki a magyar zeneművészet iránt érdeklődik és annak fejlődését szívén viseli.

Igazi zenei kedély ez. Egyénisége, egész lénye költészettől árad. S aki figyelemmel kísérté eddigi tevékenységét s elért eredményeit, az tisztában van vele, hogy gondolatainak és érzéseinek legtermészetesebb kifejezője a költészet. Muzsikájából csakugyan tiszta és rajongó lélek sugárzik ki. Nem, hogy nem jár taposott, vagy éppenséggel sáros utakon, de kertüli is azokat gondosan. Csak akkor van igazi elemében, ha tiszta képzeletének szárnyain röpködhet. S dalai lelkének és fantáziájának valóban hű tükröi, igaz kifejezői. Dalai egyenként és összevéve azt bizonyítják, hogy ennek a zenészeknek művészet, egyénisége és gondolkodása nagy és igazi összhangban van.

Mindjárt az első füzeten föltűnik Szabolcska Mihály „Őszszel” című költeményére írt dala. A második dal Nagy Lajos korabeli banderista éneke, melyet Mezei Sándor költeményére írt. Igazi kurucz dal ez, tele művészettel, ihlettel. S feldolgozása, a motívum alkalmazása mesteri. A második füzeten négy dal foglalhatók. Ezeket Erdődi Sándor és Zempléni Árpád költeményeire szerezte a komponista. Nem mindennapi motívumok ezek sem. Dallamai figyelemreméltók, megragadók és nyomokat hagynak a lelkekben. A dalok zongora-kísérete szintén mesteri kézre és nagy zenei tudásra vall és kimagaslík minden hétköznapiasság fölé.

A harmadik füzeten feltűnik Lise Blanch „Egyedül” című költeményére írt bájos dallam. A negyedik és ötödik füzeten pedig kurucz-nóták foglalhatók, amelyek éppen olyan zseniálisak, mint változatosság. Kurucz-dalai is végtelenül sok karakterisztikummal és ötletekkel váltakoznak ebben a gyűjteményben. Valamennyinek motívuma elüt minden sablontól és a zenekedvelőnek igazi gyönyörűségére válnak.

Ugyancsak most jelent meg Kálmán Imrének „Mikes Kelemen bucsuja” című melodráma. Ezt Mezei Sándor költeményére írta a komponista. Nagy hatásra szerzett kompozíció ez, melynek pompás, hangulatos szövegéhez megragadóan szép zongorarészt írt a zeneszerző.

Hiszszük, hogy Kálmán Imre, akinek egyes apróbb zenedarabjai máris országos népszerűsége tetten szert, a most elért igazi sikeren felbuzdulva, tovább halad azon az uton, amelyen eddig járt. Aki a magyar zene fejlődésében egyszersmind a magyar művészet géniuszának győzelmét és hódítását látja, aki tudja, hogy a magyar zene térfoglalása a magyar kultúra fejlődésétől el nem választható, az óhajtaní fogja, hogy Kálmán Imre minél többször szólaljon meg, hogy kifejezésre juttassa költői szárnyalású gondolatait.

(*) György Ilona vendégjátéka. A szellemes Jerome még szellemesebb vigjátékát Miss Hobbsot adták ma este a Nemzeti Színház deszkáin. A forró atmosféra daczára is szépszámu közönség foglalta el a helyeket s gyönyörködött György Ilona pompás játékában, aki a darab czimszerepét, Miss Hobbs-ot kreálta. Magas színvonalon álló intelligenciája egyenesen predisztinálja erre a szerepre s ő derekasan felelt meg nehéz feladatának. Sűrű tapsokkal jutalmazta a hallgatóság majd minden jelenését és végig ünneplés tárgya volt. Kivüle még Rózsahegy, Ligeti J., Rákosi Sziidi és Dezső keltek megérdemelt hatást.

(*) Városligeti szinkör. Nagy érdeklődés mutatkozott a Svihákok mai előadása iránt is, s az est érdekességét emelte, hogy Mimi szerepét Sziklai Szeréna és Blitz Friczet Sziklai Kornél alakította. Rég nem volt a Városligeti arenában akkora közönség, mint ma. Sziklai Szeréna Mimi szerepében élvezetes estét szerzett a szinkör látogatóinak, kik minden énekszámát és tánczát megisméltették. Kapott sok virágot és a felvonások után számtalanszor a lámpák elé hívták. Igen nagy sikere volt Berta szerepében Turcsányi Olgának, kit a közönség szeretete többször nyílt színen zajos óváczióban részesített. Sikkesek voltak Fehér Olga és Dobsa Margit, kik a két dragonyos tisztet személyesítették. Sziklai Kornél mint rendesen, ma is állandó derűségben tartotta a publikumot. A többi szerepben Gabányi, Magyarai, Virág és Márton érdemelnek említést. A darab kitűnő rendezéséért Stoll Károlyt ma különös dicséret illeti.

(*) Mottl Münchenben marad. A bécs—müncheni operagazgatói válság kómikussá kezd válni. Legújabban azt jelentik Münchenből, hogy Mottl Félixet, az udvari Opera igazgatóját arról értesítette a bécsi főudvarmester, hogy a bécsi Opera immár nem reflektál az ő szolgálatára. Ennek következtében Mottl a müncheni intendánssal újabb öt éves szerződést kötött évi 42000 márka fizetéssel. Nyugdíjazás esetén ennek egyharmadát kapja nyugdíj fejében.

(*) A Kassai Múzeum államosítása. Kassa szab. kir. város közönsége még a mult évben folyamodást intézett a vallás és közoktatási miniszteriumhoz a Kassai Múzeumnak állami kezelésbe vétele iránt. A közoktatási miniszter a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége véleménye alapján a Kassai Múzeum államosítását elvben elfogadván, felhatalmazta a Főfelügyelőséget, hogy e tárgyban a jogi természetű kérdések tisztázása végett a kir. jogügyek igazgatóságával érintkezésbe lépjen, ami megtörtént, a Főfelügyelőség és Kassa városa között a tárgyalások megindultak és június 10-én a miniszter képviselőjében a Főfelügyelőség részéről Szalay Imre min. tanácsos, a N. Múzeum igazgatója, főfelügyelő helyettes, dr. Fejérváry László a Széchenyi Könyvtár osztály-igazgatója, felügyelő és Mihálik József kir. tanácsos, előadó; kívülök Marinovich Imre kincstári jogügyi tanácsos lennjártak Kassán és megkötötték az államosítást. Ezentul a Kassai Múzeumot az állam fogja kezelni és annak költségeit Kassa városa évenként huszezer koronával járul.

(*) A magy. kir. zeneakadémia „Reményi”-díj pályázata. Reményi Mihály kétszázötvenöt minden tanév végén egy saját készítményű hegedűt ajánl fel a Zeneakadémia igazgatóságának, hogy azt a legtehetségesebb tanítványának juttassa. E célból a tanári kar és az igazgatóság tagjaiból álló jury annak itéli, kit a versenyen a legmértőbbnek talál. Ma nehéz volt a választás, mert hat oly tehetséges ifju állott ki a dobogóra, kik oly művészi fellegéssal és briliáns technikával játszottak a legnehezebb hegedű-versenyeket, hogy bármely kész hegedűsnek is dicséretére vált volna. A díjat, egy 600 korona értékű Gaspard di Saló utánzatot, melyet csiga helyett Hubay tanár fejszobra díszít, Talmányi Emil Paganini D-dur versenyével Es-durban transzponálva nyerte meg, kinek nagy sikeréhez az igazgató és tanári kar szives közszorítás közt gratulált.

(*) Zeneiskolai vizsgák. A Nemzeti Zenede hegedű tanszakának V., VI. és VII. osztályai e hó 18-án, kedden délután 4 órakor tartják meg nyilvános évvizáró vizsgájukat. A vizsga, melyen Gobbi Alajos tanár növendékei mutatják be készütségüket, a Vigadó kistermében lesz. — A Nemzeti Zenede című lom-szakosztályának VI. osztályu növendékei ma ották intézeti hangverseny-termben Erdélyi Dezső tanár vezetése alatt évvizáró vizsgájukat. A vizsgán különösen Redlich Frida tűnt ki értelmes előadásával és kifejlett technikájával. Lengyel Malvin, Podvinec Elza, Csémi Ándor és Katona József szintén elismerésre méltóan játszottak.

Halász Mariska czimbalom-tanintézete (VII., Erzsébet-körut 17. szám) növendékeinek egy része július hó 16-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Terézvárosi Kaszinó disztermében (VI., Andrassy-ut 39. sz.) vizsgálati hangversenyt tart.

(*) A Bártfai Múzeum megnyitása. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége és Országos Tanácsa a Sárosmegyei Múzeumot Bártfán a kormányhatóság s a helyi tényezőkkel együttesen június 23-án fogja ünnepélyesen megnyitni. A vendégek június 23-án délelőtt tíz órakor fogják Bártfára megérkezni. Egynegyed tizenegy órakor a Bártfai Szent-Egyed templomban istentisztelet lesz. Ezután háromnegyed tizenegy órakor a Sárosmegyei Múzeumi Bizottság gyűlést tart a Bártfai újjávaroszára nagytermében. Majd a múzeumot tekintik meg, mely után a Hungária-szállóban közös ebéd lesz. A vendégek délután 2 órakor utaznak el. Azok, akik a megnyitáson részt akarnak venni, ebbseli szándékukat tudassák Tahy József alispánnal, a muzeumi bizottság elnökével.

(*) Francia Impreszionisták a Nemzeti Szalonban. A Nemzeti szalonban szombaton délelőtt 10 órakor nyitja meg a francia Impreszionista festők kiállításának második csoportgyűjteményét, amelyben Sisley, Mual, Daubigny, D.Espaignat, Brutus, Piosaro, Moret és Degas szebbnél-szebb képekkel vesznek részt. Ugyancsak itt mutatják be Gaugin-nek egy eddig még ki nem állított tájképét is. A kiállítást pénteken egész nap megtekinthetik a sajtó képviselői. A megnyitás után a közönség a rendes egy korona belépődíj mellett látogathatja a tárlatot.

(*) Rajzkiállítás. Az I. ker., fehérsástéri polgári fiúiskolában ma nyílt meg az intézet festészeti és rajzkiállítása. A kiállító növendékek a nemrég elhunyt Kinnach László és Némethi Endre tanítványai voltak. A kiállítás, amelyben igen figye-

lemreméltó víz- és olajképekkel találkozunk, mindennap díjtalanul tekinthető meg délelőtt 8—12 óráig.

(*) Színészvizsgák. Az Országos Színészgyeület tanácsa június hó 11., 12. és 13-án tartotta meg Ditrői Mór elnökletével a szokásos felvételi vizsgálatokat, előadó Roboz Elek volt. A vizsgálatok eredménye a következő: A gyakorlatosok közül felvették: Balla Eszter, Beleznyai Margit, Böszörményi Béla, Bokody Margit, Budai Ilonka, Barna Mariska, Dányi János, Ényedi Imre, Gózon Gyula, Haraszthy Vilma, Halász Alajos, Kallós József, Kabos Gyula, Kelemen Erzs, Kemény Ilonka, Kiss Imre Sándor, Kissné N. Irén, Korányi Jolán, Körmendi Kálmán, Krammer Hedvig, Lugosi Béla, Madarasi Berta, Nyul Lajos, Orbán Mariska, Pálfi P. Margit, Mihó László, Pataki P. Ferencz, Pelsőczy László, Hajsinékné Mari, Szabadkai I. Miklós, Todai Erzs, Sági Sári, Simai István, Vörös Eszti, Mály Gerő, Kovács Gizella, Szegő Endréné, Horváth József és Megyeriné M. Eugénia. Még egy évi gyakorlat után vizsga nélkül felvételnek: Bakó Lajos, Álmágyi Anna, Krasznai K. Elek, Radványi Erzs, Szirmai Éva, Varga Viktor, Vetésiné B. Erzsébet és Székely Ilona. További egy évi gyakorlatra utasítottak: Bonyi József, Pásztohy Ferencz, Sarkadi Rózi, Sebestyén Jenőné, Kendi Andor és Sümegi Ödön. A működési engedélyvel bírók közül egy évi gyakorlatra utasítottak: Zilahi Z. Elma, Bernáth Margit, Halász S. Sándor, Kovács Biri, Intódy László, Utasi Putnik Alfonz, Tubainé Fekete Boris. Két évi gyakorlatra utasítottak: Aradi Margit, Dezsőfi László, Kun Irén, Aranyosy Anna, Tóth T. József, Bársony Aladár, Bártky S. Ilon, Halmi H. Béla, Hegyi Etel, Komáromi Teréz, Medgyaszai Klári, Salgó Andor. Egy évre működési engedélyt nyertek: Deák Andor, Gisztli Rózi, Mihályka Lajos, Szombathelyi Mihályné, Kertész Dezső, Róza Ilonka és Vizer Sarolta. A nyugdíjigény nélkül felvételre Raitz Irén, Klupp Józsefné, Kóhalmi Andorné, Rónai Gézáné, Varga Ilona és Garainé V. Róza.

(*) Halmos síremlék-pályázat. A Halmos Izor-féle síremlék-pályázatra a pályaműveket 15-én, szombaton déli 12 óráig kell beszállítani a városligeti műcsarnokba. Ugyancsak 15-én déli 12 óráig szállítandók be az állami ösztöndíj-pályázatokra is a művek szintén a műcsarnokba. A később érkezőket nem veszik figyelembe.

Szűkmarku segíeyezés.

Budapest, június 13.

Még a Népszínház bezárása előtt a főváros harmincezer koronát szavazott meg a tagok segíeyezésére. Ez a segíey részben kárpótlás akart lenni, a tavaly elmaradt nyári gáziért, melyről a Népszínház tagjai későbbi visszafizetés fejében önként lemondtak, hogy a szegény Vidor igazgatón némiképp ők is segítsenek. S mikor a főváros harmincezer koronát megszavazta, kimondották, hogy ebből az összegből a Népszínház volt tagjainak mindegyike megkapja az egyhavi fizetését.

A megszavazott összeget ma osztották szét a tagok közt, még pedig oly bölcs intézkedéssel, amelytől keserű hahotára fog fakadni minden józanul gondolkodó ember. Mert a mi uraink, kik a szerencsétlen Népszínház ügyeit intézik, úgy látszik, készakarva lövik az egyik bakot a másik után; csakis így képzelhető, hogy a segíey szétosztásában oly méltatlanságot követtek el egyik-másik tag ellen, melyet szó nélkül nem lehet hagyni. Vannak a Népszínház volt tagjai közt néhányan, köztük családapák, kik elhatározták, hogy nem várják be, míg a tisztelt urak jóvóltából éhen halnak is, meg éhen hal családjuk is, hanem utána néztek valami kis keresetnek. Egyik-másik a Magyar Színházhoz, néhányan Feld igazgatóhoz szerződtek nagyon, nagyon szerény gázi mellett.

S most a bölcs kupak-tanács összeült és kimondta, hogy ezek a szerencsétlen emberek, kik a nyár folyamán alig szereznek összesen annyit, amennyit ezek az urak pezsgő mellett egy este elköltenek, — kik a mai drágaság mellett még főzélékre valót sem tudnak megkeresni, ne kapjanak egy garas kárpótlást sem. Ezeknek a szegény embereknek a kárpótlás minden reményük volt s most a legkétségbeesettebb helyzetbe kerültek. Egyik-másik két hónapig minden kereset nélkül volt, eladósodott, mert elvégre élni mégis csak kell.

Itt van például Stoll Károly, a Népszínház volt rendezője, ki évekig a legnagyobb lelkiismeretességgel teljesítette kötelességét. Családos ember, ki hogy övét fentarthassa — miután két hónapig

kereset nélkül maradt — a Városligeti Nyári Színházhoz szerződött el három hónapra. Ennek az embernek, kinek elvégre érdemei is vannak a Népszínház körül, szintén nem utalták ki az öt megillető részt. Ugyisint Barna Istvánnak sem, ki szintén évekig volt karmestere a Népszínháznak. Sokan a zenészek közül nem kaptak segélyt. A tagok közül Gömöri Jenőnek, Delig Lajosnak, Bogár Gizellának, Kalocsay Ferencnek, Holló Etelnek és más soknak nem adták ki a segélyt.

Még egyszer megemlítjük, hogy ez a segély nem alamizsna, hanem kárpótlás az elmaradt nyári gázsíért. Az uraknak tehát nincs joguk ezeknek a szegény embereknek a szájától elvonni ezt az amogy is szomorú kárpótlást. Igaz, hogy megspóroltak ily módon tizenkétezer koronát. Hogy van azonban az, hogy az urakon csak akkor vesz erőt a spórolási mánia, ha szegény ember fillérjeiről van szó? Lett volna ez csak egy banket, de hogy spóroltak volna meg tizenkétezer koronát.

Több szívet kérünk uraim, mert ha önöktől nem is lehet kívánni, hogy a szegény emberek bajával törődjenek, de azt már megköveteljük, hogy adják meg nekik, ami őket megilleti. Reméljük, hogy a polgármester megváltoztatja a bizottság határozatát és intézkedni fog, hogy ezek a szegény emberek minél előbb jogos pénzükhöz jussanak.

FŐVÁROS.

(Több kórházat kérünk. Amit évtizedek óta tud és érez minden budapesti ember, különösen aki beteg, azt végre felfedezte a fővárosi tanács is, sőt nagyobb nyomaték kedvéért határozatilag is kimondotta, hogy tudniillik: kevés a kórház Budapesten. A gyógyíthatatlan szegény betegeket egyáltalán nem tudják elhelyezni. A gyógyíthatatlan beteg nem kap hajlékot sehol. A kórházba föl nem veszik. A tanács ma fölhívta a közjótékonyasági ügyosztályt, sürgősen tegyen javaslatot olyan intézmény létesítésére, ahol a gyógyíthatatlan szegény betegeket el lehet helyezni. A többi beteget is alig tudják elhelyezni. A kórházak zsufolva vannak s azért arra kéri a közgyűlést, sürgesse meg az állami kórház építését. A kórházi orvosok dolgát rendezte ma a tanács. A főorvosok rendszeres fizetést kapnak. Akinek ötven ágynál nagyobb osztálya van, háromezer, a kisebb osztály főorvosa 2400 koronát s akinek nincsen önálló osztálya, az 1600 koronát kap.

(Beteg gyermekek Czirkenicán. A fővárosi tanács pályázatot hirdet a czirkeniczai László-Gyermekotthonban létesített öt alapítványi helyre, amelyek április 15-ől október 15-ig vehetők igénybe. Pályázhatnak oly budapesti illetőségű árva, akik vagyontalanok, 1—15 évesek és gyógyíthatatlan vagy fertőző betegségben nem szenvednek. Ezenkívül Klotild főhercegnő titkári hivatala tudatván, hogy a Gyermekotthonba nagyobb számú gyermek is elhelyezhető, naponta két korona tartásdíjért, — a tanács elhatározta, hogy az idén június és szeptember hónapokban mintegy 160 gyermeket helyeztet el.

(Meghosszabbítják a sütőipari kiállítását. A sütőipari kiállítás rendezője nevében Gelléri Mór elnökgazdát nagyobb előterjesztést intézett a tanácshoz s hiteles adatokkal bebizonyítja, hogy a sütőipari kiállítás minden tekintetben megfelel a várakozásnak. A külföldi szakértők nyilatkozata szerint a kiállítás elsőrendű s egyik-másik csoport olyan tökéletes, hogy különben még egyetlen európai szakkiállítás sem produkált. Az előterjesztés kéri, hogy a területet még tizenkét napra, vagyis július 15-ig engedje át a főváros a kiállítás czéljára.

(Mennyit érnek az állatok? Már régebben hírt adtuk, hogy a belügyminiszter által felosztott Állat- és Növényhonosító Társaság részéről az ingóságok és az állatok becsli bizottságába dr. Dáday Jenő és dr. Madarász Gyula küldettek ki, nemkülönben, hogy a bizottság elnökül dr. Horváth Gézát választották meg. A bizottság tegnap fejezte be a becsli munkálatokat. Az összes állatok száma 419, ezeknek értékét 52,000 koronára becsült a bizottság.

(A vizivárosi plébánia új plébánosa. Bán Sándor a vizivárosi plébánia új plébánosa e hó 15-én, szombaton délelőtt 10 órakor tartja ünnepélyes bevonulását s ugyanaznap este fél 8 órakor mondja első szentbeszédét.

(Tanítók gyűlése. A budapesti (hivatalos) tanítótestület tanítói érdekköre ma este az újvárosi háza közgyűlési termében látogatott értekezletet tartott egri Tóth Kálmán elnök vezetésével. Az elnök bejelentette, hogy a kör a tanítók kedvezményes vasuti jegy ügyét napirendre akarta kozni, azonban ettől elállott, mert a Tanítók Otthona ez ügyben már megindította az akcióit. Kossuth Ferencz a tanítóknak kérésére biztató választ adott s ennek folytán reméli az ügynek a fővárosi tanítók óhajása szerinti rendezését. Reméli ezt annál is inkább, mert a horvát tanítók régen élvezik ezt a kedvezményt.

Majd ismertette az elnök a székesfővárosi közoktatásügyi bizottságban delegálandó két képviselő választásának ügyét. Indítványára az értekezlet kimondotta, hogy a két képviselő közül egy igazgatót és egy tanítót óhajt megválasztani. Ezután Kemény Simon előadó ismertette az új helyettesítési rend megváltoztatására vonatkozó indítványát. A mai helyettesítési rendszer — ugymond — igen káros a tanítványokra, mert a helyettesítés megváltoztatásáig történik s így hátrányára van az oktatásnak. Indítványozza, hogy a mai rendszer megváltoztassák, még pedig olyképp, hogy vagy az igazgatók, vagy pedig azok a megbízott tanítók helyettesítenek, akik állandóan látogatják ugyanazt az iskolát s így könnyen beilleszkehetnek a tanítási rendbe. Hosszabb helyettesítéskor azonban rendes tanítót kíván kiküldetni. Végül Asztalos Gyula mint előadó a tanítók lakásügyi viszonyairól referált. A mai csekély lakbérért megfelelő lakást kapni nem lehet, a külkelten pedig sokszor semmi pénzért sincs megfelelő lakás. Az előadó határozati javaslatot nyújtott be, hogy a székesfőváros gondoskodjék a tanítók, miként más fővárosi alkalmazottak, megfelelő lakásáról. Az értekezlet többek hozzászólása után magáévá tette a két előadó indítványát.

(A kórházi orvosok helyzete. A közgyűlés utasítására a közegészségügyi ügyosztály most javaslatot tett a kórházi orvosok fizetésének a rendezésére. A javaslat megszünteti a rendelőorvosi állást és két osztályú főorvosi állást szervez. Az elsőosztályú főorvos, akinek ötven ágynál nagyobb osztálya van, 3000 korona fizetést, a másodosztályú főorvos, a kinek ötven ágynál kisebb osztálya van 2400 koronát s azok a főorvosok, akiknek önálló osztályuk nincsen, 1600 korona fizetés kapnak. A számitások szerint az orvosok fizetésrendezése az ápolási díjat mindössze két fillérral növeli. — A tanács ma kimondotta, hogy a közkórházi rendelőorvosi állásoknak főorvosi állásokra való átszervezéséhez és ezen orvosok nyugdíjjogosultságának megállapításához hozzájárul.

(Fürdőjegyek a szegényeknek. A Lukács-fürdő és a Király-fürdő igazgatóságai egyenként ezer-ezer fürdőjegyet küldtek a polgármesterhez szegény betegek közt való kiosztás végett. A polgármester a jegyeket aránylagosan fölosztva, a kerületi előjáróságokhoz küldte ki, ahol a tisztiorvosok osztják ki a jelentkezők közt.

(Lipótvárosiak kérelme. A fővárosi V. (lipótvárosi) kerület törvényhatósági bizottsági tagjai ma értekezletet tartottak, amelynek megoldásaképp arra kéri a fővárost, hasson oda, hogy a kerület 1908. januártól külön anyakönyvi hivatalt kapjon. Az értekezlet egyúttal a múlt napokban elhunyt Brüll Mór helyébe a népszínházi bizottságba Hatvány-Deutschi Józsefet, városbírókat dr. Incze Henriket jelölte.

(A kifutók igazolványa. A cselédelhelyező segédei a szabályrendelet értelmében a főkapitányságtól kapnak igazolványt, ahol őket gazdáiknak be kell jelenteniök. Sok cselédszerző ebből azt következtette, hogy a segédeknek az iparhatóságoknál (kerületi előjáróságoknál) való bejelentése fölösleges s az utóbbiaknál elmulasztották segédek bejelentését. A kerületi előjárók most kimondották, hogy a rendőrségnél való bejelentés kötelezettsége az ipartörvénynek a segédek bejelentésére vonatkozó bejelentésén mit sem változtathat s ennél fogva, aki segédét náluk be nem jelenti, ipari kihágást követ el s büntetendő.

(Rendezik a hirdetésügyet. A hirdetésügy rendezésével alig tud boldogulni a főváros. A szerződést csak akkor bonthatja föl, ha a hirdetésügyet egységesen rendezzi. Megkísérelte már egyszer, de a kormány nem hagyta jóvá a közgyűlés határozatát. A tanács a mostani kormánnyal is szerencsét akar próbálni s mai üléséből azt a javaslatot tette a közgyűlésnek, hogy a régebbi határozatot újra terjessze föl a kormányhoz.

AZ EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 825. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A marosújvári képviselőválasztás utójátéka. A legutóbbi általános képviselőválasztás alkalmával az oláh vidékeken a lakosság mindenütt elkeseredett akcióit fejtett ki a nemzetiségi jelöltek érdekében s terrorizálta a magyar, különösen a függetlenségi jelöltek hiveit. A legbotrányosabb esetek egyike azonban a marosújvári választás alatt Karácsonyfán történt, ahol Margineán földbirtokos hét-nyolczszáz főnyi tömeget szervezett a függetlenségi választók megtámadására. A tömeg élén Margineán kiment az állomásra és ott a vonat érkezése előtt fölhívta az oláhokat, hogy Horváth Gyula függetlenségi jelöltnek a vonattal érkező hiveit fogják meg és dobják a vonat kerékei alá, mert a magyarokkal tartanak. A fölizgatott tömeg meg is rohanta a vonatot s Jágocza Jánost, a függetlenségi egyik vezérét lábánál fogva lehúzták a vonatról. Szerencsére a vasuti személyzet nyomban segítségére sietett a választóknak s nem engedte meg, hogy kiszálljanak, hanem Balázsfalváig vitte őket. A gyulafehérvári királyi ügyészség indítványára az ottani törvényszék vád alá helyezte a felbujtó Margineánt igazítás vétsége miatt s számos tanu kihallgatása után két hónap alatt államfogházra ítélte. A kolozsvári tábla hat hónapra emelte föl a vádlott büntetését. A tábla ítéletét ma a Kuria Váikó Pál bíró előadásában jóváhagyta.

§ Szencsziósi sajtóper. A nemzetiségi párt hivatalos lapja, a „Lupta“ jelenti, hogy a kolozsvári ügyészség sajtóper indított a „Revistei Bistritei“ című román lap ellen, mert leközölte Metianu metropolitának azt a beszédjét, melylyel a metropolita az érseki zsinatot megnyitotta. A metropolita ebben a beszédben kikelt az Apponyi-féle iskolai javaslatok ellen és az ügyészség a leközölt beszédnek ezt a részét inkriminálta. Román körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a sajtóper elé, mert itt tulajdonképpen Metianu metropolita esetleges bűnösségének megállapításáról volna szó.

§ Kauczió nélküli politizálás. A Vasutasok Lapja az 1906. év folyamán behatóan ismertette a vasutasok ügyes-bajos dolgait és azoknak parlamenti tárgyalásait. A kir. ügyészség a kormányt támadó cikkekben politizálást látott s a nevezett lapnak csaknem összes 1906. évben megjelent számaát inkriminálta, mert nem volt a törvényben megkötött kaucziója letéve. A megindított sajtórendőri vétség miatt Turchányi Pál, Breuer Ferencz szerkesztők, Grósz kiadótulajdonos, továbbá a lap következő szerkesztője, dr. Landler Jenő ügyvéd kerültek vád alá. Mára volt kitzúve ezen ügyben a főtárgyalás, melyen csak Turchányi Pál és dr. Landler Jenő ügyvéd jelentek meg terheltek gyanánt. A bíróság tekintettel arra, hogy a vádlottak cselekményei nem képeznek összefüggő egészet, elrendelte az ügynek kettéválasztását s dr. Landler Jenővel szemben az ügy letárgyalását. A Vasutasok Lapja dr. Landler Jenő szerkesztése idejében 1906. júliustól 1906. december végéig mintegy 10 olyan cikket közölt, amelyet a kir. ügyészség kauczió nélküli politizálás miatt inkriminált. Dr. Landler kihallgatása folyamán tagadta, hogy az inkriminált cikkek politikai tartalmúak volnának. A bíróság dr. Nagy Béla kir. ügyész vádjá után dr. Landler Jenőt sajtórendőri vétség miatt 200 kor. fő- és 100 kor. mellék-pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, a vádlott felmentésért felebbezett.

§ Egy szülésznő üzemei. Nap-nap után hangzatos hirdetésekben ajánlotta fel segítségét titokban szülni óhajtó nők részére Kallós Pirooska férjezett özv. Felberbauer Istvánné szülésznő azzal, hogy Erzsébet-körut 5. sz. alatti lakásában páciensei teljes ellátást is nyerhetnek. Ez év április végén P. Ervin orvosnövendék kíséretében megjelent Kallós Pirooska lakásán Gualik Emilia szininövendék, a kivel a szülésznő a honorárium dolgában meg egyezvén, azonnal veszedelmes műtétet hajtott végre a szerencsétlen lányon. Az operáció rosszul végződött s a szülésznővet a szülészeti klinikára szállították, ahol néhány nap múlva meghalt. Halála előtt megvallotta, hogy viszonya volt egy orvosnövendékkel s vele együtt kereste föl a szülésznőt. A klinika igazgatóságának följelentésére a rendőrség letartóztatta a szülésznőt, aki ellen az ügyészség tiltott operáció és emberölés vétsége miatt vádiratot adott be. A szülésznővel együtt az ügyészség tiltott operáció miatt vádat tett az orvosnövendék, mint bűnrészes ellen is. Az ügyészség vádirata ellen a szülésznő védője kifogással élt, amelyről a jövő héten dönt a vádtanács.

§ Eltelt népszónok. A múlt év december 30-án Boros Brindus Mihály egy Békéscsabán tartott szocialista népgyűlésen azt állította Várkonyi Istvánról, az Achim L. András vezetése alatt álló parasztpárt volt titkáráról, hogy Kristóffy József volt belügyminisztertől agitációs célokra 35.000 koronát kapott s ennek nagyrészt a saját céljaira használta fel. Várkonyi erre rágalmazás címén feljelentette Borost a budapesti büntető-járásbírósnál, ahol az első tárgyaláson Boros tanukul kérte kihallgatni állításainak igazolására a volt Fejérváry-kormányának csaknem összes tagjait s Achim L. Andrást is, akinek közvetítésével állítólag a nagy összeg pénz Várkonyi kezei közé jutott. Dr. Baló büntetőjársbíró azonban egyelőre csak Achim L. Andrást kihallgatását rendelte el s a mai napra kitűzött tárgyaláson akarta kihallgatni. Achim nem jelent meg a mai tárgyaláson s táviratilag betegségével mentette ki magát. A bíróság közölte ezt a körülményt a megjelentekkel, mire Boros Brindus Mihály kijelentette, hogy a valódiság bizonyításától eláll. A vádlott ezen kijelentése folytán a bíróság Boros Brindus Mihályt rágalmazás miatt 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Szemet-szemért. Két évvel ezelőtt történt, hogy a székely legények duhajkodó hangulatban pálinkáztak egy csikszeredai korcsmában, amely hangulatnak természetszerű folyománya lett az a nagyjelentőségű kérdés: ki a legény a csárdában? Nemsokára előkerült a csikszarok mellől a kaczor, mint ahogy azon a vidéken a kertészekhez hasonló bicskát hívják, s általános lett a verekedés. Tódor Péter helvenkedő legény a dula-kodás hevében oly szerencsétlenül szurta meg Virág Adolf nevű pajtását, hogy annak kifolyott a balszeme. Tódor Pétert súlyos testi sértés miatt jogerősen másfél évi börtönre ítélték, melyet leülvén, újra ellátogatott a korcsmába, ahol ott találta a félszemű Virágot. Rövid idő múlva a korcsma népe két táborra szakadt, újra előkerült a kaczor s Virág Adolf kiásta vele a kiszabadult rab egyik szemét. A csikszeredai törvényszék és a marosvásárhelyi királyi tábla Virág Adolfot másfél évi börtönre ítélte. A vádlott semmisségi panaszát ma Györfly Gyula védő meghallgatása után a Kuria elutasította.

§ Per a „Ferencz József“ gőzös miatt. A „Ferencz József“ gőzös elsüllyesztése miatt a román kincstár ellen évek óta folyamatban lévő per új stádiumba jutott. A galaczi főtörvényszék 400.000 frank kártérítést állapított meg, a román kormány felebbezésére azonban a semmitőszék megsemmisítette ezen ítéletet és új tárgyalást rendelt el. A tárgyalás szeptember 25-én lesz.

§ Sikkasztó főpénztáros. Évekkel ezelőtt nagy sikkasztást fedeztek fel a nagyváradi városi pénztárban. A kiküldött miniszteri számvizsgálók heteken keresztül rovincsoltak s százhuszonkétezer korona hiányt állapítottak meg. A nagyváradi törvényszék hivatalos sikkasztás büntette miatt egy évi börtönre ítélte Hegedűs Géza főpénztárost, aki a hiányt majdnem teljesen megtérítette. A nagyváradi királyi tábla a főpénztáros büntetését nyolcz hónapra szállította le s ezt az ítéletet, a semmisségi panasz elutasításával, ma a Kuria is jóváhagyta.

§ A nagyváradi gyilkosság. Még április elején történt, hogy Hevesi Akos fiatal gazdasz össze-szólalkozott Jámbor Sándor törvényszéki tisztviselővel és leszúrta. Mint most Nagyváradról jelentik, az ottani ügyészség vádiratot nyújtott be a törvényszékhez és Hevesi Akost erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértéssel vádolja, míg barátja, Békési Jenő ügyvédjelölt ellen bűnpártolásért emelt vádat.

§ Ítélet a madridi bombamerénylet ügyében. Madridból jelentik, hogy a spanyol királyi pár ellen elkövetett merénylet bűnpörében tegnap hozták meg az ítéletet. A törvényszék Nackens szerkesztőt, továbbá Mata és Ibarra republikánus érzelmi madridi lakosokat, akik a merénylő Moralest megszöktették, 9-9 évi börtönre ítélte. Ferrer, a barcellonai Ecole moderne igazgatóját, valamint a többi vádlottat fölmentették.

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélelt borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigaretta-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. **144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.**

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Uj! Folyékony Uj!

Vas-somatose

(Somatose vassal, szerves kapcsolatban)

főleg sápkórosoknak orvosilag ajánlva.

Kitűnő érvégjavító és idegerősítő.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

FRANCOIS
'TRANSYLVANIA'
SEC

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejszokoládé

BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Siófoki fürdő.

Déli vasuti állomás.

Pompás fürdő bársonyfinom talajjal. — **Junius hónapban penszionszerű ellátás, lakással napi 12 koronától 16 koronáig.** Szállói szobaárak 50 százalékkal mérsékeltek.

Levél, sürgöny, telefon-cím:

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánítéleti kötelezettség nélkül.

Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1906. december 31-én
2.569,246,889.02 frank

Biztosítási állomány 1906. december 31-én
7.861,436,000.— frank.

Vezerigazgatóság Magyarország és a Kelet részére:

Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

Világ-csoda!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélelt borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigaretta-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. **144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor,**

Ház-lebontás miatt

rendkívül olcsó árak.

Háztartási cikkek. Nászajándékok. Játékszerek. Chinézüst tárgyak. Diszmiárak, Övek. Kézitáskák. Sétabotok. Legyezők stb.

ROTHAUSER cégnél

Budapest, Deák-tér 6. sz.

(Anker udvar.)

Király-utca sarkán.

KÖZGAZDASÁG.

Vidéki bankok tőkeemelése.

A napokban megemlékeztünk arról, hogy a folyó év alatt feltűnően sok új pénzintézet alakítottak már a vidéken. Bár az új pénzintézetek java részét közszükséglet hozta létre és életerős alapokra fektették az új vállalatokat, mégis több új vidéki pénzintézetnél nem látjuk a reális alapot arra nézve, hogy az illető vidék hiteligényeit kellőképpen szolgálhassa.

Az idén nemcsak sok új pénzintézet alakult a vidéken, de számos pénzintézet emelte föl alap-tőkét is. Mintegy 120 vidéki pénzintézet szaporította alap-tőkét. Ujabbban az alábbi vidéki pénzintézetek tőkeemeléseiről számolhatunk be:

	Régi	Uj
alaptőke koronákban		
Albina takaré- és hitelintézet Nagyszében	1.200.000	2.400.000
Antalfalvi járási takarékpénztár r. t.	200.000	260.000
Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár Arad	2.000.000	4.000.000
Bajai takarékpénztár	200.000	300.000
Bajavidéki takarékpénztár r. t. Baja	400.000	600.000
Bihar-körösvölgyi takarékpénztár Eleds	100.000	300.000
Biharmegyei keres., ipar- és term.-hitelbank N.-Várad	630.000	900.000
Bogárosi népbank r. t.	50.000	100.000
Délmagyarországi gazd. bank Temesvár	1.000.000	2.000.000
Első illoki takarékpénztár	120.000	200.000
Első karánsebesi takarékpénzt.	180.000	500.000
Eperjesi bankegylet	300.000	600.000
Győri általános takarékpénztár	500.000	800.000
Graniterul takaré- és hitelintézet Dobra (Hunyadm.)	150.000	300.000
Horvát népbank Zágráb	1.000.000	2.000.000
Kapronczai bank részvénytársaság Kaproncza	100.000	200.000
Kisujszöllási népbank r. t.	60.000	100.000
Komáromvidéki takarékp. r. t.	200.000	300.000
Központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyvárad	1.000.000	2.000.000
Mátészalkai ipar és kereskedelmi bank r. t.	200.000	300.000
Mehádiai takarékpénztár r.-t.	60.000	100.000
Nagyvárad takarékpénztár	600.000	1.200.000
Nyiregyházi általános hitelintézet r.-t.	500.000	750.000
Palánkai takarékpénztár	120.000	180.000
Sárréti népbank r.-t. Berettyó-ujfalu	260.000	400.000
Selmeczi népbank r.-t.	150.000	225.000
Szatmári termény és hitelbank	200.000	400.000
Temesvár-gyárvárosi takarékpénztár r.-t.	200.000	300.000
Turóczy magyar ipar- és kereskedelmi bank r.-t.	100.000	200.000
Ujgradiskai takarékpénztár	300.000	600.000

Ezekon kívül a tőke felemelését elhatározták még: Bakabányai Népbank Részvénytársaság és a Nagykáta és Vidéke Takarékpénztár. Ellenben a

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillér

niatt

Játék-
műárak,
ók stb.

gnél

SZ.
ca sarkán.

KG.

se.

ól, hogy a
lézetet alaki-
ntézetek java
erős alapokra
bb új vidéki
alapot arra
it kellőkép-

zet alakult a
e föl alap-
ézet szaporí-
vidéki pénz-
be;

gi Uj
koronákban

000 2,400.000

000 260.000

000 4,000.000

000 300.000

000 600.000

000 300.000

000 900.000

000 100.000

000 2,000.000

000 200.000

000 500.000

000 600.000

000 800.000

000 300.000

000 2,000.000

000 300.000

000 100.000

000 1,200.000

000 750.000

000 180.000

000 400.000

000 225.000

000 400.000

000 300.000

000 200.000

000 600.000

elhatározták
ytársaság és
Ellenben a

1:

OR

17. szám.

-toll 90 fillé

Horvát Kereskedelmi Bank Zágrábban elhatározta, hogy alaptőkéjét 2,160.000 koronáról 1,800.000 koronára szállítja le. A tőkeszaporítási tevékenység tehát igen élénk a vidéki pénzügyi életben s nem ritka a százszázalékos tőkefelemelés is, ami kétségbevonhatlan fokmérője az újabb időben minden vonalon észlelhető közgazdasági fellendültségnek.

Az értéktőzsdeőről. A kiegyezési tárgyalásokról szóló kedvezőbb jelentésekre, valamint magasabb külföldi jegyzések kapcsán, a mai tőzsde barátságosabb hangulatban folyt le. A kontremine minden téren fedezni igyekezett és minthogy bécsi számlára nagyobb arányú visszavásárlások történtek, az árfolyamok jelentősen emelkedtek. Előnyben részesültek osztrák hitel, magyar hitel és osztrák-magyar államvasúti részvények, azonkívül még élénken kerestek rimamurányi vasúti részvényeket is jóval magasabb árfolyamon. A déli tőzsdén nyugodtabbá vált a hangulat, a vételkedv megcsappant és ennek következtében a vezetőértékek mérsékelten elgyengültek. — A helyi értékek piacán igen szűk keretben mozgott az üzlet és csupán Közúti vasút és Pesti magyar kereskedelmi bank részvények részesültek némi figyelemben. Befektetési értékek közül élénk üzlet fejlődött ki magyar koronajáradékban, melynek árfolyama 30 fillérral emelkedett.

A porosz szénkivitel korlátozása. A tavaszszal életerős mozgalom indult meg a poroszországi szénkivitel korlátozása tekintetében. A szénhiány és széndrágaság nemcsak nálunk, hanem Poroszországban is éreztette hatását. A szénárak a tél folyamán Poroszországban is emelkedtek, úgyhogy Wess képviselő a képviselőházhoz interpellációt terjesztett be, hogy a kormány a porosz szén kivitelét kivitelivámmal sújtja. Az interpelláló képviselő indokolásában azt hangsúlyozta, hogy a kiviteli államok ipara és kereskedelme úgy sem nélkülözheti a porosz szenet, bármily magas vámtó kell is fizetnie. Kifejezte azt a kívánságát is, hogy a jelenben érvényben levő kiviteles díjszabások megszüntetésével korlátozassék a szénkivitel s ennek révén egyrészt a belföldi szénárak leszállíthatók s a vagonhiányon is segítve van. Az interpellációra adott válaszában a **vasútiügyi miniszter** kijelentette, hogy hajlandó ugyan újabb vizsgálat tárgyává tenni azt a kérdést, vajjon a szénkivitelre nézve fennálló kiviteles díjszabások továbbra is fentartassanak-e; de szükségesnek véli jelezni, hogy az országos vasúti tanács e kérdéssel már évekket ezelőtt is behatóan foglalkozván, arra a meggyőződésre jutott, hogy ez említett kiviteles díjszabások fentartására szükség van, mert azok megszüntetése esetén egyes kereskedelmi viszonyok megszakítást szenvednének, amelyeket aztán nem könnyen lehetne ismét megújítani; másrészt mert az alkalmazott mérséklés sokkal csekélyebb, semhogy annak megszüntetése révén a remélt eredményt elérni lehetne. Mindezek folytán a miniszter ellene van a javasolt korlátozásnak. Hasonló szellemben nyilatkozott a **kereskedelmi miniszter** is, aki lehetetlennek mondta a szénkiviteli vámtó életbeléptetését. A többi felszólalt képviselő szintén határozott álláspontot foglaltak el minden oly intézkedéssel szemben, mely a szénkivitel korlátozását czélozza. Ezek szerint tehát a magyar szénfogyasztó közönségnek nem kell tartania attól, hogy a téli idényre a szénhiány és széndrágaság újból bekövetkezik.

Nem lesz aratási sztrájk. Kora tavasz óta a legképtelenebb hírek jelentek meg a lapokban, az aratási sztrájk rémével fenyegetik a gazdaközöniséget. A híreszteléseknek csak annyi alapja van, hogy az ország sok vidékén a tél és tavasz folyamán a mezőgazdasági munkások vonakodtak aratást szerződést kötni. Azok a gazdák, akik nem kaptak arató munkásokat, a földmivészügyi mi-

niszterium munkástartalékából szereztek be. A tisztántuli vármegyékben több uradalom Erdélyből és Romániából szerződötetett aratási munkásokat. A tavaszi munkálatok végzésére föltűnő sok munkást hoztak be Galicziából és Bukovinából is. Az ideai aratás tehát és általában a mezei munka biztosítva van. Az ország legnagyobb részében a gazdák és munkások között békés **meg egyezés jött létre**, a gazdák is emelték valamivel a béreket és napszámokat s maguk a munkások is belátták utóbb, hogy túlzott követelésekkel állottak elő, melyeket a gazdák a mostani nehéz viszonyok között a legnagyobb jóakarattal sem teljesíthettek. Ezek szerint tehát az ideai aratás előreláthatólag zavartalan lefolyású lesz s nincs kilátás aratási sztrájkra.

A kikinda-perjámos-ujaradi vasút kölcsöne. Annak idején megírtuk, hogy a nagykikinda-perjámos-ujaradi h. é. vasútnak Arad város százhuszezer korona hozzájárulást szavazott meg azon föltétel alatt, ha a vasúti vállalat székhelye **Aradon** lesz. A vasút igazgatósága — mint értesülünk — most értesítette a várost, hogy a vasútüzem a magyar kir. államvasutak kezelésébe fog átmenni, miért is a város által kikötött feltétel teljesítésére garanciát nem vállalhat. E beadványt a legközelebbi közgyűlésen fogja tárgyalni a város.

Viczinális vasutak kedvezőtlen mérége. Legutóbb négy viczinális vasút üzleteredményeiről beszámolván, megírtuk, hogy a viczinális vasutak az utóbbi időben nem a legjobb üzletet csinálják s hogy a részvényesek pénzüket nem a legjobban kamatoztatják. Ma megint tudomásunkra jutott egy viczinális vasút mérége, amely szintén nem a legkedvezőbbben zárul. A **Szigetvár-kaposvári helyi érdekű vasút részvénytársaság** ugyanis ma teszi közzé mérlegét, amelyet az e hó 28-án tartandó közgyűlés elé terjeszt. A mérleg a következő:

Vagyon: Vasútépítési számla 5,142,400 K. Tartalékalap értékpapirjai 25,116 K. M. kir. államvasutak 6355-48 K. Budapesti takarékpénztár és zálogkölcsön r.-t. 44,835 K. Átmeneti tételek 2865,40 K. Összesen 5,221,571-88 K.

Teljesítés: Részvénytőke 5,142,400 K. Tartalék-alap 26,116-12 K. Beválatlan elsőbbségi részvény-számla 4000 K. Hitelezők 305-70 K. Építési vállalat 331-60 K. Nyereség egyenleg 48,418-46 K. Összesen 5,221,571-88 K.

E szerint tehát a viczinális 5,142,000 koronás részvénytőke mellett csak **48,418 korona tiszta nyereséget** ért el, amely összeg a részvénytőkének nem is egy egész százalék, hanem csak **kilencz-tized százalék** kamatoztatásának felel meg. Hát az igaz, hogy a részvényesek jobban is kamatoztatnának pénzüket.

A tisztességtelen verseny ügyébeni ankét elhalasztása. Megírtuk, hogy a kereskedelemügyi miniszter a tisztességtelen versenyről készített törvénytervezet megvitatására e hó 15-ére, szombatra ankétet hívott egybe. Ezt az ankétet a miniszter — mint értesülünk — közbejött akadályok miatt, **e hó 17-ére, hétfőre**, délután 5 órára halasztotta el. — Itt említjük meg, hogy az igazságügyminiszteriumot az ankétben **dr. Barna Ignác** kir. ítélőtáblai bíró és **dr. Bartha Richárd** törvényszéki bíró képviselik.

A „Zalathnai kénkovandipar r. t.” vesztésege. 1895-ben alakult meg a „Zalathnai kénkovandipar részvénytársaság” 656,250 korona alaptőkével. A társaság oly rosszul operált, hogy állandóan veszteséggel zárta mérlegét. A társaság részvényesei látván a kedvezőtlen eredményeket, elhatározták a részvénytársaság felszámolását, amely így „Zalathnai kénkovandipar részvénytársaság felszámolás alati” folytatta működését. A társaság ma tette közzé az 1906. évről szóló mérlegét, amely az 1905-iki 29,436 korona veszteséggel együtt **74,450 korona veszteséget tüntet fel.** A felszámoló bizottság jelentése szerint: „a részvényesekre a társaság vagyonából mi sem jut.”

A katonai biztosító közgyűlése. A **Katonai Biztosító Intézet** tegnapi rendkívüli közgyűléséről irt hírlinkre vonatkozólag a nevezett intézet a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Téves, hogy az igazgatóság indítványa ellen szervezkednek a kötvénybirtokosok, mert ellenke-

zőleg a kötvénybirtokosok egyik részének indítványával szemben tömörült néhány félrevezetett tag ellenzékbe, akiket **Horváth Jenő**, az intézetnek egyik volt ügynöke vezetett. A kötvénybirtokosok ezen indítványával szemben maga az igazgatóság is állást foglalt, de a közgyűlés az igazgatóság indítványának elvetése mellett éppen a kötvénybirtokosok indítványát fogadta el óriási többséggel. A társaság volt ügynökének, Horváth Jenőnek vezetése alatt megjelent mintegy 35 ember a kötvénybirtokosok óriási többségét látva, a közgyűlés nyugodt lefolyását mindenképp meg akarta zavarni s e közben néhányan olyan botrányos magaviseletet tanúsítottak, hogy a közgyűlés elnöke, aranyosmaróthi **Rónay Gusztáv** ezredes kénytelen volt őket a teremből eltávolíttatni. E közben azonban a rendőrség által kirendelt **Bónis István** rendőrkapitány, nem hogy hatalmával visszaélt volna, hanem ellenkezőleg, tapintatosan járt el.

A bortörvény revíziója. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségének igazgató választmánya **Küszler Henrik** elnök-lése mellett a szövetség helyiségében ülést tartott. A folyó ügyek elintézése után **Haár Ignác** alelnök indítványára az igazgató választmány behatóan foglalkozott a bortörvény revíziójának kérdésével. Az országos szövetség választmánya beható vita után, amelyben az igazgató-választmány majdnem minden egyes tagja előadta nézetét, elhatározta, hogy legutóbb elfoglalt álláspontjának megfelelően felterjesztést intéz **Darányi Ignác** földmivészügyi miniszterhez. A felterjesztésben kifejti a szövetség, hogy tekintettel arra, hogy Ausztriában most új bortörvényt hoztak szoros gazdasági összeköttetésnél fogva, amelyben Ausztriával állunk, kívánatos, hogy Ausztriában és Magyarországon anolag bortörvény legyen, ennél fogva a szövetség azt kéri a földmivészügyi minisztertől, sürgősen tegye meg az előkészületeket az osztrák bortörvényvel analog magyar új bortörvény megalkotása iránt. Az igazgató-választmány ezután a Tokaj-hegyaljai bortermelés kérdésével foglalkozott és egy beérkezett konkrét indítvány alapján elhatározta, hogy a tokaji borok fejlesztése érdekében lépéseket tesz a kormánytól. **Hirschl Antal** gyöngyösi szőlőbirtokos indítványára elhatározta az igazgató-választmány, hogy felterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez, amelyben kéri fogja, hogy az agrárkölcsönök törlesztésére öt évi kamatmentes halasztást adjon. Végül elhatározta a választmány, hogy a kényszerpermetezés érdekében a földmivészügyi miniszterhez beadott régebbi felterjesztésének elintézését megsürgeti. Több bizalmas ügy letárgyalása után az igazgató-választmány ülése véget ért.

Magyarország szesztermelése. A magyar korona országainak területén 1907. május havában volt szesztermelésről és szeszforgalomról szóló ideiglenes kimutatás a következő adatokat tünteti fel: A hivatalos megállapítások eredménye szerint termeltetett 95,274 (+7872) hl. Szeszfőzőkből, szabadraktárakká nyilvánított szeszfinomítókból és szeszszabadraktárakból elszállított: 1. a fogyasztási adó lefizetése mellett 73,724 (+2830) hl. a kisebb, 2357 (+2308) hl. a nagyobbik adótétel mellett, összesen 76,081 (+5138) hl.; 2. a fogyasztási adóval terhelt a) a vámvonalon át való kivitelre a kisebb adótétel mellett semmi (-3) hl., a nagyobbik adótétel mellett 126 (-455) hl., összesen 126 (-455) hl.; b) másnemű adómentes felhasználásra 3408 (-173) hl. a kisebb, 11,344 (+4114) hl. a nagyobb adótétel mellett, összesen 14,752 (+3941) hl.

Az egyesülési Acetilénvilágítási részvénytársaság a napokban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen **Gelléri Mór** kir. tanácsos elnök jelentést tett arról, hogy jelentékeny szakmabeli czégek hatásos támogatásával a társaság viszonyai orvosoltak. Együttal, tekintettel a részvények birtokában beállott változásra, az egész igazgatóság beadta lemondását. Erre megválasztották az új igazgatótanácsot, melynek tagjai a következők: **Gelléri Mór** kir. tanácsos, **Bothe Frigyes** gyáros, **Chika Albert** herczeg, **Goldsand Jakab** gyáros, **dr. Hagara Viktor** ny. főispán, **Jungfermann János** főmérnök (Elster S. czég), **Koffler Hugó** igazgató, **dr. Liptay Armin** orvos, **Lőwy Dávid** tőkés, **Pfeifer Inác** magántanár és **dr. Radó Lajos** ügyvéd. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen **Gelléri Mór** újra megválasztották elnöké, **Koffler Hugó** pedig vezető igazgatóvá választották, együttal pedig végrehajtó-bizottságot alakítottak.

Új szövőgyár. **Pensz Miklós** és zombolyai társai kérvényt adtak be a nagykikindai városi hatósághoz, melyben egy alapítandó kalapnemez-, harisnya- és szövőgyár alapításához egy hold telket és 10 évi adómentességet kérnek. A gyárat egy konzorcium alapítja 500.000 korona forgalmi tőkével.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidtauer-féle radio activ Lemandó keserűviz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbálosoknak és székzsorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy áronban. Kizárólagosan Komáromban.

Az Arad-hegyaljai motoros kölcsöne. Lapunk egyik legutóbbi számában megírtuk, hogy az arad-hegyaljai motoros vasut beadványt intézett Arad városhoz, hogy 50 ezer korona kölcsönt szavazzon meg neki. A város ezt a kölcsönt meg is szavazta. A vasúttársaság most — mint értesülünk — azzal a kéréssel fordult a városhoz, hogy folyósítsa a kölcsönt, de ne az 50 ezer koronát, hanem csak 45 ezer koronát s ennek ellenében 50 ezer korona értékű törzsrészevényt ad át a városnak. Arad város közgyűlése tegnap tárgyalta ezt az ügyet. A pénzügyi bizottság azt javasolta a közgyűlésnek, hogy mellőzze a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak a kölcsön megadására vonatkozó ajánlatát és a város egyik alapjából folyósítsa a kért összeget, mert így a város előnyös üzletet kötne. A közgyűlés a bizottság javaslatát elfogadta.

Médiorendezés az értéktőzsdén. A mai szabályozásnál a következő díjtételeket fizették: Magyar Hitelbank részvényért 70 fillértől 1 korona 30 fillérig, Magyar Jelzálogbank részvényért 50 fillértől 85 fillérig, Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank részvényei 35 fillértől 60 fillérig, Hazai Bank részvényei 25 fillértől 40 fillérig, Rimamurányi vasmű részvényei 70 fillértől 1 korona 15 fillérig, Városi villamos vasut részvényei 35 fillértől 45 fillérig, Közúti vaspálya részvényei 90 fillértől 1 korona 20 fillérig.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhírré teszi, hogy a kombinált hajózási és vasúti forgalomban 1904. évi augusztus 1-től illetve október 1-től érvényes I-IV. kivételes díjszabásokba az alábbi állomásokról szóló díjtételek az I-III. kivételes díjszabásban július hó 1-től illetve a IV. kivételes díjszabásban július hó 15-től módosítottak. A tekintetbe jövő állomások: Bácsföldvár, Cservenka, Ecska, Ittebe, Kiszttapár, Kölpény, Kula, Nagybecskerek, Ószivác, Otelek, Perlasz, Petrócz, Román, Szt. Mihály, Szt.-György, (Béga) Szenttamás, Temesvár, Torak, Torza, Turja, Ujvár, Ujverbász, Urszentiván, Veprőd és Zombor. A változásokról az igazgatóság készséggel szolgál felvilágosítással. Közhírré teszi továbbá, hogy Csereviz és Saregrad állomást a víz apadása folytán e hó 13-tól kezdve az összeforgalom számára ujjal megnyitja.

AZ EGYETÉRTÉS

szekesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van,
A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.
A nyomda telefonja: 825. szám.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Az üzlet ma valamivel kedvezőbb alakult a tegnapiánál. A készáru-piaczon kedvező irányzat uralkodott s a forgalomba került 23.000 mm buza — tartott áron kelt elt. A többi cikkek iránya nem változott. A határidőpiaczon nagyobb eladásokra és reálizálásokra az üzlet kissé elgyengült, utóbb azonban kedvező berlini jelentésekre ismét javulás állott be. A forgalom egyebekben gyenge volt.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 82 k. 20.90 K, 300 mm. 82 k. 20.83 K, 300 mm. 81 k. 20.80 K, 500 mm. 80.5 k. 20.85 K, 100 mm. 80.5 k. 20.80 K, 200 mm. 80 k. 20.85 K, 100 mm. 80 k. 20.80 K, 100 mm. 80.5 k. 20.60 K, 800 mm. 80 k. 20.70 K, 200 mm. 80 k. 20.70 K, 300 mm. 80 k. 20.85 K, 200 mm. 80 k. 20.85 K, 100 mm. 80 k. 20.60 K, 100 mm. 80 k. 20.70 K, 6800 mm. 79 k. 20.60 K, 2800 mm. 79 k. 20.60 K, 200 mm. 79 k. 20.35 K, 200 mm. 79 k. 20.35 K, 200 mm. 73 k. 20.35 K.

Bihari: 200 mm. 79 kg. 20.30 K.
Fejérmegyei: 900 mm. 75.5 k. 19.50 K.
Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 20.50 K, 100 mm. 79 k. 20.30 K, 500 mm. 79.5 k. 20.30 K, 200 mm. 79 k. 20.20 K, 500 mm. 78 k. 19.95 K, 250 mm. 77 k. 20 K, 100 mm. 78 k. 20.20 K.
Bácskai: 500 mm. 77 kg. 20 K, 150 mm. 76 kg. 19.70 K, 150 mm. 75.5 kg. 19.70 K.
Becskekeri: 5380 mm. 77 kg. 20.05 K.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 20.10 K.

budára.
Rozs. 100 mm. 15.40 K kpf., 100 mm. 15.30 K kpf., 200 mm. 15.20 K kpf.
Árpa. 100 mm. 14 K kpf., par.
Zab. 200 mm. 16.60 K kpf., 200 mm. 15.80 K kpf., 300 mm. 15.40 korona kpf. par.
Tengeri. 200 mm. 15.80 korona kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.
Budapesti gabonaforgalom.
1907. június 11-től június 11-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	23125	2205
Rozs	6096	1011
Árpa	195	—
Zab	11348	1000
Tengeri	31938	21229
Liszt	7348	26300
Korpa	1275	4814

A határidőpiaczon kötötték:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.37, 10.39, 10.34.
Rozs októberre 8.46, 8.42, 8.49.
Zab októberre 7.20, 7.23.
Tengeri júliusra 6.—, 5.98, 6.01, 5.98.
Tengeri 1908. májusra 5.97, 5.93, 5.98, 5.97.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre — — — — — 10.38—10.39
Rozs októberre — — — — — 8.49—8.50
Zab októberre — — — — — 7.21—7.22
Tengeri júliusra — — — — — 5.99—6.—
Tengeri 1908. májusra — — — — — 5.96—5.97

Délutáni forgalom.

Délután azonban lanyhább irányzatra az árak kevésbé elgyengültek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 10.36—10.37
októberi rozs 8.47—8.48
októberi zab 7.17—7.18
1907. júliusi tengeri 5.92—5.93
1908. májusi tengeri 5.92—5.93.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde mai lefolyásairól lapunk más helyén számolunk be. Az egyes kötések a következőleg alakultak.

Előőzsde.

Az előőzsde szilárd volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 648.25—648.75, Magyar hitelbank 746.75—749.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank ———, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. ———, Osztrák-magyar államvasut 666.50—667.—, Déli vasut 132.—, Rimamurányi vasmű 534.50—535.75, Magyar koronajáradék ———, Közúti vasut ———, Városi villamos vasut ———, Orosz járadék ———, 3 százalékos jelzálogorsjegy ———, Hazai bank ———.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 648.—648.50, Magyar hitelbank 749.—749.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 495.—495.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 482.—483.—, Osztrák-magyar államvasut 666.50—667.—, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasmű 535.—536.—, Magyar koronajáradék 93.10—93.15, Magyar aranyjáradék 111.—111.25, Közúti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde csekély üzlet mellett nyugodt volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 647.—

648.25, Magyar hitelbank 748.—749.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank ———, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480.25—482.50, Osztrák-magyar államvasut 665.50—666.50, Déli vasut ———, Rimamurányi vasmű 535.50—536.—, Magyar koronajáradék 93.05—93.20, Magyar aranyjáradék ———, Közúti vasut ———, Városi villamos vasut 292.75—293.25, Orosz járadék ———, Hazai bank ———.

Helyi értékekben kötötték: Salgótarjáni kőszénbánya ———, Konvertált sorsjegy ———, Kereskedelmi bank 3385—3390, Magyar agrárbank ———, Danubius ———, Drasche ———, Convertált sorsjegy ———, Ujlaki téglagyár 350.—, Budapesti gőzmalom ———, Ganz vasgyár ———, Felten kábelgyár ———, Hazai sorsjegy ———, Kereskedelmi r.-t. 615.—615.50, Weitzer vagon ———, Magyar osztrák részv. ———, Fővárosi Takarékpénztár ———, Adria 405.—, Kobergyár ———.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.50—648.—, Magyar hitelbank 748.50—749.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 495.—496.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480.50—481.—, Osztrák-magyar államvasut 665.50—666.—, Déli vasut 134.—132.50, Rimamurányi vasmű 535.50—536.—, Magyar koronajáradék 93.—93.20, Közúti vasut 543.50—544.—, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3—4, nyolcz napra 6—8 K, június végére 12—14 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde szilárd megnyitás után berlini eladásokra ellanyhult.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 649.—646.—, Magyar hitelbank 748.50—747.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank ———, Magyar jelzáloghitelbank II kib. ———, Osztr.-m. államvasut 666.50—665.25, Déli vasut ———, Rimamur. vasmű 534.50—535.—, Magy. koronajáradék ———, magy. aranyjár. ———, Közúti vasut ———, Városi villamos vill. ———.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 646.—646.50, Magyar hitelbank 747.50—748.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 495.—496.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480.50—481.—, Osztrák-magyar államvasut 665.50—666.—, Déli vasut 131.—134.50, Rimamurányi vasmű 534.50—536.—, Magyar koronajáradék 93.—93.05, Magyar aranyjáradék 111.—111.50, Közúti vasut 543.50—544.—, Városi villamos vasut 293.—293.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 13. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.50—11.—, bánáti 10.10—10.55, tótfelvidéki és csepelszigeti 9.55—10.—, marchfeldi 9.40—9.70—, mosoni és győri ———, —K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.25—8.50 K, csepelszigeti ———, pestmegyei 8.30—8.50, különféle magyar 8.20—8.45, osztrák 8.20—8.45 K.

Árpa: tótfelvidéki 7.40—7.60, déli vasúti ———, tiszavidéki ——— K.

Magyar tengeri: 6.35—6.55 K, cinquantin ——— K.

Magyar közepes zab: 8.—8.25 K, elsőrendű ———, válogatott ——— K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 13. A mai előőzsde egész sereg kedvező hír hatása alatt szilárdabb irányzatot vett. Ugy a külföldi, mint a magyar-osztrák kiegyezési tárgyalásokról érkező hírek hozzájárultak a kedvező irányzat emeléséhez. A helyi papirok magas árfolyam mellett jöttek forgalomba. Nagyobb érdeklődésre találtak az államvasuti papirok, de előtérbe jöttek a hitel- és az alpesi bányarészvények, valamint a lombardok. Az előőzsde végén nyugodtabb volt az üzlet.

HETI MŰSOR.

Janius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Színkör)	Magyar Színház	Városillegi Nyári Színház	Uránia
15 Szombat	Ossi vihar	Hunyadi László	Bernát	Göre Gábor Budapestön	Drótostót	A vig özeveg	—	—
16 Vasárnap	d. u. este	Ossi vihar	—	Vizsgaelőadás Bernát	Göre Gábor Budapestön	Argyil es Tündér llo ns Drótostót	A vig özeveg	A vig özeveg

11 óraker zárulnak:

Oszt. hitelr. 648.—, Magyar hitel 749.—, Allamvasut 667.—, Déli vasut 134.25, Alpesi bányatársulat 573.50, Rimamurányi 535.50, Májusi járadék 97.40, Magyar koronajár. 93.—, Orosz érték 83.90, Török sorsjegy 174.25, Német márka 117.85, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, alpesi bánya —.

A déli tőzsde némi eséssel nyit meg.

Jegyzetek:

Oszt. hitel 646.50, Magyar hitel 748.—, Landerbank 436.—, Unio-bank 550.—, Allamvasut 666.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 133.75, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 583.—, Májusi járadék 97.40, Magyar koronajáradék 92.95, Török sorsjegy 174.—, Német márka 117.85, német márka —, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 535.—, Orosz jár. 83.60, Keleti vasutak —, Hitelrészvény —.

Bécs, június 13. (Oszt. értékek zárata.)

4:2 százalékos papír-járadék 97.40, 4 százalékos oszt. arany járadék 116.10, 1860-as sorsjegy 149.75, Oszt. hitelsorsjegy 430.—, Angol oszt. bankrészvény 299.50, Bécsi Bankverein 534.—, Oszt. magyar bank 1760.—, Déli vasut 134.25, Dunagőzhajózási társaság 987.—, Dohány részvény 410.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.34, Német bankváltók 117.87, Oszt. Lloyd 460.—, 4:2 szal. ezüst járadék 97.35-60, Oszt. koronajáradék 97.50, 1864-es sorsjegy 251.50, Oszt. hitelintézeti részvény 648.25, Union-Bank 551.50, Oszt. Landerbank 435.—, Oszt. magyar államvasut 665.50, Elbavölgyi vasut 423.—, Alp. részvény 574.—, 20 frankos 19.19, Londoni váltóár 241.15, Lipótkohó 455.—, Töröksorsjegy 175.25, Gyengébb.

Bécs, június 13. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 110.85, Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 143.25, Magyar hitelbank részvény 749.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 492.—, Rimamurányi 538.50, Magyar cukoripar 17.—, Adria hajózási részvénytársaság 404, Magyar koronajáradék 93.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 481.—, M. keresk. bank 33.88.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 13. (Tőzsdejelentés.) Megnyitáskor kedvező külföldi hírekre, amelyek az aczélszövevények változatlanul kitűnő üzleti helyzetéről számolnak be, az irányzat szilárd. Mindazonáltal az üzlet nem igen élénk. Kohó- és szénértékek emelkedtek, ugyisint bankértékek is. Kanada-értékek a társaság részéről földeladások hírére, magasabbak. A készpénzpiac ipari értékei általánosságban jobb irányzatúak. Napi pénz 3 és fél százalékos, magánleszámitolási kamatláb 4 és fél százalékos.

Zárlatok jegyzetük: 4:2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos oszt. aranyjáradék 98.50, Oszt. hitelrészvény 202.75, Déli vasut 27.25, Orosz bankjegyek 214.40, 4 százalékos orosz kölcsön 71.—, Disconto Commandit 167.10, Dinamit-truszt 151.10, Harpeni 201.90, Unifikált török járadék 93.60, 4:2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.—, Magyar koronajáradék —, Oszt. magyar államvasut 142.50, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék 103.50, Alt. villamosági Edison 195.70, Gelsenkircheni 189.50, Laurakohó 222.50, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) június 13. 4:2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos oszt. aranyjáradék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.80, Oszt. hitelintézeti részvény 202.20, Oszt. magyar államvasut 142.70, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.37, Bécsi Bankverein 133.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 75.—, 4:2 százalékos ezüstjáradék 99.—, Oszt. koronajáradék 96.90, Magyar koronajáradék 92.50, Oszt. magyar bank 126.85, Déli vasuti részvény 26.90, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.66, Párisi váltóár 873.75, Union bankrészvény —, Alp. bányarészvény 300.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) június 13. 4:2 százalékos ezüstjáradék 98.60, Sorsjegy 151.—, Déli vasut 27.10, 4 százalékos Aranyjáradék 98.—, Oszt. hitelrészvény 202.10, Oszt. magyar államvasut 142.50, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.20, Nyugodt.

London, június 13. Angol consol 84 1/16.

Páris, június 13. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.85 Osz. aranyjáradék 98.20, Magyar aranyjáradék 94.50, 5 százalékos Bolgár kötelez-

vény 1896. évről 495.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.50, Déli vasut elsőbbségi kötv. 317.—, 5 százalékos Marokkói járadék 524.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.95, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906.—, 5 szal. Orosz kincstári utalvány 1904. 484.—, 4 szal. Szerb járadék 1907. 446.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.40, 4 százalékos unifikált török jár. 93.59, Török sorsjegy 156.—, Török dohányrészvény 425.—, Oszt. föld-hitelintézet 1075.—, Oszt. Landerbank 464.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1422, Banque Ottomane 700.—, Oszt. magyar államvasut 719.—, Déli vasut 139, Meridionalvasut 714, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár —, Rio Tinto 2102, Sucrerie d'Egypte 38 Tula 441, Thomson Houston —, Urkányi közhén —, Chartered —, De Beers —, East Rand —, Jagersfontein —, Transvaal Consols 100.50, Transvaal Land Company 121.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.06, Váltó német piacokra (rövid) 122.84, Váltó Bécsre (rövid) 104.18, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra 1/16, Csek Londonra 251.40, Magánkamatláb 3 1/16, gyengébb.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Budapesti vágómarhavasár. 1907. június 13-án. (Saját tudósítónktól.) Vágómarhák: Felhajtás: 1814 darab, és pedig: 1159 darab magyar és tarka ökör, 453 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, 156 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, 46 darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly. Származási hely szerint: — magyar marha, — bosnyák marha.

Daczára, hogy a felhajtás 518 darabbal kevesebb volt, mint a múlt héten, az üzlet azonban, mivel az itteni mézárások a husnak gyengébb kelendősége miatt a vásárlástól tartózkodtak, idegen vevők pedig csekélyebb számban vettek részt a vásárlásban, lanha irányzat mellett folyt le. — Az egységi árak főleg vágómarhákért 1-2 koronával csökkentek: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 76.— 82.— koronáig, kivételesen — koronáig,

Table with multiple columns containing market prices for various goods like flour (Buza), oil (Egyéb gabonaművek), wine (Burgonya), and other commodities. Includes sub-sections like 'Allamodóság közkölcsonök', 'Zalogevélek, Elsőbbségek', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító-társaságok', 'Gőzmalomok', and 'Külföldi vállalatok'.

középmínőségű 68.—74.— koronáig, silány minőségű 60.—66.— K.-ig. Magyar parasztmarha, jobb minőségű 66.—76.— K.-ig, kiv. — K.-ig, silány minőségű 58.—64.— K.-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 86.—92.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 74.—82.— koronáig, silányabb minőségű 66.—72.— koronáig. — Boszniai ökör, legjobb minőségű — koronáig, kivételesen — koronáig, silányabb minőségű — koronáig, kivételesen — koronáig, Magyar tehén legjobb minőségű 68.—74.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 56.—62.— koronáig, silányabb minőségű 48.—56.— koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 72.—78.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 64.—68.— koronáig, silányabb minőségű 52.—64.— koronáig. Bika legjobb minőségű 70.—80.— koronáig, kivételesen — koronáig, silányabb minőség 60.—62.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű 54.—62.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 48.—52.— koronáig, silányabb minőségű 44.—46.— koronáig. Kincsontozni való marha — koronáig. Növendékmарha — koronáig. Mind 100 kilónként élősúlyban.

Birkavásár. (1907. június hó 10.) Felhajtott: 90 darab birka. A vásár meglehetősen élénk volt. A felhajtásból kb. drb. eladatlanul vágóhidra hajtatott. Fizettek elsőrendű hizott ürüért (nyírott) 74.— koronát, közézmínőségűért — koronát

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 13-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 136—137 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül) súlyban — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi június 11. napján volt készlet 36681 drb., 1907 június hó 12-én felhajtott — darab, 1907 június 12. napján elszállított 301 darab, 1907 június 13. napjára maradt készletben 36380 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan csendes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, június 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 3 darab sertés, 110 darab süldő, 3 darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1049 darab sertés, 41 darab süldő, — darab malacz, összesen 1052 darab sertés, 151 darab süldő, 3 darab malacz. Eladatott 1052 darab sertés, 29 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — darab sertés, 122 darab süldő, 3 drb malacz. Mai árak: Zsirtésért öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108—111 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 130.— fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — korona, ételsúlylevonással 141—142 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 140—146 fillérig, könnyű 300 kg-ig 144—148 korona ételsúlylevonással — fillérig. — Belföldi süldő 80—korona. Horvát süldő 100—110 korona. A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 13. —

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a m. kir. állami nyomda rendezésített tisztii létszámában Privigyei Emil segédtitest és Szabó Róbert művezető-helyettesit tisztíté a X. és Wolski László napidíjast segédtitsté a XI. fizetési osztály 3. fokozatába való sorolással, az igazságügyminiszter Balassa Fülöp Ferenc és Dancz Ferenc budapesti V. kerületi, valamint Ertl Béla és Szilyay Géza budapesti I.—III. kerületi kir. járásbíróági díjnokokat a budapesti törvényszékhez irnokokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Vida Ilona kecskeméti országos tanítói árvaházi másod-árvaanyát árvaanyává, Bodrogi Irén segédárvaanyát pedig másod-árvaanyává nevezte ki, egyben Vida Ilonát és özv. Gaál Odónné szül. Szveticzka Mária debreczeni orsz. tanítói árvaházi árvaanyát a közszolgálat érdekében kölcsönösen áthelyezte, a pozsonyi ítélőtábla elnöke Babos Pál végzett joghallgatót a vezetése alatt álló ítélőtábla területére díjtalan joggyakoroknokká és a pozsonyi pénzügyigazgatóság Lukács Imre díjtalan vámgyakoroknokot a pozsonyi fővámmivatalhoz szelvéldülas vámgyakoroknokká nevezte ki.

Növmagyarosítások. A belügyminiszter Grosshaus Mose Jónás (Mór) budapesti lakos saját, valamint Imre nevű kiskoru gyermeke „Gyártó“-ra, kiskoru Klimann Gusztáv budapesti lakos „Kemény“-re és kiskoru Lövy Sándor turócszentmártoni lakos családi nevének „László“-ra kért átváltoztatását megengedte.
Pályázatok. A fumieli pénzügyigazgatóságnál több pénzügyőri vigyázói es matrózi állásra 8 hét; — a malaczkai járásbíróágnál hivatalsszolgái állásra 6 hét; — a dévai pénzügyigazgatóságnál földadó nyilvántartási biztosi, Miháldon (Somogy megye) postamesteri; a kaposvári ügyészsnégnél, a szolnoki törvényszéknel díjnoki és a losonczai járásbíróágnál telekkönyvi általa- kító díjnoki állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

június 13. június 12.		június 13. június 12.	
m é t e r		m é t e r	
Iun	Shárding 2.90 2.62	Tisza	M.-Sziget 0.80 0.80
Duna	Passau 8.98 3.59		Tekeháza 0.68 0.58
	Linz 1.42 0.95		V.-Namény 1.21 1.36
	Bécs 1.10 0.91		Tóka] 1.98 2.02
	Pozsony 2.86 2.78		Tiszafüred 2.24 2.16
	Komárom 8.89 8.91		Szolnok 3.48 3.46
	Budapest 3.58 8.68		Csongrád 3.74 3.46
	Paks 3.32 3.59		Szeged 3.69 3.52
	Mohács 8.98 5.28		T.-Becse] 5.12 5.13
	Gombos 5.96 6.07		Titel 0.40 0.60
	Ujvidék 5.49 5.58	Ondava	Hoór 0.72 0.60
	Pancsova 5.81 5.40	Tapoly	Bártfa 0.40 0.60
	Orsova 4.80 4.86	Bodrog	Ladméca 1.88 1.14
Morva	Morvafalu 1.08 1.26	Sajó	Zsoleza 1.69 1.62
Vág	Zsolna 1.— 1.20	Hernád	H.-Németi 0.88 0.44
	Trencsén 0.75 0.91	Berettyó	Margitta 0.80 1.21
	Szered 1.24 1.40	B.-Ujfalu	1.57 1.61
Rába	Szt.-Gothárd 0.14 0.14	Kőrös	Cauca 0.— 0.66
	Sárvár 0.22 0.25	N.-Várad	0.90 1.20
	Győr 3.16 3.22	Belényes	0.75 1.88
Dráva	Várad 2.21 2.18	Tenke	0.90 1.45
	Zákány 0.84 0.70	Gurabonc	0.67 0.74
	Bárcs 1.57 1.54	Borosjenő	0.40 0.80
Mura	Eszék 3.40 3.35	Bákás	6.18 5.57
Száva	M.-Szerdah. 1.42 1.46	Gyoma	5.67 5.24
	Zágráb 0.36 0.38	Maros	Gy.-Fehérvár 0.90 1.20
	Sziszek 1.04 1.28		Branyicska 1.64 1.78
	Mitrovicza 4.22 4.46		Soborsán 0.— 0.—
Szamos	Décs 0.25 0.66		Arad 0.40 0.80
	Szatmár 1.88 1.52		Makó 1.52 1.20
Kraszna	N.-Majtény 3.06 0.—	Temes	K.-Kostély 1.74 0.96
Latorca	Munkács 0.18 0.18	Déga	Kiszető 0.92 0.97
Laborca	Homonna 0.28 0.80		Temesvár 0.98 0.14
Ung	Perocseny 0.— 0.—		Bocskrok 1.18 1.17

Időjárás.

A meteorológiai központú intézet távirati jelentése
1907. június 13-án reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban meleg és tulnyomóan derült idő uralkodik. 10 mm.-ig terjedő zivataros esők az Északi-Felföldön és itt-ott az Alföldön fordultak elő. A hőmérséklet maximuma Csáktornyan 32 C fok, minimuma Tátrafüreden 8 C fok volt.

Az angol- és oroszországi drepessziók meggyengültek; északkeleten, meg délnyugaton jelentékenyen emelkedett a levegőnyomás.

Európában a hőmérséklet általánosan emelkedett és nyugoti Európában, meg az Alpeseken esős időjárás van, egyebütt pedig derült és száraz jellegű az idő.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Allomás	Légréteg 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet		Hőmér-séklet	
				Csapadék mm	max.	min.	
A.-Szlalina	61.8	+17.8	W	2	0	23	9
Ungvár	61.0	+16.1	N	1	0	26	12
Kősmárk	61.7	+14.1	E	0	0	24	10
Losoncz	61.2	+15.6	E	0	0	26	14
Ógyalla	59.9	+21.6	E	2	1	29	16
Budapest	60.6	+20.0	—	0	0	29	17
Hereny	59.4	+19.2	SE	0	0	29	14
Koszthely	59.2	+22.8	SE	0	0	28	17
Pécs	60.2	+20.5	SW	0	0	29	17
Zágráb	58.5	+19.7	—	0	0	28	17
Bjume	59.2	+21.4	E	1	0	28	17
Szeged	60.8	+18.3	N	2	8	27	15
Tomcsvár	60.4	+16.5	E	2	0	26	14
Nagyvárad	60.8	+16.8	—	0	0	27	11
Kolozsvár	60.6	+15.6	SSE	2	0	23	11
Nagyzeben	60.8	—	SE	1	0	24	18
Szatmár	—	+19.2	E	1	0	26	18
Eger	—	+18.0	N	3	0	1	26
Arvavárja	—	+11.4	NW	1	0	9	18
Solmezbánya	—	+15.0	N	2	2	6	24
Komárom	—	+22.4	E	1	1	—	20
Magyar-Ovár	—	+20.2	SE	1	1	—	28
Sopron	—	+18.0	W	2	1	—	30
Eszék	—	+22.6	NW	1	0	—	28
Cirkvenica	—	+21.4	—	1	0	—	26
Debreczen	—	+20.7	E	2	1	—	23
Kecskemét	—	+19.3	N	2	4	—	26
Orosháza	—	+20.6	SW	2	4	—	26
Arad	—	+19.4	NE	2	3	—	31
Zsonbolya	—	—	—	0	—	—	—
Vascez	—	—	—	0	—	—	—
Drenkova	—	—	—	0	—	—	—

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Vizsgai jutalomkönyvek

gyanánt legalkalmasabbak az alábbi, legutóbb megjelent, pompás kiállítású ifjusági iratok:

Gracza György: Pompás díszmunka.
Talpra Magyar. A szabadságharcz re- gényes feldolgozása. Gyönyörű illusztrációkkal. Albumalak, ára díszkötésben — — — 7 korona 20 fillér.

Hankó Viktor: I.—II.—III. kötet. Népszerű természettudományi iratok gazdag tára. A leg- modernebb munka. Minden kötet külön és ön- álló egész. Az egyes kötetek külön is kap- hatók. Számos képpel, ára az egyes kötetek díszes vászonkötésben — — 8 korona 50 fillér.

Jenovay:
Vitorlakkal a föld körül. Érdekesítő, kalandos utazások szines leírása. Eredeti, a helyszínen eszközölt felvételekről készült illusztrációkkal, ára kötvé — 6 korona.

Molnár Ferencz: Regényabuda-
A Pál-utczai fiúk. pesti gyerme- kek életéből. A kitűnő író legnagyobb sikerű munkája. Ára 6 K.

Hedin Sven: A híres Ázsia-utazó fel-
Ázsia szivében. fedező útja dr. Thir- ring Gusztávnak az ifjúság számára készült pompás átdolgozásában. Két kötet. Ára a két kötetnek — 14 korona.

Megrendelhetők:
LAMPÉL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

BIZTOS gyógyulást keresőknek
nem betegségben szenvednek
kik hármly

mind huyesű és hólyagbajok, huyesűszékületek, vizeleli zava- rok, éjleli magömlések, sebek és bujakoros büntalmak (syphi- lis), az öntertözés utóhájként fellépő idegbajok, korat férfi- öró elgyengülés, bármily bőrküütesek stb. nőknél fehérfolyás- méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigo- ruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és a legregibb 82 éve fennálló rendelő intézetét
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 24. sz.
Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült huyesűv őshó- lyag bajok vizsgálata villamos huyesűtütköz segélyével. Vidékiek levelekre kimerő választ és szakszert tanácsot nyer- nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hazafelé.

Fáradt léptekkel, búsan ballagok,
Kis otthonomba késő esti órán,
Szívemben érzem a nagy bánatot,
Mit az önző világ naponta szór rám.

S míg feltüremlik bennem a keserv,
Keresve a szót, hogy átkokba törjön,
A kis ajtón, édes, te jössz elém,
S én verejtékeket némán letörölöm...

Fehér Jenő.

(A balogokról.) Az emberek legnagyobb része beéri egyik keze ügyességével, a másik kezük csak segítségére van a működő kezüknek. De hát miért ritkább a balog ember, miért oly általános a jobbkezes? Miért nem oszlik meg egyformán a kettő? Bizonyára azért jobbkezes a legtöbb ember, mert több haszna van belőle. Valószínű, hogy erre leginkább az írás-tudás hatott közre. Az általános írásmód balról jobbra haladva veti a betűket és sorokat. Ezt az írást sokkal könnyebben megeselekedheti a balról jobbra abdukáló módon mozgatott jobbkez, mint a bal, amelynek nehezebb abdukáló mozgásokat kellene kifejtene, ha balról jobbra haladó sorokat akarnánk vele vettetni. Ugyanílyen felszereget érzünk, ha jobb kezünkkel jobbról balra haladó vonalakat húzunk. Ellenben a zsidó írás, amely jobbról balra vetette a sorokat, bizonyára könnyebb lehetett balkézrel s ha szabad véleményt kockáztatnom, bizonyára akkor legalább is több volt a balkezes ember, mint most. Hiszen a harcias korban is, mikor az embereknek nem sok hajókzála hullott ki a tudományokért, nem volt valami csoda, ha a hős, akinek jobb keze megsebesült, balkezébe kapta a kardot s tovább harcolt. Kinizsíról éppen azt tudjuk, hogy mindegyik kezében egy-egy kardot forgatott. A jobbkezeség nem lehet természet szerinti ös sajátosság, hiszen sem az ember nem érez hasonló természetű különbséget a jobb és bal lába között, sem az álla-

ok közt a jobbkezeséghez hasonló jelenség nincs. A jobbkezes természetesebb volta mellett bizonyítékul szokás odavetni, hogy az embernek fejlettebb az agyvelőjének bal fele, mint a jobb, tehát az agyvelő idegrostjainak keresztjezett haladása miatt azt kell várni, hogy a test jobb felének ügyesebbnek, erősebbnek kell lennie. Azonban az agyvelőben ez a különbség nem is valami nagy, meg azután úgy is lehet ezt magyarázni, hogy éppen a jobbkezes, vagyis a test jobb felének nagyobb mértékben való használata van fejlesztő hatással az agyvelő bal felére. Igaz, a szerzett tulajdonságok is átörökíthetők, tehát a jobbkezes nagy elterjedésében is nyilvánulhat öröklés; de hogy ez az öröklés nem valami nagy kényszerűséggel érvényesül a gyermekek, az az ingadozó állapot bizonyítja, amelyben a kis gyermek keze használatában van. A nevelésnek ugyancsak sokat kell közdenie, hogy a gyermeket állandóan jobb keze használatára szorítsa, csunya keze használatától elszoktassa.

(Kutyák mint detektívek.) A hamburgi rendőrségnél egész csapat kutya van alkalmazásban. A kutyák leginkább a város külső területén, elhagyott helyeken szolgálatot teljesítő őrszemek mellé vannak beosztva. A kutyákat a rendőrszobák rendszeren saját költségükön szerzik be, még pedig tanulatlan állapotban és csak tulajdonosaik tanítják be a szolgálatra. A német rendőri kutyák nagyobbára juhász kutyák, de más fajjal is próbálkoztak és kielégítő eredményt értek el. A jelentékeny eredmény, melyet a kutyákkal aránylag rövid idő alatt elérnek, legfőképpen abban nyilvánul, hogy a város külterülete, mely azelőtt hemzsegett a mindenfajta gonosztevők és csavargóktól, most ezektől teljesen megtisztult. A hamburgi rendőrség egyik kiváló eredményeket elért kutyája, Collie, mely a hamburg-dehnthei rendőrállomás tulajdonát képezi. Collie skót juhász kutyája, hosszúszerű, rókaszerű, négy éves és 62 csm. magas. Most már két éve van „alkalmazásban” és ez idő alatt „előjárói” teljes megelégedésért érdemelte ki. Gyakran vett üldözőbe és tartóztatott fel embereket, kik vezetője előtt valami okból menekülni igyekeztek. Az is gyakran megesett, hogy egész idegen embereknek, kik nyílt uton

megtámadtattak, segítségért sietett. Mint életmentő Collie különösen olyan esetekben tűnt ki, midőn vezetőjét olyan ittas állapotban levő egyénekre tette figyelmessé, kik mámorukban valamely folyam szélén vagy vasúti töltésen aludtak el és minden percében a vízbefulás vagy elgázoltatás veszedelmének voltak kitéve. Hanem Collie legbravurosbab rendőri cselekménye mégis az volt, midőn a múlt évben két veszedelmes gonosztevő egyszerre szökve el vezetője elől, mind a kettőt üldözőbe vette és a szökésben megakadályozta. A nevezetes cselekményt a derék kutya úgy hajtotta végre, hogy míg az egyik gonosztevőt fogaival kabátjánál fogta le, a másiknak előlábával nyakába csimpaszkodott. Így tartotta a két szökevényét mindaddig, míg vezetője a helyszínére érve, azokat megbilincselve, ártalmatlanná nem tette.

(A tej és a munka.) Tapasztalati tény, hogy tejelő állataink, ha munkát végeznek, tejük megkevesbedik. Ez okból igen sokan rendszeren istálló tartják a fejős állatokat s legfőképpen csak az itatáskor bocsátják szabadon. — Még a fiziológusok is abban a nézetben vannak, hogy a tejelválasztás a tökéletes nyugalomban a legnagyobb s némelyek szerint a legkisebb munka is csökkenti a tejt, főleg pedig a tej szilárd részének, a sajtnak és a vajnak a mennyiségét. — Nem egyeznek meg a fennebbiekkel Munk berlini tanár észleletei. Munk ugyanis azt tapasztalta, hogy egy 30 tehénből álló gulya, amelyet folyton ugyanazon takarmánnyal etettek, azon heteken midőn csak istállóban volt, mindig kevesebb tejet adott, mint akkor, midőn a tehének naponként legalább félórát az istállóban kívül töltöttek. Az utóbbi időben fejt tejenek nemcsak mennyisége volt nagyobb, hanem főbb sajtot és vajot is készítettek belőle. — A mérsékelt mozgás tehát nincs káros befolyással a tejelválasztásra, sőt mivel az anyagcserét, vérkeringést élénkíti, a tejelválasztást is fokozza. — Ellenben a sok mozgás, pl. ha a tehének távoleső letelepülnek, igen megkisebbiti a tej mennyiségét, mivel erősebb izommunka végzésekor a vér nagy része a többi szervektől s így a tejmirigyektől is, az izmok felé áramlik, a minek következtében nem jut hozzájuk elég anyag, melyből nagyobb mennyiségű tejet készíthetnének.

INEZ.

— Regény. —

36

Írta: Skram Amálie.

A gyerekek azonban zavartalanul siklottak tovább, a kalmárok pedig ülve maradtak és egykedvű arccal bámultak az elrohanó farka után.

Most már egészen közel voltak Inezhez. Az áldozat elbukott és ott fetrengett a porban, az üldözők pedig tovább harapták, marcangolták.

A szegény pára felemelkedett és tovább hurcolta megtépsett testét, miközben folyton hallatta azokat a rekedt, fájdalmas, fület tépő, siralmas hangokat.

Piszok és por már úgy ragadt azon a véres állati testen, hogy nem látszott az eredeti színből semmi, csak nagy darab, egyetlen czafrang véres hus.

Ekkor egy fehérhajú aggyastán lépett ki az átellenben levő házból. Kopott kabát és prémmel szegélyezett sapka volt rajta. Egy melegítő edénynek a réz tetejét tartotta a kezében, amit egy hosszú nádpálczára erősített.

Ezt a rézfedelet rátette védőleg a rongyos testü állatra, mely halk vinyogással összeesett. Az üldöző kutyák megszagolták a fedelet, hogy mintegy megbizonyosodjanak a felől, vajjon az áldozatuk már nem él-e és aztán megfordultak és ugatva száguldottak vissza ugyanazon az uton, amelyen jöttek.

Ineznek úgy rémlett, hogy egy pillanatra a világ minden fájdalmát, borzalmát és nyomorát látta és ismerte meg. A halál borzalmasága jeges sugárként hatott rá.

Heves fájdalmak lepték meg. A fájdalomtól meggörbödött és zsebkendőjét tömte a szájába, hogy ne sikoltson hangosan. A jaj kék és elhidegült ajkán ki-kított.

Mikor otthon a gnom kinyitotta a kocsit aiatáit, nem tudott felkelni az ülésről, melynek

kék selyem huzata teljesen el volt lepve vérről. Az inasok félig eszméletlenül vitték fel a szobájába és ágyba fektették.

Inez távolléte alatt sürgöny érkezett, melyben Ribbing értesíti, hogy néhány napig Konstantinápolyban marad és Laus jöjjön a Perutezai házba. Laus el is utazott azonnal.

... Majd egy hete telt már el, hogy Ribbing nem volt kiint Therapiában.

Éppen most érkezett meg. Amint kiszállt a kocsiból, egy egyfogatu bérkocsit látott az udvaron. Az előszobában egy szürke szakállas uri ember világos angol öltözékben jött eléje.

— How de you do, doktor, — mondta Ribbing és kalapját lengtetve üdvözölte. — Igazán örülök, hogy mrs. Ribbing végre elszánta magát és elhívatta önt. Mióta kiköltöztünk, folytonosan betegeskedik.

— Jobban szerettem volna — és azt hiszem ön is ezen a véleményen lesz — ha előbb hívtak volna — szölt komolyan a doktor.

— Veszélyes talán a betegség? — kérdezte most már figyelmebben Ribbing.

— Mrs. Ribbing nem éri meg a holnapi reggelt.

Ez volt a rövid válasz.

— Hogyan? kérdezte Ribbing hátratántorodva.

— Ha azonnal hívtak volna és nem tegnap, mikor már késő — még megtudtam volna menteni. De most már ... nem tudok segíteni.

Az orvos fejtette a kalapját és menni készült.

Ribbing visszatartotta.

— Az Isten szerelmére, de mi baja, mért hal meg, kérdezte megdöbbenve.

Az orvos egy ideig gondolkodott aztán így szölt:

— Vérömiést kapott!

— Istenem! Ki hitte volna — aki olyan egészséges és erőteljes volt! Milyen jó, hogy nincsenek gyermekeink, az ilyen betegségek örökölhetők.

A doktor a vállát vont, köszönt és elment.

Ribbing halkán felment a lépcsőkön és Inez hálószobája előtt megállt, hogy az ajtónál hallgatózzék.

Halk, tompa mormolás hallatszott ki, mintha a távolban folyton beszélne. A fekete inas Jean egy jeges tömlőt hozott a mosdó medenczében.

— Mit jelentsen ez? kérdezte Ribbing. Miért nem értesítettél a történendőről?

— Madame eltöltötte. Madame kért és könyörgött az egész idő alatt, hogy senkinek ne szólják madame betegségéről. A doktort sem engedte elhívni magához madame.

Ribbing üres pillantással meredt maga elé.

— Csak mikor szegény madame elvesztette az eszméletét, mertem saját felelősségemre elhívni az orvost, — folytatta Jean. — Madame iszonyuan szenvedett. Tegnap jött az orvos és az küldött egy kedves testvért ide az ápolásra.

— Itt van még?

— Igen, ott ül az ágyánál és imádkozik.

Ribbing kinyitotta az ajtót és belépett.

Inez kinyújtva feküdt az ágyban; fehér lepedővel volt letakarva, melynek lecsúngó végei halotti szemfedélhez hasonlítottak.

Az asszony arca vörös és duzzadt volt és teljesen felismerhetetlen. Megszakítás nélkül beszélt; hangosan, de líhegve.

Ribbing ijedten állt meg. Azután intett az apácának és Jeannak, hogy ávozzanak.

Odalépett az ágyhoz Inez fölé hajolt és megfogta a kezét.

— Megismersz Inez?

Inez csak beszélt tovább értelmetlenül.

— Bocsáss meg Inez, hogy feleségül vet-

telek. Megszakítva beszélt és szinte jajongott.

Inez egy pillanattal rá nézett tétova pillantással.

— Igen, igen suttozta aztán akadozó nyelvel ... Most jön az öreg a rézfedelet! És azon az éjen még meghalt.

— Vége. —

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1907. június 14-én. Nemzeti Színház

FATUM

Dráma 3 felvonásban. Irta Zsoltai.

Személyek: Báró Alpári Dezso, Erna, a neje, Ella, leányuk, Szonkerekessy V. Gróf Vajky Sándor, Gróf Vajky László, Lovag Trautmannsberg Dezso, Péterdy Jenő, Gróf Lubinyovszky, Bárány Wessenyey, Orvostanár Dr. Szeley, Kovács Margit, Gozdanovics.

Kezdeté fél 8 óraker

M. kir Operaház

Zarva

Királyszínház

Göre Gábor Budapestön.

Látványos fővárosi életkép, énekek és táncszínek. 9 képben. Irta Voró György.

Göre Gábor, Lepéndi Lidió, Tsoh Arpad, Bittók Elvira, Stanczi Francsi, Kátisa cigány, A szanatórium igazgatója Papp Saroclyás, Rudi, Hangszergyáros Köröndi, A liztes bohóc Z. Moinar, A cilindres bohóc Tarnai.

Kezdeté fél 8 óraker

Föv. Nyári Színház

Dinorah,

vagy a pioermell bucsu.

Regényes opera három felvonásban. Szövegét írták: Carré és Barbieri. Fordította: Csepreghy Lajos. Dinorah Maloczky B. Corentin, dudás Mihály E. Hoel kecskepásztor Rózsás L. Vadász Herold Ede, Arató Falussy Gy. Loie paraszt Kalocsay Gy.

Kezdeté fél 8 óraker

Vigszínház

Mozgó fényképek

Bobózat 3 felvonásban. Irta Blumenthal Oszkár és Kadelburg Gusztáv. Magyarosította Helta J. Kapor Kálmán, Tapolczai Mariska a felesége Göthö Gőncs apósa, Balassa Róza Gőncs felesége Kiss I. Menszky Boris, Göh Kazár Vilma, Komlóssy L. Kaján Tóbiás, Vendrey.

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operetta 3 felvonásban. Irta Leon és Stein. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc.

Zéta, Valócienne, Danilovics gróf, Glavari Hanna, Rosillon Camil, Rogdanovics, Sviriane, Práskovia, Kromow, Olga a felesége, Raul de St Brioché.

Kezdeté fél 8 óraker

Városligeti Ny. Színház

A svihakok.

Vig operetta 3 felvonásban. Szövegét szerzte Ziehrer C. M. Magyarosították Feld Aurél és Merai Adolt.

Gilka Adolar, Muki, Rudi, Mimi táncosnő, Bilitz Fritz, Berthe, a felesége, Turcsányi.

Kezdeté fél 8 óraker

Apollo színház

(Népszínház-n. 1-8)

A poéta álma. A kém. Élet az aranybányában. Egy halász megmenekése. Többet esszel, mint erővel. Sütő-ipari kiállítás. (szj. felv.)

Folyó hó 12-én először a 40 éves koronázási jubileum 0 felsége, a király és a trónörökös jelenlétében. Az „Apollo Színház” saját felv. Kezdeté 7 óraker.

URANIA Színház

JAPÁN.

Kezdeté fél 8 óraker

ŐS-BUDAVARA Friedmann Adolf igazgató. Nyitva este 6 óratól reggeli 4 óráig. Még csak rövid ideig. Még csak rövid ideig. A nagy varietében a 12 éves TEISSEN PAULA, a genialis hegedűművész és a kacagató amerikai Tingli-Tangli. LES ORRAS és a többi elsőrendű attrakció. Folies Comique két pompás ujdonsággal, Moulin Rouge, új Monte-Carlo, Kinematográf, Hyppodrom, Pontaine Lumineuse stb. stb. Minden este teljes honvédzenekar és még 10 más zenekar hangversenye. Belépődíj este 9-ig 60 fillér, azontul 1 korona. Mérsékelt jegyek minden tözsdében és omnibuszon. A nagy koronázási ünnepély szombaton június 15-én este 9-10 óra között lesz megtartva.

Erdélyi minta-vendéglő Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett). Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek — Női kiszolgálás! — Kellemes szeparék! — Az éjjeli világ találkozó helye!

Egész finom uri öltönyök és felöltők elsőrangú hazai és külföldi keimekből mérték után 40 és 50 koronáért Mechlovits és Fái törv. bej. cég. Budapest, V., Váci-körut 78 szám. Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját mőhely. — Vevőink ruháitát egész évben rendezben tartjuk.

WEIGL-FÉLE KIRÁLY GYÖNGYE kapható minden elsőrangú kávéházban és káoszínóban. WEIGL JÖZSEF bornagykereskedő és termelő Budapest—Szt-Endre. Iroda és vezérképviseletőség: KALLAI JENŐ Budapest, Dávid-utca 1. sz.

Világhírű ásványvíz VICHY forrásaiból. A francia állam tulajdona. A rendelés orvosától mindig megkérdendő, hogy a Célestins, Grand-Grille, Hoptal három forrás közül melyiket kelljen használni. Kapható minden gyógyszeriarban és ásványvízkereskedésben. Főraktár: Édeskuty L., Budapest, Erzsébet-tér 8.

A világ legjobb sérvkötőit, haskötőit, mülábat stb. készít a külföldi első specialitátnál tanulmányozott orvosi mőködés. Vitarius Béla Budapest, Rákóczi-ut 86. szám. Nem szét. Bent az udvarban (Szécs. 5.)

Vászon Auer Ignác fia BUDAPEST, Rákóczi-ut 10. sz. Vászon, valamint divatru mintagyűjteményem legyőz és bőrminták kiállítás.

Előnyös alkalom !! Hari snya bevásárlásra!! Tiszteletteljesen értesítem t. vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy barna-nyakfaként, mely kizárólag elsőrendű gyártmányokból áll, a ház lerombolása miatt felosztalom és rendkívül lezártított áron kiárultam. Ajánlom ezen előnyös alkalmai harisnyaszükséglete fedezésére felhasználni. Kiváló tisztelettel Bérczi D. Sándor női közmunka nagyiparos Budapest, VI., ker., Király-utca 4. szám. Vidékre kiválasztásra is küldök.

Ingóságokat, butorokat beraktározunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzfelőleget adunk, ugy-szintén mindennemű költözéstet jutányosan elvállalunk. Ifj. Braun Testvérek. József-körut 78. Telefon 86-19.

Gyorsírás nélkül állást nyerni nehéz, míg gyorsírókat állandóan keresnek. Forduljon GEREBEN gyorsíróniskolájához Kristóf-tér 2. Cursus most kezdődik. Németül tudók kedvezményben részesülnek. Telefon hívószám: 38-31.

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01. szanatorium és vizgyógyintézet Budapest, VII., Hungária-körut 9. szám, az István-ut terelőtánál. Legmodernebb berendezésű újonnan épült magángyógyintézet sebészeti, női és belsőbajok részére. — Vizgyógyintézet bejáró betegek részére. — Villamos fény-, szőnyv- és napfürdők. Svéd gyógytornászati — Röntgen. — Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet. — Kitűnő ellátás

Miért közkedvelt Diana-arckrém és Diana-szappan bőrpoló- és szépítő-szer? Mert: Nagyon kellemes és bájos illata van. Mert: A szépségét állandósítja — 60 évig. Mert: El van ismerve, hogy a kézpolás, kézfehérítés, kézfinomítás el sem képzelhető ezek nélkül. Mert: A fényes arcbőr és izzadt kéz azonnal megszűntethető. Mert: Minden nő és férfi egyaránt szép akar lenni. Mert: Az összes pattanásokat — legkisebbtől legnagyobbig — teljesen elszáritja. Mert: Megakadályozza a tavaszi szeplők láthatóságát. Mert: A hidegtől s szétől kifúj, vörös és érdes arcot és kezeket fehérré és puhává varázsolja. Mert: A piros és rezes orrt eltünteti. Mert: Az arcon előforduló apró, igen finom pirosas-kék ereket is eltünteti. BIZONYÍTVANY! Áltóított ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakosól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arckrémot, megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróhatású vagy káros használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépítő-, bőr- és haj-ápoló szerek ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető. Kelt Budapesten, 1906. március 15. Gyógyászati vegytudományi állomás Dr. Neumann Zsigmond m. p. kir. keres. és váltótörvényszéki bítes vegyész. Egy üveg-tégely Diana-arckrém nappali használatra 75 krajcár. Egy üveg-tégely Diana-arckrém éjjeli használatra 75 krajcár. Egy eredeti Diana-szappan 75 krajcár. Egyedül készítő: Erényi Béla gyógyszerész Budapest, Károly-körut 5. (Postal megrendelések utánvételletel eszközöltenek.)

Péntek Gram... Budapest, Fonográfok Gramofonok Képes ár Legjobb hangerek nagytások A jó... Buda... Rendel... gyogy... D... v. körh... Ti... minden... közzette... BUD... Vegyi &

Grammofonokat,

fonográfokat leg-
jobb és leg-
újabb kivitelben,
nyári árban
előnyös rész-
vételtetésre is
szállít

**Waldmann
Gyula**

hangszerostálya

Budapest, Rákóczi-ut 45/H.

Fonográfok 7K-tól 150 K-ig
Grammofonok 40 - 800

Képes árjegyzék ingyen.
Legújabb felvételű lemezek és
hangerek nagy választékban. Javi-
tások elfogadottnak.

Osekély havi részletfizetésre

HEGEDÜK

elsőrangú
gyártmányok
mester hege-
dők után ké-
szítve,
brácsák
és csellók
stb.

szállalozókkal. (Automaták)

Ónműkö-
dő és for-
gatható
hangsze-
rek

Valódi
Párisi

Színházi látszóvek.

Képes hangszer- vagy látszó
árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve.

Felette mérsékelt árakon.

OSZITERÁK

mindenteljes
szeszében és
kivitelben

Mandolinák,
gitárók, har-
monikák
legkülönbö-
zű árakon.

GRAMMOFONOK

melék-
nek leg-
jobb mi-
ndeség-
ért ma-
valós-
nak.

Leg új-
válték
tartalék
Phonográfok 50 K-tól
feljebb.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VI. kerület, Andrásy-ut 17. szám.

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!

- Divatos, könnyű, angol bélé-
nélküli sacco-öltöny 50,40,
36-os K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen
könnyű és kellemes „ 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra „ 6.—
- Mosóöltöny „ 10.—
- Fehér nadrág „ 6.—
- Tennis-nadrág „ 9.—
- „Record“ pehely könnyű
nyári gummiököny, 15 cm
széles táskában „ 21.—

csalás 2109

KOCH Testvéreknél,
Budapest, legnagyobb
férfi-, nő- és gyermek-
ruha-áruháza
Károly-körút 26.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát elítél minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak
romlását a kariesis szájbajt. — Egy üveg szájviz ára 40 kraj-
czár, 60 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fog-
betegségek tovább terjedését is megakadályozza. Doboza 60 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor.
Minden folt elcsorot készítmények orvosi utasítás után kezelnek.

MÜLLER J. L.

es. és kir. udvari illatszertész és pipero-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaheczeg-ut. 2. Az országban mindenütt kapható.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenynyel legelőnyösebben besze-
rezhetők.

BECHER IS HILDESHEIM

ezeg pénzszekrényáruval és trezoréptől kezdve
magyarországi vezérközpontoknál

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI.,
Földmancz. ut. 3.

Képviselet minden városban keresetnek.
ÁRJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.
Régi szokatlanul csokorban átvesszünk.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK,
VASRÁCSOK,
kapuk használ-
tak és újak ol-
csón kaphatók!

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 26.
Korall-utca sarok. Lipót-
körút közelében.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási
hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros
között.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társa-
ság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június
hó 16.,-val kezdődőleg további intézkedésig minden
vasár- és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes
kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—
Nagymaros között.

	órakor	és	órakor
Indulás Bpest Petőfi-térről	8:00 d. e.		2:30 d. u.
" " Batthyány-térről	8:05 " "		2:35 " "
" " Obudáról	8:20 " "		2:50 " "
Érkezés Vácra	10:00 " "		4:30 " "
" " Nagymarosra	11:00 " "		5:30 " "
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 " "		8:00 este
" " Vácra	12:15 délben		8:45 " "
Érkezés Budapest Obudára	1:10 d. u.		9:40 " "
" " Bpest Batthyány-térre	1:25 " "		9:55 " "
" " Petőfi-térre	1:30 " "		10:00 " "

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a kö-
vetkezők:

- Budapestről Vácra vagy megfordítva
I. hely: 40 fillér, II. hely: 30 fillér.
- Budapestről N.-Marosra v. megfordítva
I. hely: 100 fillér, II. hely: 70 fillér.
- Vácra N.-Marosra vagy megfordítva
I. hely: 60 fillér, II. hely: 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek
és katonai hivatalnokok az első osztályon féláron, ka-
tonák (legénység) második osztályon féláron; a m. kir.
állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazol-
vány alapján az első osztályon második osztályú jegy-
gyel utazhatnak. Azonkívül az utazó-közönség kényel-
mére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adat-
nak ki és pedig:

- Budapestről Nagymarosra és vissza
I. hely: 150 fillér, II. hely: 120 fillér.
- Vácra Nagymarosra és vissza
I. hely: 90 fillér, II. hely: 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelem-
mel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közön-
ség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van
polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és
Visegrád között csavargós közlekedik, melynek álló-
mása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye fe-
lett van. Ha e járatokat bármely okból abba kellene
hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hirdetést fog
közzétenni.

A forgalmi igazgatóság.

Mindenemü férfi és női

nemi betegségek
ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok-, bujakor
(Syphilis és férfigyengeség impotentia)
alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. RAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrásy-ut 13. sz.
Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levőkre válaszó,
gyógyszerekről gondoskodik. Levél útján is biztos siker.

KÉZIMUNKÁ

ES HARISNYA

vétel előtt hozassa meg nagy képes árjegyzéke-
t, mely 286 oldalon 2670 részletesen körülírt
rajzokban sorolja fel a női kézimunka összes
anyagait és teljes utasításokat nyújt azon vevők-
nek, akik megrendelésüket sz. melyes-n nem esz-
közölhetik. Videkre bérmentve és ingyen.

Alapítva 1883.

BÉRCZI D. SANDOR női kézimunka
nagyiparos ..
Budapest, Király-utca 4. szám.

Előnyömdőlesték kék és fehér színben (sablón-
rozási célokra) legjobb minőség
ben 1 korona hektidése után 10 deka póstaküldemény bérmentve

Aláírja a m. kir. közoktatásiügyi minisztérium 20575 sz.

Dr. FÜREDI

v. kórházi főorvos, katonai-, megyei és kor. pénztári
főorvos, a medjídte-rend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden neme, impotentia, nemi és női bajok, leg-
képzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este
7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.
Vegyí és görösi vizsgálat mellett, levél után is biz-
tos gyógy siker. Mérsékelt díj.

Titkos betegségek

bíró és lelkismeretes gyógyítására 24 évi szakorvosi
életi tapasztalata folytán legjobban ajánlhatjuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosnádor specialista.
Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyítja: Húgyvesztést,
magömlést, hólyagbajot, fekélyeket, syphilis, férfi elgyengü-
lést, únfertőzést, háztérino- és idegbajot, bőrbajokat és minden
női betegséget biztos módszerrel.

Budapest, 19., Károly-körút 10. I. emelet
Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.
Videkéket levél útján is biztos eredménnyel kezel és
gyógy szerzői gondoskodik.
Munkásokat tetemes áron eredménynyel kezel.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengerehetségű
gyermeknek nála szakértő oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógynevelő, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Ejjeli ör
felvétetik azonnal. Nyugalmasított rendőr, vagy túzóltó előnyben részesül. Jelentkezni Davidovics Lipótnál, Alföldi-utca 12. sz. alatt lehet.

Ügyes gyermekeleány
folyó hó 15-ére felvétetik Czeisler, Damjanich-utca 44. földszint 2.

Könyv- és papirkereskedőség
felvétetik. Vig. Zs. Sándor könyv- és papirkereskedésében, Szabadkán.

Német,
horvát levelező felvétetik Schönwald Imre ékszerész osztályában, Pécs.

Nősülni óhaj
jómodu zenetanár. Csak vagyonos hölgyek küldjék be komoly levélbeli ajánlataikat Budapest, IX., Kálvin-tér 20. szám. 1 em. Enders címre. 5363.

Nagymarosi
villa, emeletes, pompás kilitással a visegrádi várra, butorozott szobákkal, kerttel és nagy pinccével bérbeadó vagy eladó. Bövebbet Tragor Ernő, Vác, 9096

Egy részvénytársasághoz
kereskedelmi igazgatói állással összekötött nyomdai művezető igazgatói állásra a fővárostól villanyoson 10 percznyi távolságra, havi 320 korona fizetéssel 3 havi próbaidő kikötése mellett pályázat hirtetjük. Ajánlatok 3 nap alatt „Igazgatói” jellegűen a kiadóhivatalba küldendők, 5368

Vigyázzon,
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukor kát 60 fillért. 721p

Kelebián,
közel a vasút állomáshoz 15 hold szállótelep, lakó és melléképületekkel eladó. Czim: Szabadka, I. kör 335. sz. 26541

Polgári iskolai
reálisiskolai és gimnázium vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvégzi, tehermentes teltelket förtésztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-út 71. 782

Pénzkölcsönt
kölcsönölünk 51 évtől 80 évig kőztisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kiegészítőnk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyének 1-2 közossal. Értékpapírra, sorjegyre, vidéki bankok részvényeire az érték 9%-ig folyósítunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélben válaszban vagy ellenében díjtalanul nyújt Gerő Testvérek, törvényeskeleg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-út 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre névbe tájékoztató foglaltatik. 25122

Aki pályáján boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem értelmiségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. GOITEIN KÁLMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Bérmálási
ajándékul legajánlatosabb s legczélszerűbb, ha arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és társa utódai cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

Zálogcédulákat,
brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint utonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Cseresnye
nagy szemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaránként egy befőzésre, mint csemegének 3 koronáért, pószmeték 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szállótelepe Kiskunhalas.

Pénzkölcsön
házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhitelt katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500 Kreditör bankiroda Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Teljes biztosíték
mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalkozáshoz. Ajánlatok K. I. jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Zálogcédulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint utonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Pödes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarkházban. 970

Megbízható,
az irodai valamint az erdőüzleti teendőkhöz jártassággal bíró fiatal ember évi kor. 1200 kézpénz, lakás, fűtés és világítás kezdő fizetéssel alkalmazást talál nagyobb uradalomban. Akik 2-3000 koronára biztosítékot vagy ennek megfelelő jóállást nyújthatnak, előnyben részesülnek. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt pályázati kérvények, melyek vissza nem küldetnek, „Uradalom” jellege alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 26609.

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

Urasági butor
Eladók és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmírna szőnyegeket, függönyöket, petróleumlámpákat.

Nagy és Fia
lakásberendezési kiállítás, IV. Semmelweis- (Ujvilág-) utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77. 26618

Pénzkölcsönök
megszerzésére legjobban ajánlható Barabás Lajos kölcsönkivitel cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közeviti tisztviselői személy és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapírokra, betéltárcsára II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

INGYENI
I GUMMI-I
és különféle óvszer-árjegyzékeknek titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük

„NAKIRA” lörv, védő, férfi gummi, különleges, tuatja 12.- kor. 3 tuatból 20% engedmény
Uterus-Spray
legújabb higiénikus női szer 14.- kor.
GUMMI-HALHOLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12 K tuatja Mintagyűjtemény 12 darab 4.- koroná.
PESAR OCLUS. árja 8-8 kor. 4.
Irritator 8 kor. és feljebb
-Bíde vasállványon- 8 kor.
-I- MAGYAR ORVOSI -I-
MŰSZERTÁR
Budapest, VII., Rákóczi-út 32. (a Rákóczi-utca sarkán) Pontos címre és a vörös keresztes árujelöléssel

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszusz és villanyos csillárak, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók
Basch Soma
butoraktára, 783 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sark.)

Ki a YES-OUI-SI
ezfű lapot megrendeli, látva minden megérkezőt nélkül és önállóan is
angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és megtanítványokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrásy-út 97. szám.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényserítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrény, nyel, olaj festmények 2 lrt., nagy perzsa szőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarkopince. 26616

Urasági
butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesznek és eladók. Nagy Endre, VI., Lázár-utca 3. (a Váci-kört mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy máfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban Rézhálószobák, borganitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárokban gáz, villamos stb.-hez. 26597

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol borganitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sark.

HELYES MAGYARSÁG
a hibás kifejezések, a kerüendő idegen szók és a helyesírás szótárával. - Irta SIMONYI ZSIGMOND.
2. kiadás. Ára egész vászonkötésben 3 kor.
Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szorb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszer szerint az első lecczkétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltnék. 133

15 korona
3 maradék
férfiruha szövet,
szürke, barna és drapp, a maradékok 3 métereselek 3 férfiruha eleget, szétküldi utánvétellel
Az Orsz. Postkiv. Áruház.
Budapest,
Rottenbiller-u. 4. sz.
Minták nem küldetnek.

Bőrszékkipar
bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszék és karosszékben, jóval olcsóbb áron, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékere olcsó árakban. Legolcsóbb bőrszék és állványok.

Valódi Magyar Szakácskönyv,
Irta Zilahy Ágnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részzel bővült kiadás. Ára szép beállításban 3.60 kor.
A betőtrekről, Gyümölcs, fűszerek és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatok után Irta Zilahy Ágnes. Ára köve 1.20 kor.
Modern Konyha, Irta Kovács Mátya, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona.
Singer és Wolfner
kiadása
Budapest, VII., Andrásy-út 10. Kapható minden könyvkereskedésben is

Gyorsírás!! Gépirás
Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszereken. - A tanfolyamok vizsgálatai a parlamenti gyorsíró iroda főnökeinek elnöklése alatt, parlamenti gyorsírótanárak bizottsága előtt tartatnak meg és közérvenyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyetlet végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkoznai és telefonon kérdézősködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél” VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

BUTOR
új és használt modern háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsa szőnyegeket veszünk és eladunk.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneakadémiaival szembe.
TELEFON 14-09

Alkalmi zongoravétel
rövid
Bösendorfer-Ehrbar, kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók. Új zongora egész rövid 260 ft. Pianino 180 ft.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-utca 53. szám. 9

Az ATHENAEUM r.-társ. könyvkiadóhivatalában: (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.
Bevezetésül a hivatalos iskolai helyesírás újításai. Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.
= (Ára 20 fillér.) =

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.
Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.
(Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)
Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.